

Agatha Christie: A kutya se látta..

Első fejezet

Zöldlomb-villa úrnője

Arundell kisasszony május 1-jén halt meg, rövid betegség után – halála mégsem okozott meglepetést Market Basingben, a vidéki kisvárosban, ahol Miss Arundell tizenhat esztendő kora óta élt. Emily Arundell jócskán elmúlt hetvenesztendős, négy testvére rég elhalálozott, a kisasszony maga is már évek óta betegeskedett, sőt másfél esztendeje kis híján elvitte egy olyasféle roham, mint amilyen most végzett vele.

Arundell kisasszony halála tehát nem lepett meg senkit – annál nagyobb meglepetést keltett valami más. Amikor ismeretessé vált az idős hölgy végrendelete, felbolydultak az érzelmek: megdöbbenés, kellemes izgalom, mélységes megvetés, őrjöngő düh, kétségbeesés, harag támadt – és valóságos pletykaáradat. Market Basingben hetekig, sőt hónapokig másról sem folyt a szó! Mindenkinek volt valami hozzáfűznivalója a témához – Jones úrtól, a fűszerestől kezdve, aki makacsul ragaszkodott meggyőződéséhez, miszerint “vér nem válik vízzé”, egészen Mrs. Lamphreyig, a postamesternőig, aki boldog-boldogtalannal közölte, hogy “emögött pedig van valami, elhihetik, ha mondom”.

A találgatásnak tápot adott az a tény, hogy a végrendelet alig tíz nappal Arundell kisasszony elhunyt előtt, április 21-én készült. Köztudott volt az is, hogy Emily Arundell legközelebbi rokonai Zöldlomb-villában töltötték a húsvéti hosszú hétvégét, mi sem természetesebb hát, mint hogy kinek-kinek megvolt az elmélete arról, micsoda botrányos jelenetek zajlottak le a látogatás során. Mindez persze fölöttébb kellemes változatosságot vitt az álmos kisváros mindennapi életébe.

Egy pontban valamennyi vélemény megegyezett: nevezetesen, hogy egyetlen személy kétségtelenül többet tud a dologról, mint amennyit bevall. Ez a személy nem volt más, mint Miss Wilhelmina Lawson, Arundell kisasszony társalkodónője. Mindennek ellenére Miss Lawson rendületlenül kitarzott amellett, hogy az ügy őt is éppen annyira elképesztette, mint mindenki mást. Nála jobban, úgymond, senki sem lepődött meg, amikor a végrendeletet felolvasták.

Ezt persze sokan nem hitték el. Akárhogyan is – a valóságot csak egyvalaki tudta, mégpedig maga a megboldogult Emily Arundell sosem kérte ki senki véleményét. Még az ügyvédjével sem közölte, mi rejlik elhatározása mögött. Beérte annyival, hogy félreérthetetlenül leszögezte kívánságát.

A zárkózottság volt Emily Arundell legjellemzőbb tulajdonsága, maga Emily kisasszony pedig nemzedékének jellegzetes példánya, minden vonatkozásban – erényeiben, hibáiban egyaránt. Nem tűrt ellentmondást, olykor erőszakos volt, de végtelenül melegszívű. Csípős volt a modora, de a cselekedetei jóságról tanúskodtak. Ha olykor érzélgősnek tűnt is, az esze vágott, akár a borotva. Egymást követő társalkodónőivel kíméletlen zsarnok és nagylelkű adakozó. És mindig is tudta, mivel tartozik az ember a családjának.

A húsvét előtti pénteken Emily Arundell Zöldlomb-villa halljában állt, és utasításokat adott Miss Lawsonnak.

Emily Arundell csinos kislány volt hajdanán, most pedig jól konzervált, kellemes külsejű, egyenes gerincű, határozott modorú idős hölgy. Fakósárga arcszíne arra vallott, hogy Emily kisasszony nem hódolhat büntetlenül a tartalmas étkezés élvezetének.

– Nos, Minnie – kérdezte társalkodónőjét –, hadd halljam, hová rakta őket?

– Úgy gondoltam . . . remélem, megfelel . . . hogy Tanios doktor és a felesége kerüljenek a tölgyfa szobába, Theresa a kék szobába, Charles úr meg a régi gyerekszobába . . .

– Theresa menjen a régi gyerekszobába – szakította félbe Miss Arundell –, és Charles pedig a kék szobába.

– Ó, igen, igen . . . nagyon sajnálom . . . Azt gondoltam, hogy a régi gyerekszoba nem annyira kényelmes . . .

– Theresának igen jól megfelel.

Arundell kisasszony idejében a nők a második helyre szorultak. A társadalom kiváltságosai a férfiak.

– Annyira sajnálom, hogy az aranyos kis gyerekek nem jönnek – sóhajtott érzélgősen Miss Lawson.

Imádta a gyerekeket, és tökéletesen alkalmatlan volt rá, hogy megbirkózzék velük.

– Négy szállóvendég bőségesen elegendő – jelentette ki Arundell kisasszony. – Egyébként is Bella förtelmesen elkényezteti a gyerekeit. Még véletlenül sem fogadnak szót.

– Mrs. Tanios végtelenül jó anya . . . – suttozta Minnie Lawson.

– Bella derék teremtés – bólított komolyan Arundell kisasszony.

– Szörnyen nehéz lehet néha szegénynek olyan lehetetlen helyen élni, mint Szmirna – vélte Miss Lawson.

– Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát – replikázott Emily Arundell. E cáfolhatatlan, Viktória-korabeli bölcsesség kijelentése után prózai dolgokkal folytatta: – Lemegyek a faluba, megbeszélem a hétvégi rendeléseket.

– Ó, Miss Arundell, hadd menjek én. Mármint . . .

– Szó sincs róla! Magam akarom elintézni. Lenne egy-két szavam Rogershez. Az a baj magával, Minnie, hogy nem eléggé határozott. Bob! Hol csavarog az a kutya?

Egy drótszőrű foxterrier száguldott le a lépcsőn. Vadul kerengett úrnője körül, izgatott örömeiben éles vakkantásokat hallatott.

Az úrnő és kutyája kiment az ajtón, le a rövid ösvényen a kapuhoz.

Miss Lawson az ajtóban állt, és bávatagon mosolygott; ajka kissé megnyílt. Mögötte felharsant egy kevéssé tiszteletteljes hang:

– Kisasszony, felemás cihákat adott ki!

– Micsoda? Ó, Istenkém, milyen buta vagyok . . .

Minnie Lawson feje fölött ismét összecsaptak a háztartás hullámai.

Emily Arundell, Bobbal a sarkában, fenségesen vonult végig Market Basing főutcáján. Ahány boltba belépett, menten elébe sietett a tulajdonos, és a kívánságait tudakolta. Végtere is ő Arundell kisasszony, Zöldlomb-villa úrnője. “Egyik legrégebb vevőnk.” “Régi világbeli úrihölgy. Manapság már kevés akad a fajtájából.”

– Jó napot kívánok, kisasszony! Mivel szolgálhatok? Hogy rágós volt a hús? Igazán sajnálom.

Magam vágtam le a darabot, gyönyörű dió volt . . . Hogyne, természetesen, Miss Arundell.

Ha kegyed mondja, nyilván úgy volt. Ó dehogy, eszembe sem jutna, hogy kegyednek ne a legtisztább színhúst küldjem . . . Igen, Miss Arundell, személyesen nézek utána . . .

Bob és Blöki, a mézáros kutyája, lassan kerülgették egymást, nyakukon égnek meredt a szőr, halkán morogtak. Blöki jó felépítésű, ám gyanús pedigrijű kutya volt. Tudta, hogy a vevők kutyáival csínján kell bánni, de azért meg nem állhatta, hogy értésükre ne adja: ha a maga ura volna, menten fasírttá aprítaná őket. Bob sem hagyta magát: jól megfelelt neki.

– Bob! – szólt rá élesen Emily Arundell, majd folytatta útját.

A fűszeresnél magas szintű találkozóra került sor. Egy gömbölyded, ám kevésbé előkelő idős hölgy üdvözölte Miss Arundellt, fenséges modorban:

– Jó reggelt, Emily.

– Jó reggelt, Caroline.

– Hallom, várod a fiatalokat – mondta Caroline Peabody.

– Igen, valamennyien jönnek. Theresa, Charles és Bella.

– Szóval Bella itthon van? Férjestül?

– Igen.

Ez a rövid szó rengeteget mondott mind a két idős hölgynek. Bella Winter, Emily Arundell unokahúga ugyanis görög emberhez ment feleségül. Márpedig Emily Arundell családjában, ahol mindenki Istent és a királyt szolgálta, nem volt szokás görögökkel házasságra lépni.

Peabody kisasszony valami vigasztalót akart mondani (ter-mészetesen csak amúgy burkoltan – az ilyesmiről végtére is nem szokás nyíltan beszélni).

– Bella férje okos ember – állapította meg. – És a modora kitűnő!

– A modora valóban kifogástalan – bólintott Arundell kisasszony.

Kiléptek az utcára.

– Mit hallok? – szólt Peabody kisasszony. – Theresa eljegyezte magát a fiatal Donaldsonnal? Arundell kisasszony vállat vont.

– A mai fiatalok igen meggondolatlanok. Sajnos, alighanem hosszú jegyesség lesz – mármint ha egyáltalán kitartanak egymás mellett. A fiúnak nincs pénze.

– De Theresának van – jegyezte meg Peabody kisasszony.

– Egy férfi nem élhet a felesége pénzéből – mondta mereven Arundell kisasszony.

Peabody kisasszony felkacagott.

– Manapság már nem olyan kényesek! Kimentünk a divatból, Emily. Én csak azt nem értem, mit lát Donaldsonban az a lány. Micsoda keszeg, nyámnyila fiatalember!

– Azt hallom, jó orvos.

– Csíptetőt hord! És az a merev beszédmodora! Fiatalkoromban mi az ilyet nem is vettük emberszámba.

Peabody kisasszony sóhajtva idézte maga elé a múltbéli merész, pofaszakállas ifjakat . . .

– De Charlest átküldhetnéd hozzám, ha lejön – mondta aztán.

– Persze, majd megmondom, hogy látogasson meg.

És a két hölgy elbúcsúzott.

Ötven évnél is régebben ismerték egymást. Peabody kisasszony jó néhány botrányos esetről tudott Arundell tábornoknak, Emily édesapjának az életéből. Pontosan emlékezett, micsoda megdöbbenéssel vették hírért Thomas Arundell házasságának a nővérei. De gyanította, hogy a fiatalabb nemzedék körül sincs rendben minden.

A két hölgy természetesen nem hozta szóba ezeket a kényes dolgokat. Mind a ketten tudták, mit jelent a család tekintélye, a családi összetartás, és hogy a család szennyését nem teregeti ki az ember.

Arundell kisasszony lassú léptekkel tartott hazafelé. Bob higgadtan baktatott mellette. Emily Arundell csak a lelke legmélyén vallotta meg magának, amit senki emberfiának el nem mondott volna: hogy mélységesen elégedetlen családjának ifjabb nemzedékével.

Itt van például Theresa. Amióta a leány nagykorú lett és megkapta az örökséget, az ő kezéből tökéletesen kicsúszott, nem tudja többé irányítani. Theresa az utóbbi időkben kétes hírnévre tett szert. Fényképe gyakran megjelent a lapokban. Divatos, feltűnő, gátlástalan londoni társasághoz tartozott – botrányos estélyeik nemegyszer a rendőrbírószágon értek véget. Emily kisasszony nem helyeselte, hogy egy Arundell ilyen módon tegye közismertté a család nevét. Nem helyeselhette Theresa életmódját sem. A leány eljegyzésével kapcsolatban vegyesek voltak az érzelmei. A maga erejéből feltört Donaldson doktort nem tartotta méltónak egy

Arundell lány kezére, de tudta azt is, hogy Theresából aligha lesz jó feleség egy megfontolt vidéki orvos oldalán.

Felsőhajtott. Gondolatai Bellára terelődtek. Bella derék teremtés, igen jó feleség, odaadó édesanya, a magatartásában nem találhat semmi kivetnivalót – de milyen unalmas!

Természetesen Bellával sem lehet tökéletesen elégedett – hiszen külföldihez ment feleségül, még hozzá göröghöz! Arundell kisasszony előítéleteiben a görög csaknem olyan helyet foglalt el, mint az argentin vagy a török. Előítéleteit egy cseppet sem csökkentette az a tény, hogy dr. Taniosnak elbűvölő a modora., és igen jó orvosnak mondják. Arundell kisasszony gyanakvással fogadta az elbűvölő modort és a két kézzel szórt bókokat. Hasonlóképpen ellenérzéssel viseltetett a Tanios gyere-kek iránt is. Mind a ketten az apjukra ütöttek – igazán nincs bennük semmi angol vonás.

No és Charles . . . Igen, Charles . . .

Hiába, nem lehet szemet hunyni a tények fölött. Charles aranyos fiú, de tökéletesen megbízhatatlan.

Emily Arundell felsóhajtott. Egyszerre roppant fáradtnak, öregnek, lehangoltnak érezte magát

..

Nem hinné, hogy sok van még hátra az életéből . . . Felidézte néhány esztendeje készített végrendeletét.

Kisebb-nagyobb összegek a cselédeknek . . . jótékony célra . . . tekintélyes vagyonának zöme pedig egyenlő arányban felosztandó három, életben maradt rokona között . . .

De még akkor is úgy érezte, igazságosan, méltányosan hagyatkozott. Persze átvillant az agyán, vajon nem lehetne-e Bella örökrészét biztonságba helyezni, hogy a férje ne juthasson hozzá . . . Meg kell kérdeznie Mr. Purvist.

Emily Arundell befordult Zöldlomb-villa kapuján.

Charles és Theresa Arundell kocsin érkezett. Taniosék vonaton. Elsőnek a testvérpár futott be. – Helló, Emily néni! – kurjantotta el magát enyhén gunyoros modorában a magas, jóképű Charles. – Hogy vagy, öreglány? Remekül nézel ki! – és megcsókolta nagynénjét.

Theresa futólag nénje fonnyadt orcájához érintette hűvös arcát.

– Hogy vagy, Emily néni?

Theresa egyáltalán nincs jó színben, állapította meg az idős hölgy. Arca a vastag festékréteg alatt nyúzott, a szeme karikás.

A szalonban teáztak. Bella Tanios rendetlen haja kiszabadult a divatos kalap alól, amelyet idétlenül biggyesztett a fejére. Bella szárnalmas mohósággal bámulta Theresát: látszott, nagy igyekezettel próbálja eszébe vésni unokahúga öltözkéinek minden részletét, hogy a maga módján majd lekopírozhassa. Szegény Bella borzasztóan szeretett öltözködni, de egy szemernyi érzéke sem volt hozzá. Theresának gyönyörű alakja volt, és drágán, feltűnően, de nem ízléstelenül öltözködött.

Bella, mihelyt hazaért Szmirnából, megpróbálta mindenben utánozni Theresát, persze olcsóbb helyeken vásárolt, silányabb ruhákkal.

A jól megtermett, szakállas, kedélyes Tanios doktor Arundell kisasszonnyal beszélgetett. Telt, meleg, vonzó hangja rendszerint elbűvölte hallgatóit. Arundell kisasszony önkéntelenül is elragadta-tottan hallgatta.

Miss Lawson nem találta helyét. Minduntalan felugrott a székéről, kínálgatott, sürgött-forgott az asztal körül. A remek modorú Charles szívesen segített, de Miss Lawson nem tanúsított különösebb hálát.

Amikor uzsonna után kimentek járni egyet a kertbe, Charles odasúgta a húgának:

– Lawson ki nem állhat. Fura mi?

– Roppant fura! – mondta gúnyosan Theresa. – Úgy látszik, mégis akad valaki, aki nem talál ellenállhatatlannak, Charles!

Charles elvigyorodott – igen megnyerő módon.

– Még szerencse, hogy csak Lawson . . .

A kertben Miss Lawson Mrs. Tanios mellé szegődött, és a gyerekek felől kérdezgette. Bella Tanios fakó arca felvidult. Megfeledkezett Theresáról meg a ruhákról, és lelkesen, felhevülten mesélt. Mary olyan aranyosat mondott a hajón . . .

Minnie Lawsonban odaadó hallgatóságra talált.

A házból ekkor egy szőke hajú, komoly arcú fiatalember lépett ki a kertbe. Csíptetőt viselt. Kissé zavartan nézett körül. Arundell kis-asszony udvariasan üdvözölte.

– Helló, Rex! – kiáltotta Theresa. Belekarolt a fiatalemberbe. Eltávolodtak a többiektől.

Charles csúnya grimaszt vágott. Aztán odébbállt, hogy megkeresse gyerekkori hú cimboráját, az öreg kertészt.

Amikor Arundell kisasszony visszatért a házba, Charles éppen Bobbal játszott. A kutya a lépcső tetején állt, labdája a szájában, farkát szelíden csóválta.

– Rajta, öregfiú – biztatta Charles.

Bob leült, és orrával lassan-lassan görgette a labdát a lépcső széle felé. Amikor végre sikerült lepöccintenie, izgatottan felugrott. A labda lassan bucskázott le a lépcsőn. Charles elfogta, visszadobta. Bob ügyesen elkapta a szájával. És kezdődött előlről a produkció.

– Imádja ezt a játékot – mondta Charles.

Emily Arundell mosolygott:

– Órákig nem unná el.

Belépett a szalonba. Charles követte. Bob csalódottan felvakkantott.

Charles kipillantott az ablakon.

– Nézd csak Theresát, meg a szívszerelmét. Fura egy pár.

– Gondolod, hogy Theresa csakugyan szereti?

– Megőrül érte! – jelentette ki Charles. – Furcsa gusztus, de hát az ilyesmibe nem lehet beleszólni. Alighanem az fogta meg Theresát, hogy a fiú úgy néz rá, mint holmi vizsgálati alanyra, nem pedig hűsvér nőre. Ez merőben új Theresának. Kár, hogy a fiúnak nincs egy vasa sem. Theresának költséges az ízlése.

– Kétségtelenül meg tudja változtatni az életmódját – ha akarja – mondta száraz hangon Miss Arundell. – S végtére is Theresának megvan a jövedelme.

– No igen, igen, hogyne. – Charles szinte büntudatos pillantást vetett nagynénjére.

Este, amikor valamennyien a szalonban várták, hogy vacsorázni hívják őket, a lépcső felől zaj hallatszott, amit cifra káromkodás követett. Charles lépett be; arca kivörösödött.

– Bocsáss meg, Emily néni. Elkéstem? A kutyuskád szíves jóvol-tából majdnem kitörtem a nyakamat. Ott hagyta a labdáját a lépcső tetején.

– Ejnye, ejnye, haszontalan kiskutya – hajolt le Bobhoz Miss Lawson.

Bob megvető pillantással elfordult.

– Valóban nagyon veszedelmes dolog – bólintott Arundell kis-asszony. – Minnie, keresse meg azt a labdát, és tegye el.

Miss Lawson kisietett.

A vacsoraasztalnál többnyire Tanios doktor vitte a szót.

Mulatságos történeteket mesélt szmirnai életükből.

Mindenki korán vonult vissza a szobájába. Miss Lawson fonalat, szemüveget, egy jókora bársonyszatyrot meg egy könyvet cipelve kísért fel munkaadóját a hálószobájába, és közben vígan fecsegett.

– Roppant szórakoztató ember Tanios doktor! Pompás társalgó! Én természetesen el sem tudnám képzelni az életet olyan körülmények között . . . Gondolom, az ivóvizet rendszeresen forralni kell . . . No és a kecsketejnek olyan különös a mellékíze . . .

– Hagyja már abba ezt a sok butaságot, Minnie – förmedt Arundell kisasszony. – Szólt Ellennek, hogy fél hétkor keltsen fel?

– Ó, hogyne, Miss Arundell. Megmondtam, hogy ne hozzon fel teát, de nem gondolja, hogy mégiscsak okosabb lenne . . . A tiszteletes úr igen lelkiismeretes ember, de világosan megmondta, nem kötelező a böjt . . .

Arundell kisasszony megint elhallgattatta.

– Sohasem fogyasztottam semmit a reggeli istentisztelet előtt, és nem óhajtok eltérni ettől a szokásomtól. Maga azt tesz, amit akar.

– Ó, igazán, én nem úgy gondoltam . . . – rebegette zavartan Miss Lawson.

– Vegye le Bob nyakörvét – rendelkezett Arundell kisasszony.

A hű rabszolga azonnal engedelmeskedett. Mindenáron igyekezett ismét jó kedvre deríteni munkaadóját, ezért megjegyezte: – Igazán olyan kellemes este volt! Látszott, mindenki örül, hogy itt lehet!

Emily Arundell felhorkant.

– Mindenki azt lesi, hogy mikor pottyán le neki is valami!

– Ó, igazán, drága Miss Arundell . . .

– Kedves Minnie, én nem vagyok ostoba. Csak azt nem tudom, melyikük tér legelőször a tárgyra.

Nem kellett sokáig törnie a fejét. Kilenc óra után néhány perccel tért vissza Miss Lawson társaságában a reggeli istentiszteletről. Dr. Tanios és a felesége az ebédlőben volt; az Arundell testvérpárnak se híre, se hamva. Elköltötték a reggelit, a többiek távoztak, Arundell kisasszony azonban ott maradt, és a háztartási könyvet tanulmányozta. Tíz óra körül Charles lépett be a szobába.

– Elnézést a késésért, Emily néni. De Theresa még nálam rosszabb. Ki se nyitotta még a szemét.

– Fél tizenegykor leszedik az asztalt – közölte Arundell kisasszony. – Tudom, hogy manapság nem divat tekintettel lenni cselédségre, de az én házamban nem változnak a szokások.

– Nagyon helyes. Örömmel hallom.

Charles vett magának a veséből, és letelepedett nagynénje mellé. Mint rendesen, most is igen megnyerő volt a mosolya. Emily Arundell azonkaptamagát, hogy ő is elnéző mosolyt vet unokaöccsére. Charles, felbátorodva, úgy döntött, hogy nem tétovázik tovább.

– Sajnálom, hogy ezzel terhellek, Emily néni, de pocsék kutyaszo-rítóban vagyok. Nem tudnál kisegíteni? Egy százas elég volna.

Nagynénjének arckifejezése egyáltalán nem volt biztató. Mi több: egyenesen komor volt.

Emily Arundell sosem rejtette véka alá a véleményét. Most sem.

Ahogy Miss Lawson átsietett a hallon, kicsi híján beleütközött Charlesba, aki épp kiment az ebédlőből. Miss Lawson kíváncsi pillantást vetett rá. Amikor az ebédlőbe lépett, Arundell kisasszony roppant mereven ült a székén, de arca a harag tüzében égett.

Második fejezet

A rokonok

Charles felszaladt a lépcsőn, és bekopogott húga ajtaján. Theresa ásítva ült az ágyban. Charles letelepedett az ágy szélére.

– De jó nő vagy, Theresa – állapította meg elismerően.

– Mit akarsz? – kérdezte élesen a húga.

– Ne is kerülgessem a kását, mi? – vigyorodott el Charles. – Meg akartalak előzni, drága húgocskám, mielőtt még akcióba léphetnél.

– És?

Charles lemondóan tárta szét a karját. – Nincs mit tenni. Emily néni alaposan kiosztott.

Tudtomra adta: pontosan tisztában van vele, miért gyült köréje odaadó rokonsága. Azt sem titkolta, hogy alighanem kénytelen lesz csalódást okozni fentnevezett odaadó rokonságnak. Szíves vendég-látáson kívül másra ne is számítsanak – és arra se sokáig.

– Várhattál volna egy kicsit – mondta fanyarul Theresa.

– Attól félttem – vigyorgott Charles –, hogy te vagy Tanios meg-előztök. De hiába, Theresa, drágaságom, a sziklából nem lehet vizet fakasztani. A jó öreg Emilyt nem ejtették a fejére.

– Nem is gondoltam.

– Mindenesetre megpróbáltam egy kissé ráijeszteni.

– Hogyhogy?

– Közöltem vele: a legjobb úton halad, ha azt akarja, hogy egy szép napon kinyírják! Végére is a sírba nem viheti magával a szajrét. Okosabb volna, ha kinyitná a bukszáját.

– Charles, te megőrültél!

– Ugyanmár. A magam módján én kiváló pszichológus vagyok. Az öreglánynál nem árt néha, hogyha az ember nevéen nevezi a dolgokat. Azonkívül én csak a tiszta igazságot mondtam. Ha feldobja a talpát, úgyis mi kapjuk a pénzt – miért ne válhatna meg pár garastól még életében? Még utóbb túlságosan is nagy lesz a kísértés, hogy valaki kisegítse ebből az árnyékvilágból!

– És megértette gyengéd célzásaidat? – kérdezte gúnyos mosollyal Theresa.

– Nem tudom. Nem mondta. Elég undokul megköszönte a jó tanácsot, és hidegen közölte, hogy tud vigyázni magára.

“Nem mondhatod, hogy nem figyelmeztettelek”, válaszoltam erre én. “Nem fogom elfelejteni”, mondta rá az öreglány.

– Mondhatom, Charles, szörnyen ostoba vagy! – vágta oda haragosan a húga.

– A fene egye meg, hát engem is elfut néha a pulykaméreg. Az öreglányt felveti a pénz – és mire költi? Mi meg fiatalok vagyunk, élvezhetnénk az életet, és ő képtelen egy nyavalyás százastól meg-válni. Én most akarok élni, nem százéves koromban. És te is.

Theresa bólintott. – Nem értik . . . Az öregek képtelenek megérteni . . . Nem tudják, mit jelent az élet! – mondta elkeseredett hangon.

A két testvér néhány percig hallgatott.

– Na, szívecském, kívánom, járj nagyobb szerencsével, mint én – szólalt meg végül Charles. Felállt. – Bár kétlem, hogy sikerül.

– Remélem, Rex hat majd rá – mondta Theresa. – Ha sikerülne azt Emily nénivel megértetnem, mennyire zseniális Rex, mennyire fontos lenne, hogy előbbre jusson, hogy ne tespedjen élete végéig egy vidéki praxisban . . . Jaj, Charles, ha csak kétezer fontja lenne, amivel elin-duljon, egycsapásra megváltozna az egész életünk!

– Hát remélem, hogy megkapod . . . de őszintén szólva, nem hiszem. Kicsit túlságosan nagy iramban hágtál a nyakára az örökségnek, Theresa. Te, ide figyelj: gondolod, hogy ennek az unalmas Bellának, meg a gyanús férjének sikerül valamit kifacsarnia az öreglányból?

– Bellának nem sok öröme lenne a pénzből. Akármit szed magára, olyan, mintha a rongyoszsákból húzta volna ki. Más sem érdekli, mint a háztartás.

– De a gyerekei számára biztosan szeretne mindenfélét, akármilyen csúnyák szegények – vont vállat Charles. – Drága iskola, fogszabá-lyozó, zongoraóra . . . mit tudom én. Különben is, nem Bella az érdekes, hanem Tanios. Az aztán tudja, mit jelent a pénz. Elvégre görög, ne feledd. Bella örökségét már kis híján elveszte. Játszott a tőzsdén, és úgy látszik, rosszul spekulált.

– Gondolod, sikerül Emily néni megpuhítania?

– Ha van egy kis beleszólásom, akkor nem – mondta komoran Charles. Kicsörtetett a szobából; lement a hallba. Bob lelkesen üdvözölte. A kutyák szerették Charlest. Bob a szalon felé igyekezett, majd várakozásteljesen letelepedett egy kis szekreter elé.

Charles utánament. – Mit szeretnél, öregfiú? – nézett le a kutyára.

Bob szorgosan csóválta a farkát. Szemét le nem vette a szekreter fiókjairól, és rimánkodva nyüszített.

– Talán a fiókból kéne valami? – Charles kihúzta a legfelsőt. Magasba szökött a szemöldöke.

– Nocsak, nocsak! – mondta halkan.

A fiók sarkában kis halom bankjegy púposodott. Charles felemelte, és megszámlálta. Jóízűen elvigyorodott, elvett három egyfontost és két tízshillingest, zsebre tette, a többit pedig vissza a fiókba.

– Jó ötlet volt, Bob – mondta elismerően. – Charles bácsi így lega-lább a kiadásait fedezheti. Egy kis készpénz mindig jól jön.

Bob szemrehányón vakkantott, amikor Charles becsukta a fiókot.

– Bocsáss meg, öregem – mentegetőzött Charles. Kinyitotta a követ-kező fiókot, amelyben meg is pillantotta Bob labdáját. – Nesze – dobta oda a kutyának. – Jó szórakozást!

Bob elkapta a labdát, és elégedetten kiballagott.

Charles kiment a kertbe. Gyönyörű, napfényes, orgonailatú délelőtt volt. Arundell kisasszonyt Tanios doktor tartotta szóval. Hosszasan ecsetelte az angol iskolarendszer – a költséges magániskolák – előnyeit, és nem titkolta: mélységesen fájlalja, hogy nem áll módjában gyermekeit az angol neveltetés áldásaiban részesíteni.

Charles kajánul mosolygott. Könnyed modorában bekapcsolódott a beszélgetésbe, amelyet sikerült ügyesen más mederbe terelnie. Emily Arundell egész nyájasan mosolygott rá. Charles még azt sem tartotta lehetetlennek, hogy nagynénjét mulattatja taktikája, és hallgatólagosan bátorítja. Charlesnak menten megjavult a hangulata. Talán mégis sikerül . . . Mielőtt elutazna, mindenesetre még egyszer próbálkozik . . . Charles javíthatatlan optimista volt.

Délután megjelent dr. Donaldson, és kocsin átvitte Theresát a kör-nyék egyik nevezetességéhez, a wortherni apátságához. Besétáltak a gyönyörű épületet környező erdőbe. Rex Donaldson részletesen elmondta Theresának elképzeléseit, és beszámolt legutóbbi kísér-leteiről. Theresa édes-keveset értett az előadásból, de lenyűgözve hallgatta szerelmesét. “Milyen okos Rex! – gondolta. – Imádnivaló!”

Jegyese elhallgatott, és kételkedő pillantást vetett a leányra.

– Biztosan unod ezeket a dolgokat, Theresa.

– Drágám, egyszerűen elbűvölő, amit mesélsz! – jelentette ki amaz. – Folytasd csak. Szóval vért veszel a fertőzött nyúltól, és . . .

Donaldson doktor folytatta. Theresa csakhamar felsóhajtott:

– Ugye, a munkád rengeteget jelent neked, drágám?

– Természetesen – mondta Donaldson doktor.

Theresa egyáltalán nem tartotta természetesnek. Az ő baráti körében kevesen dolgoztak, vagy ha igen, akkor sem valami lelkesen. Voltaképpen, gondolta – nem először – a leány, milyen különös, hogy épp Rex Donaldsonnak adta a szívét! Az ő társaságában is akadnak szerelmek, hisz enélkül nem élet az élet, de hát miért kell az ilyesmit komolyan venni? Az egyik jön, a másik megy . . . De Rex Donaldsonnal más a helyzet. Rex iránti vonzalma egyszerű, mély és erős. Szüksége van Rexre. Higgadt nyugalma, elvont gondolkodása egészen más, mint amit ő vidám, felületes életében megszokott. Logikus, tudományos elme; tartózkodó, kissé pedáns magatartása mö-gött azonban erő rejlik. És zsenialitás! Rexnek első és legfontosabb a munkája – ő, Theresa, csak része (noha kellemes része) lehet Rex életének. És az önző, felületes Theresa életében először érezte, hogy elfogadja – sőt, szívesen fogadja el – ezt az alárendelt szerepet. Mert Rexért mindenre, igen, mindenre képes!

– Micsoda nyomorúságos nyűg a pénz! – mondta zsémbesen Theresa. – Ha Emily néni meghalna, azonnal összeházасodhatnánk, feljöhetnél Londonba, megkaphatnád a kacsalábon forgó labora-tóriumodat, tele tengerimalaccal, és örökre hátat fordíthatnál az epe-bajos vénasszonyoknak meg a mumpszos gyerekeknek!

– Nagynénéd még évekig élélhet – mondta Donaldson –, természetesen megfelelő életvitel mellett.

– Tudom . . . – sóhajtott Theresa.

– Azt hiszem, én kellőleg előkészítettem a talajt. Most rajtad a sor, kedvesem – mondta az ódon tölgyfa bútorokkal berendezett szobában a feleségének Tanios doktor. A régimódi rézkannából vizet töltött a rózsamintás porcelán mosdótálba.

Bella Tanios az öltözőködőasztalnál ült, és azon tűnődött: ha ugyanúgy fésüli a haját, mint Theresa, vajon miért nem hasonlít hozzá mégsem? Egy percnyi hallgatás után válaszolt csak a férjének:

– Nem szeretnék . . . pénzt kérni Emily nénitől.

– Nemmagadnakkéred, Bella, gondolja gyerekekre. Tudod jól, hogy nem volt szerencsénk a pénzünk befektetésével.

Tanios doktor háttal állt a feleségének; nem vette észre, hogy Bella lopva, zavartan pillant rá.

– De én akkor sem szeretném . . . – mondta halkán, de konokul az asszony. – Emily nénivel olyan nehéz . . . Néha nagyon nagylelkű, de nem szereti, ha kérnek tőle.

Tanios megtörölte kezét, és a feleségéhez lépett.

– Nem értelek, Bella. Máskor nem vagy ilyen makacs. Végtére is: miért jöttünk ide?

– Én nem akartam . . . Nem is gondoltam rá . . . – suttogta Bella. – Én nem azért jöttem, hogy pénzt kérjek . . .

– Pedig magad is tudod, hogy ez az egyetlen lehetőség, ha tisztességesen akarjuk felnevelni a gyerekeket. Senki másra nem szá-míthatunk, csak a nagynénédre.

Bella Tanios nem felelt. Kényelmetlenül fészkelődött a székén. Hanem az arcán az a szelíd, de makacs kifejezés ült, amelynek a jelentését ostoba asszonyok okos férjei mindig csak a maguk kárán tanulják meg.

– Kár, hogy nem hoztuk magunkkal a gyerekeket – szólalt meg végül Bella. – Emily néni biztosan megszerette volna Maryt! És Edward olyan okos . . .

– Nem hinném, hogy a nagynénéd gyerekbolond – vélte Tanios. – Ezek a kiszáradt angol vénkisasszonyok . . . mintha nem is vér folyna az ereikben. Bezzeg mi mindent megteszünk a gyermekeinkért, ugye, Bella? Egy csekély kis segítség igazán nem okozhat problémát Miss Arundellnek.

– Jacob, nagyon kérlek, csak most az egyszer ne kívánd! – fordult felhevülten a férjéhez Mrs. Tanios. – Hidd el, nem volna okos. Annyira nem szeretném!

Tanios Bella mögött állt; átkarolta felesége vállát. Bella megre-megett, azután mozdulatlaná dermedt.

– Nem baj, Bella – szólt, még akkor is nyájasan, Tanios doktor –, én azt hiszem, azért te megteszed, amire kérlek . . . Hiszen mindig megteszed!

Harmadik fejezet

A baleset

Kedd délután volt. Arundell kisasszony a kertre nyíló oldalajtó küszöbén állt, és kihajította Bob labdáját az ösvényre. A kutya utána-nyargalt, és visszavitte.

– Ez lesz az utolsó, Bob – mondta Emily Arundell. – Hozd vissza!

A labda megint végiggurult az ösvényen, Bob pedig boldogan vette üldözőbe.

Arundell kisasszony lehajolt, felemelte a labdát, amelyet Bob a lába elé tett, és bement a házba, sarkában a kutyával. Becsukta az oldal-ajtót, bement a szalonba – a kutya még akkor sem tágitott –, és betette a labdát a fiókba. Aztán a kandallópárkányon álló órára pillantott. Fél hét.

– Lepihenek egy kicsit vacsora előtt, Bob.

Felment hálósobájába. Bob követte. Arundell kisasszony ledőlt virágos huzattal borított heverőjére; Bob a lábához kuporodott. Miss Arundell felsóhajtott. Jó, hogy már kedd van, és a vendégei holnap elutaznak. Nem mintha ez a hétvége bármi újat hozott volna. Csak épp nem sikerült megfélekednie arról, amit már tudott.

– Öregszem . . . – mondta magában. Azután, megdöbbenve, hozzáfűzte: – Megöregedtem . . . Fél órát feküdt, csukott szemmel, majd Ellen, az idősecske szobalány, behozta a meleg vizet, Emily kisasszony pedig felkelt, és előkészült a vacsorához.

Dr. Donaldson is várták aznap estére. Emily Arundell közelebről is szemügyre akarta venni. Sehogy sem fért a fejébe, hogy Theresa épp ezt a merev, pedáns fiatalembert szemelte ki férjéül. Az sem kevésbé furcsa, hogy ez a merev, pedáns fiatalember épp Theresát óhajtja feleségül venni.

Telt-múlt az este, ám Emily kisasszony egy cseppet sem ismerte meg közelebről Donaldson doktort. Udvarias volt, szinte szertartásos, és – Arundell kisasszony legalábbis úgy érezte – roppant unalmas. Magában egyetértett Peabody kisasszonnyal. “A mi időnkben nem ilyenek voltak a fiatalemberek”, gondolta.

Donaldson doktor nem maradt ott sokáig. Tíz órakor felállt és elbúcsúzott. Hamarosan Emily Arundell is közölte, hogy felmegy a szobájába. Fiatal rokonai követték. Nyomott volt a hangulat egész este. Csak Miss Lawson maradt lent, hogy elvégezze a nap utolsó feladatait: kiengedte Bobot, hadd fusson még egyet; hamut húzott a kandalló paraszára, elébe állította a kályhaellenzőt, és felgöngyölte a kandalló előtti szőnyeget, hátha mégis kipattan egy szikra. Öt perc múltán kifulladásra ért fel munkaadója szobájába.

– Azt hiszem, semmit sem hagytam lent – pihegte Miss Lawson. Letette a fonalat, a kézimunkaszatyrot, és egy kölcsönkönyvtári könyvet. – Remélem, megfelel a könyv. A kért kötetek közül egy sem volt bent, de azt mondta a könyvtáros kisasszony, hogy ez egész biztosan tetszeni fog.

– Ostoba teremtés az a lány – mondta Emily Arundell. – -Szörnyű az ízlése. Fogalma sincs arról, milyen a jó könyv.

– Jaj istenkém, igazán sajnálom. Talán majd . . .

– Ugyan, Minnie, nem maga tehet róla – mondta kedvesen Emily Arundell. – Remélem, kellemesen töltötte a délutánt.

Miss Lawson arca földerült. Szinte fiatalosnak látszott.

– Ó, igen, nagyon köszönöm. Olyan kedves volt, hogy elengedett, Miss Arundell! Roppant érdekes volt. Elővettük az írotáblát, és mondhatom, lenyűgöző üzeneteket kaptunk a túlvilágról! Julia Tripp pompásan kezeli a táblát . . . Sorra üzentek elhunyt szeretteink. Az ember igazán annyira hálás, hogy módjában áll . . . hogy megenged-tetik . . . üzeneteket kapni az eltávozottaktól . . .

– Vigyázzon – mosolygott Arundell kisasszony –, meg ne hallja a tiszteletes úr!

– Ó, de igazán, drága Miss Arundell, én tökéletesen meggyőződtem . . . nem férhet hozzá semmi kétség! Bárcsak Lonsdale tiszteletes úr is hajlandó volna foglalkozni a dologgal!

Szerintem igenis szűk látókörre vall láthatatlanban elítélni bármit is! Julia és Isabel Tripp mélységesen és őszintén hisz benne – mind a kettő csupa lélek . . .

– Húsvér teremtmény létükre kissé túlságosan is – vélte Miss Arundell. Nem kedvelte a Tripp kisasszonyokat. Nevetségesen öltözködnek, vegetáriánus és nyersgyümölcs-étrendjük lehetetlen, a modoruk affektált. Gyökértelen teremtések, nincs mögöttük semmi hagyomány – semmi jólneveltség! No de a végtelen komolyságuk olykor mulattató és Miss Arundell túlságosan is jószívű volt, hogysem sajnálta volna szegény Minnie-től azt az élvezetet, amelyet a Tripp kisasszonyok társasága jelent.

Szegény Minnie! Emily Arundell szánakozással elegy szeretettel pillantott társalkodónőjére. Hány, de hány ilyen ostobácska, közép-korú nő sertepertélt már körülötte; mind szakasztott egyforma – kedves, bogaras, szolgálatkész és tyúkeszű.

Szegény Minnie valósággal kivirult ma este . . . A szeme csillog; ahogy a szobában tesz-vesz, izgalmaiban szinte azt sem tudja, mit csinál.

– Bárcsak ott lett volna, Miss Arundell . . . – hebegte idegesen Minnie Lawson. – Érzem, hogy még nem sikerült megtérítenünk. Pedig ma este napnál is világosabb volt, hogy az üzenet bizonyos E. A. részére érkezett . . . Egy férfitől, aki már sok-sok esztendeje megboldogult . . . Daliás katonaember volt. – Isabel tisztán látta. Alighanem Arundell tábornok lehetett . . . Gyönyörű üzenet volt, csupa szeretet, csupa vigasztalás . . . és hogy sok-sok türelemmel mindent el lehet érni!

– Mindez a legkevésbé sem jellemző papára – mondta Miss Arundell.

– Ó, a mi drága szeretteink odaát megváltoznak . . . Ott minden csupa szeretet és megértés. Azután az írótabla valami kulcsot betűzött ki . . . mintha a Boule szekrényke kulcsa lett volna . . .

– A Boule szekrényke kulcsa?! – Emily Arundell éles hangjából érdeklődés csendült.

– Azt hiszem igen. Gondoltam, talán fontos iratokról lehet szó . . . Ismeretes egy eset, amikor az írótabla üzenetet közvetített, hogy egy bizonyos bútordarabban kutassanak, és az illetők rá is bukkantak egy elrejtett végrendeletre!

– A Boule szekrénykében nincs semmiféle végrendelet – mondta Miss Arundell. Aztán kurtán hozzátette: – Menjen lefeküdni, Minnie. Elfáradt. Én is. Majd egyik estére meghívjuk Trippéket.

– Ó, igazán nagyszerű lesz! Jó éjszakát, drágám. Megvan minden? Remélem, nem fárasztotta el túlságosan ez a sok ember . . . Megmondom Ellennek, hogy holnap igen alaposan szellőztesse ki a szalont, és rázza ki a függönyöket – ez a rengeteg dohányzás szörnyű szagot hagy! Mondhatom, igazán nagylelkű, drágám, hogy engedi őket dohányozni a szalonban.

– Engedményt kell tennünk a kornak, amelyben élünk – mondta Emily Arundell. – Jó éjszakát, Minnie.

Vajon ez a spiritiszta céció nem árt-e Minnie-nek, tűnődött Emily Arundell, amikor magára maradt. Hisz annyira felzaklatta a délutáni szeánsz, a szeme majd kiugrik a helyéről, és azt sem tudja, mit csinál . . . Hanem ez a dolog, a Boule szekrénykével, igazán különös, gondolta Emily Arundell, miközben lefeküdt. Komoran elmosolyodott, amikor felidézte azt a régi-régi jelenetet. A kulcs papa halála után került elő és micsoda zuhatagban dőlt ki a sok üres üveg, amikor kinyitották a kis szekrénykét! Az efféle részleteket sem Minnie Lawson sem Isabel és Julia Tripp nem ismerheti, és az ember óhatatlanul eltűnődik, nincs-e mégis valami ebben a spiritiszta han-dabandában . . .

Feküdt a hatalmas, mennyezetes ágyban, de nem jött álom a szemére. Egyre nehezebben tud elaludni. Altatót azonban nem hajlandó bevenni, akármennyire erősködik dr. Grainger. Az altató a gyengék fegyvere, azoké, akik nem tudják elviselni, ha a kisujjuk hegye fáj, ha egy picit sajog a foguk, vagy ha ne adj' isten álmatlanul töltenek egy éjszakát.

Arundell kisasszony gyakran felkelt az éjszaka közepén, nesztelenül járkált a házban, felemelt egy könyvet, végigsimított egy-egy csecsebecsét, megigazított egy vázát, megírt egy-két levelet. Ilyenkor úgy érezte, megelevenedik a ház. Szerette az ilyen éjféli bolyongást. Mintha mellészegődne nővéreinek, Arabellának, Matildának, Agnesnek a szelleme; meg Thomas bátyjéé – micsoda aranyos fiú volt, mielőtt “annak a perszónának” a karmai közé került! Maga mellett érezte ilyenkor még John Laverton Arundell tábormok szellemét is, a házi zsmnokét, akinek társaságban elragadó modora volt – bezzeg a lányaival ordítózott, azokat szüntelenül ugráltatta! Mégis büszkén néztek fel rá, a hős indiai veteránra, a világfira. Mit számít, hogy néhanapján “gyengélkedett”, ahogyan a lányai kitérően emlegették? Miss Arundell gondolatai visszatértek unokahúga jegyesére. Ő aztán sose fog inni! Férfinak hiszi magát, és gyömbért iszik vacsorához – amikor én kinyitattam papa legjobb portóiját! Charles bezzeg tudja, mi a jó. Istenem, csak megbízhatóbb volna! Ha az ember nem tudná róla, hogy . . .

Emily Arundell gondolataiban lepergett az elmúlt hétvége. Minden annyira nyugtalanító . . . Hasztalanul próbálta elúzni a zavaró gondolatokat. Felkönyökölt az ágyban, és az éjszakai mécses kis világánál megnézte az óráját. Egy óra múlt, és sehogy sem tud elaludni. Felkelt, papucsba bújt, felvette meleg köntösét. Lemegy, és átnézi a háztartási könyvet, a holnap fizetendő számlákat.

Emily Arundell nesztelenül kisurrant szobájából, végig a folyosón, ahol egész éjjel égett egy gyenge fényű lámpa. A lépcsőhöz ért, kezét a korlát felé nyújtotta, aztán, érthetetlen módon, megbotlott, hasztalanul próbálta visszanyerni egyensúlyát – fejjel előre lezuhant a lépcsőn. Az esés robaja, Emily kisasszony kiáltása felriasztotta a házat. Ajtók nyíltak, felgyulladtak a lámpák.

Minnie Lawson kikukkantott a lépcsőre nyíló szobájából. Kétség-beesetten kiáltozva tipegett le a lépcsőn. Sorra megjelentek a többiek is – Charles, ásítózva, tarka selyemköntösben. Theresa fekete selyembe burkolva. Bella sötétkék kimonóban, hajcsavarókra tekert hajjal. Emily Arundell kábultan feküdt a lépcső alján. Fájt a válla, sajgott a bokája – egész testét szaggatta a fájdalom. Tudta, hogy körülállják, hogy az az ostoba Minnie Lawson zokogva és hasznavehetetlenül hadonászik, hogy Theresa fekete szemében rémület ült, hogy Bella tátott szájjal bámul, hogy Charles hangja szól messziről, nagyon messziről:

– A labda! Annak a nyavalyás kutyának a labdája! Itt hagyta, és Emily néni rálépett! Látjátok? Itt van!

Aztán nyugodt, tiszteletet parancsoló hang csendült, valaki félretolta a többieket, letérdelt Emily kisasszony mellé és értő kézzel végigtapogatta.

Emily Arundell megkönnyebbült. Most már minden rendben lesz.

– Nincs nagyobb baj – hallotta dr. Tanios határozott, megnyugtató hangját. – Nem tört csontja. Csúnya zúzódások, megrázkódtatás, de szerencsére semmi komolyabb.

Odébb terelte a többieket, könnyedén felemelte Arundell kisasszonyt, és felvitte a hálószobájába. Egy percig fogta a csuklóját, számolt, aztán biccentett, és kiküldte a még akkor is hüppögő, tehetetlen Minnie-t: hozzon konyakot és a melegítőpalackba forró vizet.

Emily Arundell fájdalmai közepette is mélységes hálát érzett Jacob Tanios iránt: megkönnyebbüléssel töltötte el, hogy avatott kézbe került. De valami még akkor is nyugtalanította. Kábult állapotában nem tudta, mi az. Majd holnap gondolkodik . . . Most megissza ezt, és elalszik, ahogy mindenki mondja.

De hiszen valami hiányzik! Vagy valaki . . . ?

Nem, most nem gondolkodik . . . Fájt a válla. Megitta, amit elébe tartottak. Hallotta dr. Tanios nyugodt, magabiztos hangját: – Most már nem lesz semmi baj.

Emily Arundell lehunyta szemét.

Egy hangra riadt fel – ismerős hangra. Halk, fojtott ugatásra. A következő percben tökéletesen éber volt.

Bob – haszontalan Bob! Kint ugat a bejárati ajtó előtt – azzal a jellegzetes, “kimaradtam az éjjel, igazán nagyon röstellem”-ugatásával, halkabban a szokásosnál, de reménykedve. Arundell kisasszony feszülten figyelt. Jól van. Hallja, amint Minnie lemegy, hogy beeressze a kutyát. Nyikordult az ajtó, halk, zavaros motyogás – Minnie szokásos szemrehányása: – Ejnye, ejnye, haszontalan kutyus . . . – Aztán nyílik a tálaló ajtaja – Bob ott alszik, az asztal alatt.

És ebben a pillanatban Emily rádöbbsent, mi az, amit a tudattalanja hiányolt a baleset pillanatában. Bob! A nagy zűrzavar – a zuhanás, a rohanó emberek –, Bob rendes körülmények között egyre fokozódó hangerővel reagált volna mindegyikre a tálalóban.

Hát ez motoszkált egész idő alatt a tudata mélyén! Most már minden tisztázódott – amikor Bobot az este kiengedték, fogta magát a szé-gyentelen, és elkószált valamerre. Olykor-olykor letér az erény útjáról – másnap aztán nem győz megbocsátásért rimánkodni.

Hát igen, ez az. Ez volna, csakugyan? Akkor mi nem hagyja mégsem nyugodni? Mi motoszkál még most is az agyában? Valami a balesettel kapcsolatban. Ó, igen, valaki azt mondta – Charles –, hogy Bob labdáján csúszott el, amit a kutya ott hagyott a lépcső tetején . . .

A labda ott volt – hiszen Charles fel is mutatta . . .

Emily Arundell feje sajgott. Lüktetett a válla. Egyetlen fájdalom volt az egész teste . . . De szenvedése közepette is tiszta maradt az agya. Már magához tért a megrázkódtatásból. És az emlékezete világos. Végigvette az előző este eseményeit, hat órától kezdve . . . Lépésről lépésre . . . amíg ahhoz a pillanathoz nem ért, amikor a lépcső tetején állt, és elindult lefelé . . . Hitetlen borzadás remegtette meg . . .

Téved. Bizonyára téved. Az ember gyakran képzeleg. Igyekezett, nagyon igyekezett felidézni Bob labdájának síkos gömbölyűségét a talpa alatt . . .

De sehogy sem sikerült.

Helyette azonban . . .

Az idegeim – mondta magának Emily Arundell. – Nevetséges képzelgés. De okos, józan, iskolázott agya ezt egy pillanatig sem hitte. A Viktória-kor gyermekei nem ismerték az ostoba optimizmust. A legnagyobb könnyedséggel tartottak mindig a legrosszabbtól.

Emily Arundell is a legrosszabbtól tartott.

Negyedik fejezet

Arundell kisasszony levelet ír

Péntek volt.

A rokonok elutaztak, méghozzá az eredeti terv szerint, szerdán. Egytől egyig valamennyi felajánlotta, hogy marad. Egytől egyig valamennyit visszautasították. Arundell kisasszony közölte, hogy tökéletes nyugalomra vágyik.

A rokonai elutazását követő két napban Emily Arundell ijesztően szótlan volt. Mélyen elgondolkodott; sokszor meg sem hallotta, amikor Minnie Lawson szólt hozzá. Rámerted; azután kurtán utasította: kezdje előlről a mondókáját.

– Szegénykém – ingatta a fejét Miss Lawson. – A megrázkódtatás . . . Attól tartok – tette hozzá, az egyhangú életet élők modorában, akik titkolt örömeiket lelik benne, ha a környezetükben baj történik –, attól tartok, sohasem lesz már a régi . . .

Dr. Grainger már sokkal derülátóbban nyilatkozott. Hét végére ismét futkározik majd egész áldott nap; különben vétek, hogy egyetlen csontja sem tört, micsoda beteg az ilyen! Hogy éljen meg az a szegény vidéki körorvos, ha ilyenek a páciensei? No hiszen, le is vehetné hamarosan a réztáblát, ha mindenki Arundell kisasszony példáját követné!

Erre már Emily Arundell is hasonló hangnemben válaszolt. Régi harcostársak voltak, ő meg az öreg Grainger doktor. Az orvos szigorú előírásait a beteg rendszerint semmibe vette – így aztán sokat tor-zsalkodtak, és nagy örömeiket lelték benne. Most azonban, az orvos távozása után, az idős hölgy borús arccal feküdt. Gondolkodott . . . gondolkodott . . . szórakozottan válaszolgatott a körülötte sürgő-forgó Minnie Lawson jóindulatú csacskaságaira, aztán hirtelen magához tért, és szokásos csípős modorában hurrogta le társalkodóját.

– Szegény kis Bobby! – csacsogta Miss Lawson, és lehajolt kutyához, aki az úrnője lábához terített pokrócon hevert. – Szegény kis kutyus milyen szomorú lenne, ha tudná, mit csinált az ő szegény, szegény asszonykájával!

– Hagyja abba ezt a hülyeséget, Minnie! – förmedt rá kenyéradó gazdája. – Hol marad az igazságérzete? Nem tudja, így az angol jog szerint mindenki ártatlan, amíg a bűnösségét be nem bizonyítják?

– Ó, de hát mi tudjuk . . .

– Mi semmit sem tudunk. Ne nyüzsödjön már annyit, Minnie! Nem tudja, hogy kell viselkedni a betegszobában? Eredjen innen, küldje fel hozzám Ellent.

Miss Lawson megszeppenve távozott.

Emily Arundell némi önváddal nézett utána. Minnie néha megőrjíti az embert, pedig igazán csak jót akar.

Arundell kisasszony megint elkomorult. Mélységesen el volt keseredve. Utálta, ha tétlenségre volt kárhozzátva. És ráadásul nem tudta elhatározni, mitévő legyen. Olykor-olykor már azt hitte, nem hihet az emlékezetének. És nincs senki, de senki, akivel bizalmasan beszélhetne. Amikor félóra múlva Miss Lawson, kezében egy csésze erőlevessel, lábujjhegyen beóvakodott Arundell kisasszony szobájába, az idős hölgy csukott szemmel feküdt az ágyban. Minnie Lawson tétován megállt; aztán kis híján elejtette a csészét, mert Arundell kisasszony még akkor is csukott szemmel, hangosan megszólalt. Két szót szolt csak:

– Mary Fox!

– Bokszt, kedvesem? – hebegte Miss Lawson. – Talán bokszolásról álmodott? . . .

– Maga süketül, Minnie. Semmiféle bokszról nem beszéltem. Azt mondtam: Mary Fox. Ez az a hölgy, akivel tavaly ismerkedtem meg Cheltenhamben. Az exeteri székesegyház kanonokjának a nővére. Adja ide azt a csészét. Nézzenek oda – kilötyintette a levest. Úszik a csészealj. És hányszor kérjem, ne tipegjen lábujjhegyen. Szörnyen idegesít. Menjen le inkább, és hozza fel nekem a londoni telefonkönyvet.

– Keressek meg egy telefonszámot? Vagy címet talán? . . .

– Ha azt akarnám, megmondanám. Csinálja, amit mondok. Hozza fel, azután kérem, adjon papírt és tollat.

Miss Lawson engedelmeskedett. Amikor eleget tett munkaadója valamennyi kérésének, és kifelé indult a szobából, Emily Arundell váratlanul megszólalt:

– Derék, hűséges teremtés maga, Minnie. Ne is törődjön vele, ha néha türelmetlen vagyok. Tudja: amelyik kutya ugat, nem harap . . . Maga nagyon jó hozzám.

Miss Lawson fülig vörösen távozott, érthetetlen félszavakat motyogva.

Arundell kisasszony felült, és levelet írt. Lassan, gondosan rótt a sorokat, sokszor megállt, elgondolkodott, több szót áhúzott. A margót is teleírta – ő még úgy tanulta kislány korában,

hogy a levélpapírral takarékoskodni kell. Végül, elégedett sóhajjal, aláírta a levelet, és borítékba tette. A borítékra egy nevet írt. Azután másik papírt vett elő. Megfogalmazta, amit akart, elolvasta, itt-ott kihúzott, másutt betoldott néhány szót, majd az elkészült szöveget letisztázta. Ezt igen gondosan elvasta, elégedetten megállapította, hogy világosan kifejezi, amit akart, majd ezt a lapot is borítékba tette, és megcímezte: William Purvis úrnak, Purvis, Purvis, Charlesworth és Purvis ügyvédi iroda, Harchester. Ezután ismét kézbe vette az első borítékot, amelyen M. Hercule Poirot neve állt, és kinyitotta a telefonkönyvet. Kikereste a címet, és ráírta a borítékra.

Az ajtón kopogtak.

Arundell kisasszony gyorsan elrejtette az imént megcímezett levelet – a Hercule Poirot-nak szólót – írómappája belső hajtókája mögé. Semmi szükség rá, hogy felkeltse Minnie kíváncsiságát. Minnie túlságosan is szeret kérdezősködni.

– Tessék! – szólt Arundell kisasszony, és megkönnyebbült sóhajjal dőlt párnájára.

Megtette a szükségesnek ítélt lépéseket, hogy megbirkózzék a problémákkal.

Ötödik fejezet

Hercule Poirot levelet kap

Az imént elbeszélte eseményekről természetesen csak jóval később értesültem. Apróra kikérdeztem azonban a család tagjait, és ezáltal, remélem, sikerült meglehetősen pontossággal leírnom a történetet.

Poirot és én akkor kerültünk bele az ügybe, amikor megkaptuk Miss Arundell levelét. Nagyon jól emlékszem arra a napra. Meleg, fülledt délelőtt volt, június vége felé.

Poirot mindig a maga egyéni módszerével bontotta fel reggeli postáját. Sorra felvette mindegyik levelet, gondosan szemügyre vette, papírvágó késével precízen felvágta, áttanulmányozta a tartalmát, majd a csokoládéskanna mögött sorakozó négy rakás egyikére helyezte. (Poirot mindig csokoládét ivott reggelire – szörnyű szokás.) És mindezt egy automata pontosságával, olyannyira, hogy a ritmus leg-csekélyebb változása felkeltette az ember figyelmét.

Az ablaknál ültem, és a forgalmat néztem. Nemrégiben tértem haza Argentínából, és mérhetetlenül élveztem, hogy ismét itt lehetek a londoni zaj és nyüzsgés kellős közepén. Mosolyogva fordultam Poirot felé.

– Ha megengedi, szerény, watsoni minőségemben bátorodnék ismertetni egy következtetést.

– Csak rajta, mon ami! Hallgatom.

– Ma reggel – kezdtem szerfelett komolyan – egyetlen olyan levél érkezett, amely igazán érdeklő!

– Nagyszerű, barátom! Maga nem is Watson, hanem egyenesen Sherlock Holmes! Igaza van – de hogyan jött rá?

– Ismerem a módszereit, Poirot. Ha kétszer elolvas egy levelet, akkor az különösen érdekes!

– Itélje meg, Hastings! – nyújtotta felém a szóban forgó irományt Poirot.

Mohó érdeklődéssel vettem el, de a következő pillanatban kellestlenül elhúztam a szám. A levél ómódi póklábbetűkkel íródott, tele volt aláhúzással, javítással, a margót is sűrűn teleírták.

– Muszáj elolvasnom, Poirot? – kérdeztem. – Nem mondaná el inkább, miről szól?
– Szeretném, ha elfogulatlanul alkotna róla ítéletet. A levél egyébként – nem szól semmiről!
Ezek után jobbnak láttam, ha mégis elolvasom.

M. Hercule Poirot-nak.

Tisztelt Uram!

Hosszas fontolgatás után írok (az utóbbi szót áthúzták) bátorkodom írni Önnek, abban a reményben, hogy segítségemre lehet egy szigorúan magántermészetű ügyben. (Az utolsó három szót duplán aláhúzták.) Az Ön neve nem ismeretlen számomra. Egy bizonyos Fox kisasszony említette, Exeterből, aki ugyan nem ismeri Önt szemé-lyesen, de elmondta, hogy sógorának nővére (akinek a nevére sajnálatos módon nem emlékszem) a legnagyobb elismeréssel (utóbbi két szó vastagon aláhúzva) nyilatkozott az Ön kedvességéről és diszkréciójáról. Természetesen nem érdeklődtem afelől, milyen természetű vizsgálatot folytatott Ön az illető hölgy megbízásából, de Fox kisasszonytól úgy tudom, felettébb kényes és bizalmas (a két jelző aláhúzva) ügy volt.

Félbehagytam az olvasást.

– Feltétlenül végig kell ezt olvasnom? Épp olyan, mintha egy pók belemászott volna a tintatartóba, azután végigsétált volna a levélpapíron. Maria nénikém írásműveire emlékeztem.

– Olvassa csak, mon ami – mosolygott Poirot.

Megint nekiveselkedtem.

Jelenlegi dilemmámban eszembe jutott, hogy felkérem Önt, végezze el a szükséges nyomozást megbízásomból. A dolog természetesen – ezt Ön igen jól tudja – a legteljesebb diszkréciót igényli, és az sem lehetetlen – mondanom sem kell, minden vágyam (az utóbbi két szó aláhúzva), hogy így legyen –, hogy következtetésem tévedésen alapult. Az ember olykor túlságosan nagy jelentőséget tulajdonít bizonyos tényeknek, amelyeknek esetleg igen egyszerű és természetes a magyarázata.

– Nem hagytam ki véletlenül egy oldalt? – motyogtam zavartan.

– Nem, dehogy – mosolygott Poirot.

– De hát ennek se füle, se farka! Miről beszél egyáltalán a hölgy?

– Folytassa csak.

Az adott körülmények között, mint Ön kétségtelenül megérti, teljesen lehetetlen hogy a dolgot bárkivel is megvitassam Market Basingben (a levél fejrészére pillantottam: Zöldlombvilla, Market Basing, Berkshire), ugyanakkor minden bizonnal természetesnek találja, hogy aggályaim (aláhúzva) vannak. Az elmúlt néhány napban szemrehányást tettem magamnak, hogy elragad a képzeletem (az utolsó mellékmondat vastagon aláhúzva), de egyre jobban nyugtalankodom. Lehetséges, hogy túlzott jelentőséget tulajdonítok valaminek ami önmagában csekély (vastagon aláhúzva) fontossággal bír, de ez nem csökkenti nyugtalanságomat. Feltétlenül tisztázni akarom a dolgot. Nagyon felzaklatott, nem szabadulhatok a hatásától, aláássa az egészségemet, és természetesen igen nehéz helyzetben vagyok, hiszen nem szólhatok senkinek (az utolsó három szó duplán aláhúzva). Ön talán úgy ítéli meg a helyzetet, hogy képzelődöm, hogy felnagyítok dolgokat, amelyeknek esetleg egészen ártatlan (aláhúzva) a magyarázata. Mindazonáltal, akármennyire jelentéktelennek látszik is, a kutya labdájának esete óta egyre több kétségem támad, és egyre jobban aggodom. Nagyon szeretném éppen ezért meghallgatni az Ön véleményét és tanácsát. Nagy kő esne le a szívemről. Kérem, legyen szives tudatni, mennyi az Ön tiszteletdíja, és mit tanácsol: mit tegyek.

Ismételten hangsúlyozom: itt senki sem tud semmit. Magam is tisztában vagyok vele, hogy a tények jelentéktelenek, lényegtelenek az egészségem azonban nem a legjobb, és az idegeimet

(utóbbi vastagon aláhúzva) ugyancsak megviselte a dolog. A folytonos aggodalom fölöttébb ártalmas a számomra, de minél többet gondolkodom a helyzeten, annál tisztábban látom, hogy igazam volt, és a tévedés ki van zárva. Természetesen álmomban sem gondolok arra, hogy bárkinek (aláhúzva) bármit is (aláhúzva) elmondjak.

Remélem, minél előbb tanácsot kaphatok Öntől a fent említettekben.

Addig is maradok híve

Emily Arundell

Ide-oda forgattam a levelet; gondosan szemügyre vettem valamennyi oldalát.

– De hát miről is van benne szó, Poirot? – kérdeztem végül. – Miért nem mondja meg ez a Mrs. vagy Miss Arundell . . .

– Alighanem Miss – mondta Poirot. – A levél öregkisasszony kezére vall.

– Igen, igen, bogaras vénkisasszony. De miért nem mondja meg kerek perec, hogy mit akar?

– Mert sajnálatos módon elmulasztja a rend és a módszeresség követelményeit alkalmazni – sóhajtott Poirot. – Márpedig, kedves Hastings, rend és módszeresség nélkül . . .

– Tudom, tudom – szakítottam félbe sietősen. – A kis szürke agysejtek, meg a többi. De maga mégiscsak kétszer elolvasta ezt a zagyvaságot!

– Maga bezzeg nyomban a papírkosárba dobta volna, igaz, Hastings? – mosolygott Poirot. – Pedig van benne valami nagyon érdekes, ami azonnal felkeltette a igyelmemet.

– Én nem látok rajta semmit – mondtam, de azért tüzetesen átvizsgáltam a különös írásművet. Hiába. – Feladom, Poirot – mondtam végül. – Szabad a gazda.

– Hogy mondta?

– Afféle szólásmondás. Annyit jelent, hogy nem bánom, ha bebizonyítja: ostoba számár vagyok.

– No nem, nem, mon ami, ezt nem mondanám – legfeljebb azt, hogy nem eléggé jó megfigyelő.

– Nos, halljuk, Poirot. Mi az a nagyon érdekes dolog, ami elkerülte a figyelmemet?

– A dátum.

– A dátum?! – Felemeltem a levelet. – Különös . . . – mondtam. – A keltezése: április 17.

– És ma június 28-a van – állapította meg Poirot. – C'est curieux, n'est-ce pas? Több mint két hónapja írták.

– Lehetséges, hogy tévedett az öreg hölgy. Június helyett írt tévedésből áprilist.

– Akkor is már tizenegy napos a levél. De különben is: nézze csak a tintát. Látszik a színén, hogy a levél több mint tizenegy napja íródott. Nem, nem, az áprilisi dátum kétségtelenül valóságos. De miért nem küldték el a levelet?

– Az öreg hölgy alighanem meggondolta magát – mondtam.

– Akkor miért nem tépte el a levelet? Miért tartogatta két hónapig, és adta postára éppen most?

Erre nem tudtam ésszerű választ adni. Poirot az íróasztalához lépett, és tollat vett a kezébe.

– Csak nem akar válaszolni? – álmétkodtam.

– De igen, mon ami.

A szobában csend volt, amelyet csak Poirot tollának percegése tört meg. Csakhamar elkészült a levél; Poirot felállt, elővett egy dobozkat, abból egy bélyeget; azt kis spongyával.

megnedvesítette, és készült, hogy ráragassza a borítékra.

Ám egyszer csak megállt a keze a levegőben.

– Non! – kiáltott fel Poirot. – Ez tökéletesen helytelen! – Azzal eltépte válaszlevelét, és a papírkosárba dobta. – Nem így fogunk hozzá, Hastings! Odamegyünk, barátom.

– Le akar menni Market Basingbe?

- Pontosan. Miért ne? Hisz Londonban meg kell fulladni a hőségtől! Kellemes lesz a vidéki levegő.
 - Kérem, ahogy akarja. Menjünk kocsin? Nemrégiben tettem szert ugyanis egy használt Austinra.
 - Kitűnő idea! Az időjárás kedvez az autózásnak. Épp csak kalapot, kabátot, sálát kell venni.
 - De drága barátom, nem megyünk az Északi-sarkra!
- Poirot azonban ügyet sem vetett tiltakozásomra. Belebújt őzbarna felöltőjébe, nyakára pedig fehér selyemsálát tekert. Mielőtt kiléptünk volna a szobából, még gondosan itatóspapírra helyezte az imént megnedvesített bélyeget.

Hatodikfejezet

Zöldlomb-villába látogatunk

Nem tudom, Poirot hogyan érezhette magát kabátban, kalapban, sálban, én mindenesetre félig megföttem, még mielőtt kiértünk volna Londonból. Nyári csúcsforgalomban nem leányálom nyitott kocsiban ülni London utcáin.

Mihelyt azonban kiértünk a nyugati autópályára, mindjárt jobban éreztem magam. Másfél órai autózás után, valamivel kettő előtt értünk Market Basing városkába. A piactéren állítottam le a kocsit. Poirot lehámozta magáról a felesleges ruhadarabokat, kis zsebtükrében ellenőrizte, rendben van-e csodálatos bajusza, majd elindultunk Zöldlomb-villa keresére. Némi kérdezősködés után meg is találtuk az utcát, amelyben a Zöldlomb-Villa állt, amikor azonban a házhoz értünk, legnagyobb meglepetésünkre a kerítésen jókora tábla tudatta, hogy a villa – eladó, vagy kiadó.

Miközben a táblát bámultuk, kutyaugatásra lettem figyelmes. A kerítést szegélyező bokrok közül csakhamar elő is bukkant egy drótszőrű foxterrier – ráfért volna a nyírás –, és láthatólag igyekezett bizonyítani, micsoda nagyszerű házőrző is ökutyasága.

–Hahó, öregfiú – üdvözöltem, és elébe tartottam a kezemet. A kutya gyanakodva megszaglászta, aztán megcsóválta a farkát, és kurtákat vakkantott.

–Okos kutya vagy – dicsértem.

– Vuff! – felelt a foxi.

– Nos, Poirot? – fordultam barátomhoz.

Poirot arcán különös kifejezés honolt. Mintha nehezen tudná leküzdeni izgatottságát.

–A kutya labdájának esete! – motyogta. – Nos, a kutya megvan!

– Vuff – szögezte le új barátunk. Leült, ásított, és reménykedve nézett ránk.

– És most mi lesz? – kérdeztem.

A kutya láthatólag ugyanezt szerette volna tudni. Parbleu, hát átmegyünk – hogy is hívják az ingatlanügynököt, nézzük csak – Gabler és Stretcher urakhoz. Mindjárt sarkon is fordultunk, és visszafelé indultunk. Új barátunk méltatlankodó ugatással kísérte távozásunkat. Az ingatlanügynök irodájában egy ifjú hölgy épp telefonon beszélt. Intett, hogy foglaljunk helyet, és folytatta a beszélgetést. – Nem, sajnos nem tudom . . . Hogy mennyi a lakbér? Nem, azt sem . . . Tessék? Hogy be van-e kötve a víz? Azt hiszem, igen, bár nem vagyok benne biztos.

Nem, sajnos, Mr. Gabler házon kívül van . . . Hogy mikor? Azt nem tudom, sajnos. Igen, igen, ha visszajön, megkérdezem. Szíveskedjék megadni a telefonszámát . . . Egy pillanat, ceruzát keresek. Megvan. Igen? 8135? Sajnos, nem hallom. Hogy mennyi? 8935 . . . 39 . . . Ja, igen, 5135. Megmondom, hogy hívja önt vissza. Hat után. Ó, elnézést, igen. Hat előtt. A viszonthallásra.

Letette a kagylót, a blokkjára öklömnyi számjegyekkel felírta: 5319, majd Poirot-ra vetette mérsékelt érdeklődést tükröző tekintetét.

– Egy eladó villa felől szeretnék érdeklődni – kezdte barátom. – Úgy emlékszem, Zöldlomb-villa a neve.

– Hogy tetszik mondani?

– Eladó vagy kiadó villa – magyarázta lassan, tagoltan Poirot. – Zöldlomb-villának hívják.

– Zöldlomb . . . Zöldlomb . . . – mélézött az ifjú hölgy. – Mr. Gabler bizonyára tud róla.

– Beszélhetnék Mr. Gablerrel?

– Házon kívül van! – jelentette diadalmasan a kis hölgy, mintha azt mondaná: “Egy-null a javamra!”

– Meg tudná mondani, mikor jön vissza?

– Sajnos nem tudom.

– Én ugyanis házat szeretnék bérelni itt a környéken – magyarázta Poirot. – Zöldlomb-villa éppen megfelelne, úgy nézem. Meg tudná adni az adatokat?

– Adatokat? . . . – bámult tátott szájjal az ifjú hölgy.

– Zöldlomb-villa adatait.

A hölgy kelleetlenül kihúzott egy fiókot, és előszedett egy rendetlen irattartót.

– Sajnos – közölte igen felületes vizsgálódás után – nem szerepel a nyilvántartásunkban. De ajánlhatok valami mást.

– Nézze csak, kisasszony – mutattam a falon lógó öles plakátra –, nem Zöldlomb-villát hirdetik ezen?

Jeges pillantást vetett rám. “Kettő egy ellen – nem igazság”, mondta a tekintete.

– Meg tudná mondani, mennyi a bére? – érdeklődött Poirot.

– Nem adják bérbe – mondta a leányzó, immár feladva a teljes tudatlanság pozícióját, csak hogy most ő rúghasson gólt. – Nem adják bérbe, csak eladják.

– A tábla szerint eladó vagy kiadó.

– Én csak annyit tudok, hogy bérbe nem adják.

A csatának eme pontján nyílt az ajtó és becsörtetett egy kefehajú, középkorú, szúrós szemű férfiú – mint csakhamar kiderült, maga Mr. Gabler. Azon nyomban átvette az ügyek irányítását – beterelt bennünket irodájába, hellyel kínált, és az óhajunkat tudakolta. Alig ejtette ki Poirot a “Zöldlomb-villa” nevet, Mr. Gablerből megeredt a szavak áradata.

– Ó, Zöldlomb-villa! Micsoda pompás ingatlan! Valóságos alkalmi vétel, uraim. Most dobták piacra, mondhatom, nem kaphatnának szebbet ezért az árért. Nevetségesen olcsó, uraim – nevetségesen! Hamisítatlan békebeli építkezés, azok a falak nem papírból vannak, uraim, azokban az időkben még mindennek megadták a módját! Kérem, nem adok három napot, és azt a házat elkapkodják! Igen, igen, már most is számos érdeklődés futott be. Múlt szombaton egy parlamenti képviselő nézte meg az ingatlant. Annyira tetszett, hogy ezen a hétvégén megint lejön. A tőzsdéről is érdeklődik egy úr. Nem adok neki egy hetet, uraim, Zöldlomb-villáról lekerül a tábla!

– Gyakran cserélt gazdát a ház? – érdeklődött Poirot.

– Épp ellenkezőleg, uram. Ötven évig volt ugyanannak a családnak a tulajdonában.

Arundelléket mindenki ismeri a környéken. Köztisztületnek örvendtek városszerte. Régi világbeli úrihölgyek. – Mr. Gabler felpattant, és kiszólt az ajtón:

– Zöldlomb-villa adatait kérem, Jenkins kisasszony!

– Tessék: – teregette elénk csakhamar a gépelt lapokat: – Jókarban tartott úrilak, négy fogadószoba, nyolc hálószoba, a szokásos mellékhelyiségek, tágas konyha, melléképületek, istállók stb. Vívezeték, parkszerű kert, összterület: három hold; kertészlak, filagória és a többi. Fenntartási költség alacsony. Ára: kétezer-nyolcszázötven font.

– Megtekinthetném?

– Hogyne, uram, már írom is az utalványt! Szabad a nevét és a címét?

Nagy meglepetésemre Poirot Mr. Parottinak nevezte magát. Majd afelől érdeklődött, mikor lehet megnézni a házat.

– Bármikor, uram. A cselédség a házban tartózkodik. Telefonon értesítem őket. Mikorra várhatják uraságodat?

– Ebéd után. Mondjuk úgy két óra tájban. Mit is mondott, Mr. Gabler, ugyebár Arundell kisasszony a tulajdonos?

– Lawson a neve, uram. Miss Lawson. Ő a jelenlegi tulajdonos. Arundell kisasszony sajnálatos módon a közelmúltban elhunyt. Ezért került piacra a ház. Biztosíthatom, uram, egy héten belül gazdára is talál. Semmi kétség. Köztünk szólva, ha érdeklí önt, én az ön helyében nem tétováznék. Két úr máris komolyan érdeklődik a ház iránt, és bármelyikük lekötheti akár holnap.

– Miss Lawson szeretné minél hamarabb eladni?

– Épperrőlvan szó, uram. – Mr. Gabler bizalmasan halkabbra fogta a hangját. – Az a helyzet, uram, hogy a hölgynek túlságosan nagy a ház. Mégis ugye, egyedülálló középkorú hölgy . . . Szívesebben költözne Londonba. Érthető, nemde? Ezért olyan kedvező az ár, uram. Egyenesen nevetséges. A duplájából nem hoznak ki manapság egy ilyen házat, uram!

– Miss Arundell talán hirtelen halt meg?

– Azt éppen nem mondhatnám. Benne járt már a korban . . . Elmúlt hetvenesztendős, jócskán. És régóta betegeskedett. Bizony, kihalt vele a család . . . Ismerte talán uraságod a familiát?

– Van ilyen nevű ismerősöm, akinek élnek errefelé rokonai. Alighanem ugyanaz a család.

– Bizonyára. Négyen voltak nővérek. Egyikük korán férjhez ment, de a többi három hölgy itt maradt. Régivilágbeli úrihölgyek voltak. Emily kisasszony maradt utolsónak. Nagy tiszteletnek örvendett a városban.

Átnyújtotta Poirot-nak a megtekintési utalványt.

– Ugyebár értesít az esetleges vételi szándékáról uraságod? A házat természetesen bizonyos mértékig korszerűsíteni kell, de megéri, uram, bőségesen megéri. Egy-két fürdőszoba . . . Igazán semmiség . . .

Amikor kiléptünk az irodából, még hallottuk, amint Miss Jenkins beszámol főnökének:

– Mrs. Samuels telefonált, Mr. Gabler. Kéri, hogy hívja vissza, négy előtt. 5391 a száma. Miss Jenkins alighanem így állt bosszút munkaadóján, amiért kénytelen volt kikeresni a Zöldlomb-villa adatait.

Hetedik fejezet

Ebéd a György fogadóban

– Akár meg is ebédelhetnénk, mielőtt visszamegyünk Londonba – mondtam, amikor ismét kint voltunk Market Basing piacterén.

– De kedves Hastings, csak nem gondolja, hogy máris hátat fordítunk Market Basingnek? Hisz még nem jártunk végére a dolgunknak.

– Hogyhogy? – bámultam Poirot-ra. – Hiszen hiába jöttünk! Az öreg hölgy meghalt.

– Pontosan.

Poirotolyan hangsúllyal ejtette ki ezt az egy szót, hogy attól csak még jobban megbámultam. Ugyancsak hatott a fantáziájára az a keszekusza levél!

– De ha egyszer már meghalt, Poirot – mondtam szelíden –, akkor mi értelme? Ő már semmit sem mondhat magának. Akármi volt is a problémája, sírba szállt vele. Kész, vége.

– Milyen könnyen napirendre tér a dolog felett, mon ami! Egy ügynek csak akkor van vége, ha Hercule Poirot már nem foglalkozik vele!

Tudhattam volna, hogy Poirot-val kár vitatkozni. Ám óvatlanul folytattam:

– De hiszen a hölgy meghalt . . .

– Pontosan, Hastings. Pontosan – pontosan – pontosan . . . Egyre csak ismétli ezt a lényeges momentumot, holott fogalma sincs a jelentőségéről. Hát nem érti? Arundell kisasszony meghalt.

– De drága Poirot-m, a halála tökéletesen természetes és mindennapi! Nincs benne semmi különös, semmi érthetetlen. Gabler is megmondta.

– Gabler azt is megmondta, hogy Zöldlomb-villa alkalmi vétel kétezzer-nyolcszázötven fontért. Ez is szentírás?

– Hát nem. Feltűnt, hogy Gabler módfelett szeretne túladni a házon – valószínűleg tetőtől talpig fel kell újítani. Fogadni mernék, hogy Gabler – illetve valószínűleg inkább az ügyfele – sokkal olcsóbban is odaadná. Nem olyan könnyű eladni ezeket az ódon házakat.

– Eh bien – mondtá Poirot –, akkor talán ne hivatkozzon arra, hogy “Gabler is megmondta”. A további vitát berekesztette az a tény, hogy e percben odaértünk a György-fogadóhoz, és Poirot bevezényelt a patinás étterembe. Rajtunk kívül nem volt vendég, és az egy szál öreg pincér lelkesen sürgölődött körülöttünk. Bőséges – noha kevésbé ízletes – ebédünk után kávénak minősített gyanús folyadékot szolgált fel.

Poirot afelől érdeklődött, hogyan juthatunk el Zöldlomb-villába.

– Itt van a közelben, uram, alig három utca. Pár perc alatt oda is érnek. Netán uraságod érdeklődik a ház iránt?

– Igen, igen, foglalkozom a gondolattal, hogy itt telepszem le – füllentette Poirot. – Nem tudja, jó állapotban van a ház?

– Ó igen, uram, jó. Ép a tető, a csatorna . . . Persze régimódi ház, most is az eredeti állapotban. De a kertje valóságos látványosság! Arundell kisasszony élt-halt a kertért.

– Hallom, most egy bizonyos Miss Lawson a tulajdonos.

– Úgyvan, uram. Miss Lawson Arundell kisasszony társalkodónője volt, és az öreg hölgy mindent ráhagyott – a házat, meg a többi.

– Valóban? Bizonyára nem voltak rokonai.

– Hát nem egészen így állt a dolog. Voltak bizony unokahúgai, meg egy unokaöccse. De persze Miss Lawson folyton mellette volt. Meg aztán tudjuk, milyenek az öreg hölgyek . . . hát igen . . . szóval így történt.

– No, de a házon kívül bizonyára nem maradt utána más?

– Dehogyanem, uram! Mindenki meg volt lepve, mi minden maradt az öreg hölgy után. Benne volt az újságban a végrendelet, a pontos összeg, minden. Hosszú évek óta nem élte már fel Arundell kisasszony a jövedelmét. Maradt utána vagy három-négyszázezer font, bizony.

– Nahát!– kiáltott fel Poirot. –Valóságos tündérmese! A szegény társalkodónő egycsapásra gazdag lesz. Fiatal ez a Miss Lawson? Élvezni fogja a váratlan vagyont?

– Nem mondhatnám, uram, hogy fiatal. Középkorú.

Az öreg pincér hangja nem hagyott kétséget afelől, hogy Miss Lawson nem örvend különösebb népszerűségnek Market Basingben.

- Nagy csalódás lehetett a rokonoknak – vélte Poirot.
 - Hát bizony, uram, alighanem nagy megrázkódtatás volt nekik. Erre nem számítottak. A városban sem fogadták jó szívvel a dolgot. Sokan úgy vélekedtek, nem igazságos kitagadni az embernek a tulajdon húsát-vérét az örökségből. No, de persze ki-ki kedve szerint rendelkezik a vagyonával.
 - Arundell kisasszony régóta élt itt, ugyebár?
 - Régóta, uram. Ő meg a nővérei, és régebben az édesapjuk is, Arundell tábornok. Őt persze már nem ismertem, de azt mondják, igen érdekes ember volt. Indiában szolgált.
 - Több leánya volt?
 - Hármójukra emlékszem, de volt még egy, aki férjhez ment. Igen, három élt itt, Matilda kisasszony, Agnes kisasszony és Emily kisasszony. Matilda kisasszony halt meg legelőször, azután Agnes kisasszony, és végezetül Emily kisasszony.
 - Nemrégiben?
 - Tán május elején, vagy április végén.
 - Régebben betegeskedett már?
 - Igen, igen, elég sokat gyengélkedett. Úgy egy éve kis híján elvitte a sárgaság. Mint a narancs, olyan sárga volt még utána is jó darabig. Bizony, az utolsó öt esztendőben igencsak megrendült az egészsége.
 - Biztosan akad idelent sok jó doktor, igaz?
 - Hátitt van először is Grainger doktor. Már vagy húsz esztendeje ő a körorvosunk, legtöbben hozzá járnak. Nem mai gyerek, megvannak a rigolyái, de jó orvos, az tagadhatatlan. Van egy fiatal társa, Dr. Donaldson. Ő amolyan modern gondolkodású fiatalember. De sokan szeretik. No, és persze ott van Harding doktor, de ő nem sok vizet zavar.
 - Arundell kisasszonynak, gondolom, Grainger doktor volt az orvosa.
 - Igen, ő. Nemegyszer kikezelte mindenféle csúf nyavalyából. Az a fajta orvos, aki ráripakodik a betegre, ha elhagyja magát. Akár tetszik, akár nem, meggyógyít az mindenkit.
 - Nem árt, ha az ember megtud egyet-mást arról a városról, ahol esetleg letelepszik – bólogatott Poirot. – A jó orvos igen fontos.
 - Nagyon igaz, uram.
- Poirot fizetett, és tekintélyes borravatót nyomott a pincér markába. Az nem győzött hálálkodni, és kifejezte abbeli reményét, hogy Poirot csakhamar Market Basing lakosa lesz.
- Nos, Poirot – szólaltam meg, amikor kiléptünk a György-fogadóból –, beéri ennyivel?
 - Korántsem, kedves barátom. – És elindult épp ellenkező irányba, mint ahol a kocsit várt ránk.
 - Hát most hová, Poirot?
 - A templomba, barátom. Bizonyára érdekes. Korai gótika, úgy tudom . . .
- Kétkedve ingattam a fejemet.
- Poirot nemsokáig tanulmányozta a templomot. Valóban szép, gótikus épület lehetett valamikor, de a Viktória-korban tönkre restaurálták. A templom mögötti temetőben Poirot láthatólag céltalanul bóklászott a sírok között; némelyik kő mellett megállt, elolvasta a feliratát. Végül elérkeztünk egy impozáns márvány sírkőhöz – gyanítom, hogy ez lehetett látogatásunk célja –, és betűzgettük a részben már elkopott régi feliratokat:

ITT NYUGSZIK

JOHN LAVERTON ARUNDELL

TÁBORNOK

ELSZENDERÜLT KRISZTUSBAN 1888. MÁJUS 19-ÉN

“HARCOLD MEG A HITNEK SZÉP HARCÁT”

VALAMINT

MATILDA ANN ARUNDELL

MEGHALT 1912. MÁRCIUS 10-ÉN
“FÖLKELVÉN ELMEGYEK AZ ÉN ATYÁMHOZ”
VALAMINT
AGNES GEORGINA MARY ARUNDELL
MEGHALT 1921. NOVEMBER 20-ÁN
“KÉRJETEK ÉS MEGADATIK NEKTEK”

Ezután pedig vadonatúj felirat következett:

VALAMINT
EMILY HARRIET LAVERTON ARUNDELL
MEGHALT 1936. MÁJUS 1-JÉN
“LEGYEN MEG A TE AKARATOD”

Poirot elnézte egy darabig.

– Május 1-jén – suttogta. – Május 1-jén . . . És ma, június 28-án kaptam meg a levelét. Érti most már, Hastings, hogy ez a tény magyarázatra szorul?

Megértettem. Jobban mondva beláttam, hogy Poirot addig nem nyugszik, amíg meg nem leli a magyarázatot.

Nyolcadik fejezet

Zöldlomb-villában

A temetőből kijövet Poirot fürgé léptekkel Zöldlomb-villa felé indult. Kezében a megtekintési utalvánnyal benyitott a kertkapun, és az ösvényen a bejárat felé indult; én utána. Ez alkalommal nem láttuk barátunkat, a foxterriert, de az ugatása kihallatszott a házból. Hamarosan léptek közeledtek, majd ajtót nyitott egy kellemes arcú, ötvenéves asszony – ritka példánya a régi vágású hű cselédnek.

Poirot bemutatta papírjait.

– Igen, uram, az ingatlanügynök telefonált. Tessék beljebb fáradni.

Előző látogatásunk alkalmával csukva voltak a zsaluk, de mostani megérkezésünkre valamennyit kitárták. Makulátlanul tiszta volt a ház.

– Ez itt a reggelizőszoba – vezetett be az asszony egy kellemes helyiségbe; magas ablakai az utcára nyíltak. Jó minőségű, régi, de jó karban levő bútorokkal volt berendezve.

Szerepünkhöz híven Poirot is, én is körülnéztünk, különféle megjegyzéseket tettünk, úgy mint: – Hm, igen . . . Csinos szoba . . . Mikor kap napot? – és így tovább.

A szobalány az előcsarnok másik végéből nyíló ebédlőbe vezetett. Ez már sokkal nagyobb szoba volt; berendezése a Viktória-korra vallott. A falon lógó hatalmas arcképek nyilván az Arundell család tagjait ábrázolták.

A kutya most is ugatott, valahol a ház mélyén. Azután növekedett a hangerő, végül crescendóvá fokozódott:

Ki mert a házamba lépni? Darabokra szaggatom! – hallhatólag ezt óhajtotta a tudunkra adni. Csakhamar a hang gazdája is felbukkant: szimatolva állt meg a küszöbön.

– Ejnye, Bob, haszontalan kutya! – kiáltott fel a szobalány– Ne is tessék vele törődni, nem bánt senkit.

A betolakodók láttán Bob modora megváltozott. Beljebb jött, és udvariasan bemutatkozott.

– Örvendekaszerecsének – szimatolt a bokánk körül. – Elnézésüket kérem az iménti lármáért

– de nekem ugyebár ez a dolgom. Pedig igazán örülök, ha néhanapján látogató téved ide.

Ugye, önnek is van kutyája?

Az utóbbi kérdés nekem szólt. Lehajoltam, és megveregettem Bobot. – Helyes kis jószág – mondtam a szobalánynak. – Persze ráférne már a nyírás. Mennyi idős?

– Hatéves, uram, de olyan játékos, mint valami kölyök.

Bob már Poirot nadrágszárát szimatolta. Aztán úgy döntött, én méltóbb vagyok a figyelmére.

Visszatért hozzám, fejét félrebillentette, és várakozó pillantást vetett rám.

A szobalány kinyitotta a következő ajtót.

– A szalon; uram.

A tágas, szép arányú szoba régi emlékeket idézett, amikor még ráérős hölgyek és urak időztek itt, a hölgyek kézimunkáztak, az urak közül a kivételeseknek megengedtetett, hogy elszívjanak egy cigarettát – amit azután másnap a függönyök hosszas kirázogatása, a szoba többórás szellőztetése követett . . .

Bob vonta magára figyelmemet. Elragadtatott ábrázattal ült egy kecses kis szekreter előtt, és valósággal bűvölte a pillantásával. Amikor észrevette, hogy figyelem, aprót, panaszosat vakkantott, rám nézett, azután megint a szekreterre.

– Vajon mit akar? – kérdeztem.

– A labdáját, uram – válaszolta a szobalány. – Mindig abban a fiókban tartották. – A hangja becézőre váltott. – Már nincsen ott, Bobbyka. Kint van Bobbyka labdája a konyhában, úgy bizony.

– Hallod, öreg fiú, már nincs itt – szóltam a kutyához. Kétkedő pillantást vetett rám. Amikor kifelé indultunk, lassan, kelleetlenül követett.

A szobalány sorra megmutogata a seprűszekrényeket, a gardrób, meg egy kis kamrát.

– Ahol az asszonyom a virágokat rendezte – mondta.

– Régóta állt Arundell kisasszony szolgálatában? – kérdezte Poirot.

– Huszonkét éve, uram.

– Van itt még más is?

– Csak én meg a szakácsnő, uram.

– Ő is hosszabb ideje került ide?

– Négy éve, uram. Az öreg szakácsnő meghalt.

– Ha történetesen megvenném a házat, hajlandó volna itt maradni?

A kedves teremtés arcát elfutotta a pír.

– Igazán kedves az úrtól, hogy ezt kérdi, de úgy gondoltam, nem szolgálok tovább. Az asszonyom szép kis summát hagyott rám, és az öcsémhez költözöm. Csak addig maradok itt, Miss Lawson kedvéért, amíg el nem adja a házat.

Poirot bólintott. A pillanatnyi csöndet új hang törte meg:

– Bumm, bumm, BUMM. – Hangereje növekedett: mintha felülről közeledne.

– Bob az, uram – mosolygott a szobalány. – Megtalálta a labdáját, és azt gurítja le a lépcsőn.

Ez a kedvenc játéka.

Mire a lépcső aljához értünk, a fekete gumilabda is a legalsó lépcsőfokra puffant. Elfogtam; felnéztem. Bob a lépcső tetején feküdt, szétterpesztette mancsát, csóválta farkát. Feldobtam neki a labdát, ügyesen elkapta, nagy élvezettel harapdálta egy-két percig, aztán a mancsa közé fogta, orrával szelíden előbbre taszigálta, amíg megint csak le nem bucskázott a lépcsőn. Bob vad farkcsóválással nézett utána.

– Órákig eljátszana így, uram. Akár egész nap, ha van, aki feldobja neki. No, elég lesz, Bob. Az uraknak más dolguk is van, mint veled játszani.

Hála a kutyának, a derék, öreg házibútor kezdeti tartózkodása felengedett. Miközben felértünk az emeletre, a hálósobákhoz, a szobalány – Ellen volt a neve – már bőbeszédűen ecsetelte Bob okosságának számos példáját. A labda lent maradt a lépcső alján. Amikor a kutya mellett elhaladtunk, Bob sértett pillantást vetett ránk, méltóságteljesen levonult a labdájáért. Amikor a folyosón jobbra kanyarodtunk, láttam, amint a kutya ismét megjelenik a lépcsőn, szájában a labdával.

Szemügyre vettük a hálósobákat, és Poirot közben alaposan kifaggatta Ellent.

– Ugyebár négyen voltak az Arundell kisasszonyok? – kérdezte.

– Igen, uram, de az én időmben már csak Agnes kisasszony és Emily kisasszony élt a házban, és néhány év után Agnes kisasszony is meghalt. Pedig ő volt a legfiatalabb. Különös, hogy előbb ment el, mint a nénje.

– Bizonyára nem volt annyira erős a szervezete . . . ?

– Épp ellenkezőleg, uram, Emily kisasszony volt mindig beteges. Sok dolga volt orvosokkal. Agnes kisasszony erős, egészséges teremtés volt, Emily kisasszony meg már kislánykorában is törékeny, gyenge, mégis túlélte valamennyi testvérét.

– Különös, különös – ingatta a fejét Poirot. Majd belefogott nemlétező bácsikájának hosszas betegségéről egy (merőben kitalált) történetbe, amelyet engedtessek meg nem elismételnem. Elegendő annyi, hogy a történet elérte a kívánt hatást. A halál és a betegség mindig felettébb vonzó beszédtema. Húsz perccel ezelőtt Ellen még mereven elzárkózott volna a hasonló tárgyak megvitatásától, most azonban lelkesen válaszolgatott Poirot kérdéseire.

– Sokáig betegeskedett Arundell kisasszony? Nagy fájdalmai voltak?

– Nem, azt nem mondanám, uram. Gyenge volt, igen, már elég régóta – úgy két éve. Akkor télen nagyon beteg volt – sárgaságot kapott. Egészen sárga volt az arca, a szeme fehérje . . .

– Igen, igen, egy unokahúgomnál szakasztott ugyanez volt a helyzet . . . (Hosszas történet, kitalált személyekről.)

– Bizony, bizony, ahogy mondja uram. Szörnyen beteg volt szegény Emily kisasszony. Nem maradt meg benne semmi. Dr. Grainger már jószerint lemondott róla. Mutatni persze nem mutatta – sőt, folyton veszekedett szegény kisasszonnyal: “Elhatározta, hogy meghal?”, ilyeneket mondott. “Talán már a sírkövét is megrendelte?” Amire az asszonyom azt válaszolta: “Nem adom meg magam olyan könnyen, doktor”, a doktor úr meg azt mondja: “Látja, ez a beszéd, ezt szeretem hallani!” Volt itt egy ápolónő, az már lemondott az asszonyomról, mondta is egyszer a doktor úrnak, nem kellene erőltetni az evést az asszonyomnál, de a doktor úr alaposan megmondta neki a véleményét. “Maga még fiatal, leányom”, azt mondta, “Még nem tudja, mennyi élni akarás szorult az öreg emberekbe. Aki megérte a hetven esztendő, nem adja fel egyhamar. Az még évtizedekig akar élni!”

– És Arundell kisasszony ilyen volt? Csupa élet? Érdeklődött minden iránt?

– De mennyire, uram. Akármennyire legyengült, az esze vágott, akár a borotva. És legyűrte a betegséget, le bizony. Csodálkozott is az a felfuvalkodott teremtés, az ápolónő. Persze az asszonyomnak vigyáznia kellett a koszttal. Igencsak diétásan étkezett eleinte: vízben főtt zöldség, se zsír, se olaj, de még tojást sem ehetett. Igencsak egyhangú volt az étrendje.

– Az a fontos, hogy meggyógyult.

– Igen, igen. Persze azután is voltak rosszulletei. Epétől, tetszik tudni. Idővel aztán már nem volt annyira óvatos az evéssel – de azért annyira sosem volt rosszul. Egészen az utolsó rohamáig.

– Az is olyan volt, mint a két évvel ezelőtti?

– Igen, szakasztott olyan. Az a csúnya sárgaság – megint az a rémes arcszín, a rosszullet, hányás meg a többi. Meg kell mondanom, hogy magának köszönhette szegény. Mindenfélet

evett, amit nem lett volna szabad. Épp azelőtt, hogy rájött volna a rosszullet, curryt evett vacsorára, márpedig az olajos is, fűszeres is.

– Hirtelen lett rosszul?

– Hát igen, úgy látszik, uram; de dr. Grainger azt mondta, ez már egy ideje benne lehetett. Meg is fázott szegény – igen változékony volt az időjárás –, és a nehéz koszt, ugye . . .

– A társalkodónője – ugyebár Miss Lawsonnak hívják? – az lebeszélhette volna a nehéz ételekről, nem?

– Ó, nemigen hiszem, hogy az asszonyom adott volna a Miss Lawson szavára. Arundell kisasszony mindig a maga feje után ment.

– Miss Lawson mellette volt már az előző évi betegsége idején is?

– Nem, azután került ide. Úgy egy évig volt az asszonyom mellett.

– Gondolom, előtte is voltak már társalkodónői Arundell kisasszonynak, ugye?

– Nem is egy, uram.

– De Miss Lawson bizonyára valamennyinél jobban kedvelte, nem?

– Ó, nem hinném, uram.

– Miss Lawson tehát nem volt más, mint az elődei?

– Nem mondhatnám, uram. Egészen mindennapi személy.

– Kedvelte őt?

Ellen vállat vont. – Nem volt benne semmi különös. Elég sokat aggályoskodott – amolyan igazi öregkisasszony. És folyton a szellemekről mesélt!

– Szellemekről?– csillant fel Poirot szeme.

– Igen, uram, a szellemekről. Ültek asötét szobában az asztal körül, és a holtak szellemei megjelentek és beszéltek hozzájuk, azt mondta. Énszerintem ez egyenesen vallásellenes – mintha nem tudnánk, hol tartózkodik a megholtak lelke! Onnan bizony nem látogatnak vissza a földre.

– Miss Lawson tehát spiritizta volt! Arundell kisasszony is hitt a spiritizmusban?

– Azt csak Miss Lawson szerette volna! – csattant fel Ellen.

– Tehát nem hitt benne? – szívóskodott Poirot.

– Annál az én asszonyomnak sokkal több volt az esze! – horkant föl Ellen. – Nem mondom, hogy nem mulattatta a dolog, “Próbáljanak meggyőzni, nem bánom”, mondogatta, de közben úgy nézett Miss Lawsonra, mintha azt mondaná:

“Szegény, buta jószág, hogy így hagyja magát rászedni!”

– Értem. Tehát nem hitt benne, de szórakoztatta.

– Így volt, uram. Néha elgondolkodtam: vajon az úrnőm nem mulat-e magában asztaltáncoltatás közben, amit a többiek halálosan komolyan vesznek . . .

– A többiek?

– Miss Lawson és a két Tripp kisasszony.

– Miss Lawson meggyőződéses spiritizta volt?

– Úgy hitt benne, mint a szentírásban, uram.

– És persze Arundell kisasszony nagyon ragaszkodott Miss Lawsonhoz, ugye?

Poirot másodszor kérdezte ugyanezt, és megint csak ugyanolyan választ kapott:

– Nem, azt nem mondanám, uram.

– No de ha egyszer ráhagyta az egész vagyonát . . . Mert úgy tudom, ráhagyta, igaz?

Ellen arckifejezése egy csapásra megváltozott. Mereven, szigorúan válaszolt.

– Hogy az úrnő hogyan rendelkezett a vagyona felől, az nem rám tartozik, uram.

Úgy éreztem, Poirot ezúttal kissé túllőtt a célon. Az idős szobalány kezdetben felengedett, de most már nemigen lehet belőle többet kihúzni. Barátom is felismerte a megváltozott helyzetet, és sürgősen másra terelte a szót. A hálósobák száma és mérete felől érdeklődött, miközben a lépcső felé haladtunk.

Bob eltűnt; amikor azonban a lépcsőhöz értem, megbotlottam, és kis híján elestem. A korlátba kapaszkodva visszanyertem az egyensúlyomat, lenéztem, és észrevettem, hogy figyelmetlenül ráléptem Bob labdájára, amelyet a kutya ott hagyott a lépcső tetején.

– Igazán sajnálom, uram – mentegetőzött Ellen. – Bob folyton elhagyja a labdáját, és a sötét szőnyegen nem veszi észre az ember. Egy nap valaki még a nyakát töri miatta. Szegény úrnőm is csúnyán elesett így. Bele is pusztulhatott volna.

Poirot megtorpant.

– Tehát baleset érte?

– Igen, uram. Bob itt hagyta akkor is a labdáját, az asszonyom kijött a szobájából, rálépett a labdára, elesett, végigzuhant a lépcsőn. Csoda, hogy nyakát nem szegte.

– Súlyosan megsérült?

– Igazából nem. Nagyon szerencsés esés volt, azt mondta Grainger doktor is. A fején volt egy seb, megrándította a derekát, persze telis-tele volt kék foltokkal, no és a megrázkódtatás . . . Utána úgy egy hétig feküdt, de komolyabb baja nem volt.

– Ez régen történt?

– Alig egy-két héttel azelőtt, hogy meghalt.

Poirot megállt, hogy felemeljen valamit, amit leejtett.

– Pardon . . . a töltőtollam . . . jó, megvan.

Felegyenesedett.

– Gondatlan fickó ez a Bob úrfi. – jegyezte meg.

– Nem ő tehet róla, uram. Tetszik tudni, az úrnőm rosszul aludt, általában felkelt éjszaka, sokszor le is ment, és járkált a házban.

– Ez gyakran előfordult?

– Majdnem minden éjjel. De Miss Lawsont sosem ébresztette fel, nem akart senkit zavarni.

Poirot ismét a szalonba lépett.

– Gyönyörű ez a szoba – állapította meg. – Vajon elférne ebben a bemélyedésben a könyvszekrényem? Mit gondol, Hastings?

Nem tudtam, mire akar kilyukadni, így óvatosan csak annyit válaszoltam, nehéz volna látatlanban megállapítani.

– Valóban, az ember szemmértéke csalóka. Kérem, fogja ezt a mérőszalagot, mérje le a bemélyedés szélességét, én pedig felírom az adatokat.

Engedelmesen átvettem Poirot-tól a mérőszalagot, és buzgón méricskéltem, ő pedig firkált egy boríték hátára. Már elcsodálkoztam, hogy a precizitás apostola ilyen rendetlen eljáráshoz folyamodik, ahelyett hogy szabályosan bevezetné kis jegyzetfüzetébe az adatokat, amikor Poirot kezembe nyomta a borítékot.

– Jól írtam fel? – kérdezte. – Nézze csak meg.

A borítékon azonban nem számok sorakoztak, hanem Poirot szabályos betűi : “Amikor ismét felmegyünk az emeletre – írta barátom –, tegyen úgy, mintha hirtelen eszébe jutott volna valami, és kérdezze meg, telefonálhatna-e. Hagyja, hogy a szobalány elkísérje, és tartóztassa olyan sokáig, ameddig csak tudja.”

– Igen, ez rendben volna – mondtam, és zsebre tettem a borítékot. – Azt hiszem, elfér mind a két könyvszekrény.

– Ha megengedi – fordult barátom Ellenhez –, visszamennék a hálósobákba, ott is szeretnék még egyet-mást lemérni.

– Tessék csak, uram. Parancsoljon.

Felmentünk. Poirot méricskélt, és azon morfondírozott, vajon hol lenne a legjobb helye az ágynak, a szekrénynek, az íróasztalnak, én pedig az órára pillantottam, és kissé eltúlzottan ijedt kiáltást hallattam:

– Az áldóját! Tudja-e, hogy már három óra is van? Mit fog gondolni Anderson? Fel kellene hívnom! – A szobalányhoz fordultam. – Megengedné, hogy telefonáljak? ·

– Hogyne, uram. Az előcsarnok melletti kis szobában van a telefon. Mindjárt megmutatom. Buzgón lejött velem, megmutatta a telefont, azután a segítségével ki is kerestem egy számot a helyi telefonkönyvben. Fel is hívtam egy bizonyos Mr. Andersont a szomszédos Harchesterben (szerencsére nem volt otthon), és csak annyi üzenetet hagytam, hogy később még hívom.

Mire kiléptem a szobából, Poirot már lejött a lépcsőn, és az előcsarnokban ácsorgott. Szeme zölden fénylett. Nem tudtam, mitől ilyen izgatott, de láttam, hogy valami ugyancsak felpezsdítette.

– Az úrnőjének ugyancsak nagy megrázkódtatást okozhatott az a csúnya esés – mondta. – Később is foglalkoztatta Bob meg a labdája?

– Különös, hogy ezt kérdi, uram. Bizony, igencsak sokat töprengett rajta. Szegény, még amikor a végét járta, akkor is a kutyáról meg a kancsójáról motyogott valamit . . . pedig nem is kancsója van Bobbynak, hanem tálkája.

– A kutya kancsója . . . – mondta Poirot elgondolkodva.

– Igen, igen, ugye ennek nincs sok értelme, uram, de hát szegény már félrebeszélte.

– Egy pillanat . . . hadd menjek be még egyszer a szalonba. Körüljárta a szobát, szemügyre vette a dísztárgyakat. Figyelmét különösen egy hatalmas, fedeles kancsó kötötte le. Szerintem nem volt különlegesen szép porcelán. Afféle múlt századbeli “humoros” kép díszítette: egy buldog ül a csukott ajtó előtt, gyászos pofával. Alatta felirat: “Kimaradtam egész éjjel – engedj be, asszonykám!”

Poirot – akinek szerintem csapnivaló az ízlése – elragadtatottan bámulta az ormótlan dísztárgyat.

– “Kimaradtam egész éjjel – engedj be, asszonykám!” – motyogta. – Milyen mulatságos! Bob úrfival is előfordult ilyesmi? Ő is kimarad néha egész éjjel?

– Igen ritkán, uram. Bob nagyon jó kutya. Egyszer-egyszer elkóborol, és hajnali négy tájban állít be. Akkor aztán addig ugat a küszöbön, míg valaki be nem ereszti.

– Ki szokta beereszteni? Miss Lawson?

– Aki éppen meghallja, uram. Legutóbb Miss Lawson eresztette be. Épp az úrnőm balesetének az éjszakáján történt. Szaladt is Miss Lawson, hogy beereszthesse, mielőtt még a kutya lármát csapna. Félt, hogy felébreszti Emily kisasszonyt, és meg se mondta neki, hogy Bob kimaradt, mert nem akarta izgatni.

– Szerette Bob Miss Lawsons?

– Hát azt mondhatnám, uram, hogy lenézte – ha érti, hogyan gondolom. A kutya már ilyen. Pedig Miss Lawson kedves volt hozzá. Folyton így kutyuli, úgy kutyuli, hanem Bob, az csak olyan gúnyosformán nézett rá, és sohasem fogadott neki szót.

– Értem – bólintott Poirot. Aztán egyszercsak meglepő dolgot művelt. Előhúzott a zsebéből egy levelet – azt, amit aznap reggel hozott a posta.

– Ellen – szólt –, tud erről valamit?

Ellen arcán bámulatos változás játszódott le.

Leesett az álla, és szinte komikus zavarral meredt Poirot-ra.

– Nahát! – kiáltott fel nagy sokára. – Még ilyet!

Eltartott egy darabig, mire értelmesebben is ki tudta magát fejezni.

– Szóval ön az az úr, akinek a levelet írták? – kérdezte.

– Én vagyok – mondta a barátom. – Hercule Poirot áll ön előtt!

Ellen álmélkodva ingatta fejét.

– Hercule Poirot . . . Nahát! Hogy fog a szakácsnő csodálkozni !

– Nem volna tanácsos – szólt közbe gyorsan Poirot –, ha kimennénk a konyhába, és ott az ön barátnőjének társaságában megbeszelnénk a dolgot?

– Hát . . . ha úgy gondolja az úr . . . – mondta bizonytalanul Ellen. Nem hagytuk sokat tétovázni, kivonultunk a konyhába, ahol Ellen mindjárt el is magyarázta a dolgot a kedves arcú, terebélyes szakácsnőnek.

– Sose hinnéd, Annie, ez az az úr, akinek a levél szólt. Tudod, amit a levélpapír tokjában találtam.

– Talán lenne szíves megmagyarázni – szólt Poirot –, miért csak most adták fel a levelet.

– Az az igazság, uram, hogy nem tudtam, mitévő legyek. Egyikünk sem tudta.

– Nem bizony – kontrázott a szakácsnő.

– Tetszik tudni, amikor az úrnő meghalt, Miss Lawson sok mindent elajándékozott meg eldobott. Volt ott egy szép virágos tokban levélpapír meg itatós. Olyan keményfedelű tok, azon írt levelet az asszonyom, ha ágyban feküdt. Miss Lawsonnak nem kellett, hát néhány egyéb aprósággal együtt nekem adta. Eltettem a fiókba, és csak tegnap került a kezembe. Elővettem, hogy friss itatóst rakjak bele, ha épp levelet akarnék írni, és akkor vettem észre, hogy a tok belső oldalán, a hajtóka alatt egy boríték van. . . Megismertem az asszonyom keze írását, és nem tudtam, mit tegyek. Gondoltam, megírta, aztán másnap fel akarta adni, és elfeledkezett róla. Nemezszer megesett az ilyesmi szegénnyel. Egyszer a banknak nem küldött vissza valami írást, lett is belőle bonyodalom, sehol se találtuk, aztán egy szép napon előkerült az íróasztala kisfiókja mögöl.

– Rendetlen volt az úrnője?

– Ó, nem, épp ellenkezőleg. Mindig mindent elrakosgatott. Hisz épp ez volt a baj. Ha előhagyja, még jobb lett volna. Így meg épp azt felejtette el, hogy mit hová rakott.

– Mint például Bob labdáját?

A kutya ugyanis épp akkor baktatott be a kertből, és megint csak barátságosan üdvözölt bennünket.

– Igen, uram, mihelyt Bob abbahagyta a játékot, az asszonyom azonnal eltette a labdát. De annak megvolt az állandó helye – abban a fiókban, amit már mutattam.

– Értem. No de félbeszakítottam – kérem, folytassa. Tehát megtalálta a levelet a levélpapírtokban.

– Igen, uram, aztán megkérdeztem Annie-t, szerinte mit csináljak. Nem akartam a levelet elégetni, azt meg persze nem vettem volna a lelkemre, hogy felnyissam, s abban is egyetértettünk Annie-val, hogy nem tartozik Miss Lawsonra. Meghánytuk-vetettük a dolgot, s végül arra jutottunk, hogy bélyeget teszünk rá, aztán kifutottam a levélszekrényhez és bedobtam.

– Bizony, meglepett, amikor ma reggel egy két hónapja keltezett levelet hozott a posta! – mondta barátom.

– Bizony, erre nem gondoltunk – bólogatott Ellen.

– Azonkívül . . . – köszörülte a torkát Poirot –, egy kis bajban vagyok. Az a levél ugyanis . . . megbízatást tartalmazott, Arundell kisasszony részéről. Bizonyos magántermészetű ügyben. – Újabb fontoskodó torokköszörülés után folytatta. – Most, hogy Arundell kisasszony már nem él, bizonyos kétségeim vannak afelől, hogyan cselekedjem. Vajon Arundell kisasszony azt óhajtaná-e, hogy ilyen körülmények között elvállaljam a megbízatást? Nehéz eldönteni . . . igen nehéz.

Ellen és Annie mély tisztelettel bámulták.

– Azt hiszem, meg kellene konzultálnom Arundell kisasszony ügyvédjével. Volt ugyebár ügyvédje?

– Ó hogyne, uram – mondta Ellen. – Mr. Purvis, Harchesterben. Amióta én itt vagyok a házban, mindig ő intézte Emily kisasszony ügyeit. A baleset után is őt hívatta az úrnóm.

– Amikor leesett a lépcsőn?

– Igen, uram.

– Nézzük csak: mikor is történt az?

– Húsvét utáni kedden – szólt közbe a szakácsnő. – Kimenőm lett volna, de itt volt az a sok szállóvendég, hát maradtam. Szerdán mentem el helyette.
Poirot elővette zsebnaptárát.
– Nézzük csak . . . Húsvét hétfő idén április 13-ára esett. Arundell kisasszony balesete tehát tizenegyedikén történt. Ezt a levelet három nappal azután írta. Nagy kár, hogy nem küldte el. No de talán még most sem késő . . .
– Elhallgatott. – Azt hiszem . . . khm . . . hogy az a megbízatás, amelyről a levél szól, az imént említett szállóvendégek egyikével kapcsolatos.
Ez a megállapítás találgatáson alapult, de közel járhatott a valósághoz. Ellen Annie-ra nézett, Annie Ellenre.
– Charles úr lesz az – mondta Ellen.
– Ha lenne olyan szíves elmondani, ki volt itt . . . – kérte Poirot.
– Dr. Tanios és a felesége – mármint Bella kisasszony –, aztán Theresa kisasszony és Charles úr.
– Arundell kisasszony unokaöccsei, illetve -húgai?
– Igen, uram, mármint dr. Tanios nem. Ő nem vérrokon; sőt nem is angol. Görög vagy valami ilyesmi. Ő vette el Bella kisasszonyt, Arundell kisasszony nővérének a leányát. Charles úr és Theresa kisasszony testvérek.
– Értem, értem. Családi összejövetel. És mikor távoztak a vendégek?
– Szerdán reggel, uram. Dr. Tanios és Bella kisasszony a következő hétvégén megint lejöttek, mert nyugtalanokdtak Emily kisasszony miatt.
– És Charles úr meg Theresa kisasszony?
– Ők az azután következő hétvégén. Közvetlenül mielőtt Emily kisasszony meghalt.
– Eh bien – szólalt meg kis hallgatás után Poirot –, köszönöm az értékes felvilágosítást. Fel fogom keresni Mr. Purvist. Nagyon köszönöm szíves segítségüket.
Lehajolt és megsimogatta Bobot.
– Brave chien, va! Szeretted az asszonykádat.
Bob örvendezve csóválta a farkát; azt remélte, játszunk vele egy kicsit. Már hozott is egy jókora darab szenet, amiért azonban feddésben részesült, és el is vették tőle az érdekesnek ígérkező játékszert.
“Ezek a nők” – mondta Bob pillantása. – “Enni ugyan adnak, de fogalmuk sincs a sportról!”

Kilencedik fejezet

A kutya labdájának esete

– Nos, Poirot – szólaltam meg, amikor Zöldlomb-villa kapuja becsukódott mögöttünk –, remélem, meg van elégedve.
– Igen, barátom, meg vagyok elégedve.
– Hála az égnek! Meg van oldva a rejtély? A gazdag hölgy és a gonosz társalkodónő esete tisztázódott? Kiderült az elkésett levélnek meg a kutya labdájának a titka? Minden kielégítően tisztázódott?
– Én nem használnám a “kielégítően” szót, Hastings – mondta Poirot.
– De hisz épp az imént mondta, hogy meg van elégedve!

- Nem, nem, maga félreértett. Nem azt mondtam, hogy az ügy kielégítően tisztázódott. Én csupán arra utaltam, hogy a kíváncsiságom ki van elégítve. Tudom, mi az igazság a kutya labdájának esetében.
- És milyen egyszerű az az igazság!
- Nono, kedves barátom, nem is olyan egyszerű, mint gondolja. Én ugyanis tudok valamit, egy apróságot, amit maga nem tud.
- Mégpedig?
- Azt, hogy a lépcső tetejénél a falburkolat szegélylécébe egy szöveget vertek.
- Viccel, Poirot? – bámultam barátomra. – Már miért is ne verhettek volna szöveget a szegélylécbe?
- A kérdés épp az, Hastings, hogy miért verték bele?
- Honnan tudnám? Egyáltalán, van ennek valami jelentősége?
- De van ám. Semmiféle ésszerű okát nem látom, miért kellett épp azon a helyen szöveget verni a szegélylécbe. Ráadásul a szöveget gondosan be is kenték fénymázzal, hogy ne lehessen észrevenni.
- Mire céloz, Poirot? Maga talán tudja, mi volt az oka?
- Könnyen el tudom képzelni. Ha ki akar feszíteni egy szál erős fonalat vagy drótot a lépcső tetejénél, úgy harminc centiméternyire a földről, az egyik végét a korláthoz kötheti, de a falnál kell egy szög vagy egyéb, amelyikhez a másik végét erősíti.
- Miről beszél, Poirot?!
- Mon cher ami, csupán a kutya labdájának esetét rekonstruálok. Óhajtja hallani?
- Természetesen.
- Eh bien, a dolog így történt. Valaki észrevette, hogy Bob ott szokta hagyni a labdáját a lépcső tetején. Veszelmes dolog – könnyen balesetet okozhat. – Poirot elhallgatott egy pillanatra, majd más hangon folytatta. – Ha meg akarna ölni valakit, Hastings, hogyan fogna hozzá?
- Hát . . . nos, én igazán . . . nem is tudom. Talán alibit koholnék.
- Ami nehéz is és veszelmes is. Persze maga nem volna alkalmas hideg fejjel elkövetett, előre kitervezett gyilkosságra. Nem gondolja, hogy ha el akar valakit távolítani az útjából, legegyszerűbb balesethez folyamodni? Mindenkit érhet baleset, Hastings – és balesetet éppenséggel elő is lehet idézni!
- Gyilkosunknak – folytatta kis hallgatás után Poirot – a lépcső tetején hagyott labda adta az ötletet. Arundell kisasszony éjszakánként kiment a szobájából, és járkált a házban. Nem látott nagyon jól; igen valószínű volt, hogy rálép a labdára, elveszíti az egyensúlyát, és lezuhan a lépcsőn. De az óvatos gyilkos semmit sem bíz a véletlenre. Ha fonalat feszít ki a lépcső fölé, az eredmény sokkal biztosabb. Amikor pedig a ház népe összeszalad – ott a bizonyíték: a balesetet Bob labdája okozta!
- Rettenetes! – kiáltottam.
- Rettenetes bizony – bólintott Poirot –, de nem járt sikerrel. Arundell kisasszony csupán jelentéktelen sérüléseket szenvedett, holott nyakát is szeghette volna. Nagy csalódás ismeretlen barátunknak! Arundell kisasszony pedig éles eszű hölgy. Mindenki azt mondta neki, hogy a labdán csúszott el, és ott is volt bizonyítékul a labda – csak hogy amikor ő maga felidézte az esetet, érezte, hogy a baleset másként történt. Nem a labdán csúszott el. Ráadásul valami más is az eszébe jutott. Hallotta, amikor másnap reggel ötkor Bob bebocsátásért ugatott.
- Itt már – folytatta barátom – találgatni vagyok kénytelen, de alighanem jó helyen tapogatózom. Előző este maga Arundell kisasszony tette be Bob labdáját a fiókba. A kutya ezután ment ki, és aznap már vissza sem jött. Akkor tehát nem is tehette a labdát a lépcsőre!
- Találgatás, Poirot – legyintettem.

- Nemegészen, barátom. Gondoljon a jelentőségteljes szavakra, amelyeket Arundell kisasszony végső perceiben ejtett ki – Bob labdájáról meg a “kutya kancsójáról”! Érti már, ugye?
- Egy árva szót sem értek.
- Nos, Zöldlomb-villa szalonjában áll egy meglehetősen feltűnő porcelánkancsó, rajta pedig egy kutya képe látható. Arundell kisasszony utolsó szavainak ismeretében szemügyre vettem a kancsót, és elolvastam a kutya képének feliratát: “Kimaradtam egész éjjel – engedj be, asszonykám.” Érti már a haldokló gondolatmenetét? Bob, akárcsak a kutya a kancsón, egész éjjel kimaradt – tehát nem ő hagyta a labdát a lépcsőn! Arundell kisasszony már a baleset után gyanút fogott. Lehetséges, hogy a gyanúja alaptalan, de nem tud tőle szabadulni. “A kutya labdájának esete óta egyre több kétségem támad, és egyre jobban aggódok.” Levelet ír tehát nekem, ám a balszerencse folytán a levél csak két hónap múlva érkezik meg. Mondja csak, barátom, mindezek ismeretében érthető már a levél?
- Érthető – voltam kénytelen elismerni.
- Van itt még egy figyelemre méltó pont – folytatta Poirot. – Miss Lawson minden igyekezetével azon volt, hogy Arundell kisasszony ne értesüljön Bob kimaradásáról.
- Gondolja, hogy ő . . .
- Azt gondolom, hogy meg kell jegyeznünk ezt a tényt.
- Nos – mondtam erre rövid tűnődés után –, mindez nagyon ér-dekes – mint szellemi torna. Minden tisztelem a magáé, Poirot. Pompásan rekonstruálta az eseményeket. Igazán kár, hogy az öreg hölgy meghalt.
- De még milyen kár. Megírta, hogy valaki meg akarta gyilkolni, és hamarosan meghalt.
- Még hozzá, bármennyire kiábrándító is, természetes halállal – igaz? Poirot vállat vont.
- Vagy talán azt hiszi, hogy megmérgezték? – kérdeztem gúnyosan.
- A látszat szerint mindenesetre természetes okoknak tulajdonítható Arundell kisasszony halála – mondta csüggedten barátom.
- Következésképpen kénytelenek vagyunk bánatosan visszatérni Londonba.
- Pardon, barátom, mi nem térünk vissza Londonba!
- Hogyhogy?!
- Gyilkossal van dolgunk – ha a gyilkossági kísérlet nem járt is sikerrel. És Hercule Poirot addig nem nyugszik, amíg a gyilkost meg nem találja.
- Ezek szerint tehát hová megyünk?
- Legelőször is Grainger doktorhoz, aki Arundell kisasszonyt utolsó betegségében kezelte.

Dr. Grainger hatvan-egynéhány éves, szikár, csontos, markáns arcú férfi volt. Bozontos szemöldöke alól szúrós pillantást vetett ránk.

- Mit óhajtának? – kérdezte kurtán.
- Poirot elővette legcikornyásabb stílusát.
- Ezer bocsánat, drága doktor úr, hogy bejelentés nélkül zavarjuk értékes magányát! Előljáróban mindjárt bevallom, hogy nem hivatásos minőségében óhajtok önnel néhány szót váltani !
- Örömmel hallom – mondta száraz hangon a doktor. – Tehát?
- Hadd magyarázzam el látogatásom célját – folytatta Poirot. – Az az igazság, hogy könyvet írok – a megboldogult Arundell tábornok életéről, aki, mint hallom, életének utolsó éveit Market Basingben töltötte.
- Igen, Arundell tábornok itt lakott, haláláig – mondta kissé meglepetten a doktor. – Zöldlomb-villában – de talán járt már ott? – Poirot bólintott. – De az még azén időm előtt volt. 1919-ben kerültem ide.

- De a tábornok leányát, a megboldogult Arundell kisasszonyt ismerte, ugyebár?
- Jól ismertem Emily Arundellt.
- Bizonyára megérti, micsoda csapás volt számomra, amikor arról értesültem, hogy Arundell kisasszony a közelmúltban jobblétre szenderült.
- Pontosabban május 1-jén.
- Arra számítottam ugyanis, hogy tőle személyes részleteket hallhatok atyja életéről, emlékeiről.
- Igen, igen, de mit segíthetek én?
- Arundell tábornoknak nincs más leszármazottja? – tudakolta Poirot.
- A gyermekei mind meghaltak. Négy lánya volt és egy fia.
- És a következő nemzedék?
- Charles Arundell és a húga, Theresa. Őket felkeresheti, bár kétlem, hogy sok haszna lenne belőle. Az ifjabb nemzedék nemigen érdeklődik a nagyszülők iránt. Azután ott van Mrs. Tanios, de nála sem számíthat sokra.
- Esetleg családi iratok lehetnek a birtokukban . . . ?
- Lehetséges, bár kétlem. Emily kisasszony halála után sok mindent elégettek, kidobtak. Poirot kétségbeesett sóhajt hallatott.
- De honnan az érdeklődés Arundell tábornok iránt? – nézett rá gyanakodva az orvos. – Sohasem tudtam, hogy bármi érdekes lett volna az életében.
- Ó, a Viktória-kor katonai vezéralakjai iránt napjainkban igen nagy az érdeklődés! – mondta lelkesen Poirot. – Nem is képzeli, uram, mennyi izgalmas, lebilincselő adat lappang még poros padlásokon, magánirattárakban, levelezésekben a Birodalom építőiről! Valóságos titkos történelem, az ismert történelem rétegei alatt! És John Arundell nagyon is fontos szerepet játszott ebben a titkos történelemben! Végére Indiában szolgált, és napjainknak égető kérdése az Indiával kapcsolatos politika . . .
- Hm – morgott a doktor. – Hallottam, hogy az öreg Arundell tábornok annak idején halálra untatta a családját az indiai történeteivel.
- Kitől hallotta, doktor úr?
- Bizonyos Peabody kisasszonytól. Őt különben felkereshetné. Városunk legrégibb lakosai közé tartozik; jól ismerte Arundelléket. És fő foglalkozása a pletyka.
- Remekidea! Hálásan köszönöm. Ha netán szíveskednék még megadni a fiatal Mr. Arundellnek, a tábornok unokájának címét . . .
- Charlesét? Megadhatom. De annak a léha fiatalembernek nem sokat jelent a családtörténet. Az a fajta, aki mindig csak bajt és gondot okoz a családjának. Elragadó modor, más semmi. Becsavarogta a fél világot, de nem vitte semmire.
- A nagynénje bizonyára nagyon szerette – vélekedett Poirot.
- Hm – nem tudom. Emily Arundell nem volt ostoba. Amennyire tudom, Charlesnak sosem sikerült belőle pénzt kivásalni. Kemény ember volt Emily kisasszony. Kedveltem. És tiszteltem is. Ő még a régi iskolához tartozott.
- Hirtelen halt meg?
- Tulajdonképpen igen. No, természetesen már évek óta megromlott az egészsége. De sokszor kilábalt a bajból.
- Hallottam valamit rebesgetni – elnézést, hogy szóbeszéddel traktálom –, hogy összeveszett a családjával.
- Éppenséggel nem veszett össze velük . . . – mondta lassan dr. Grainger. – Nem, nyílt szakításra nem került sor.
- Elnézését kérem, ha netalán indiszkrét voltam . . .
- Szó sincs róla. A dolog köztudomású.
- Úgy hallom, a rokonait kitagadta az örökségből, igaz?

– Igaz. Mindent arra a tyúkeszű, lehetetlen társalkodónőjére hagyott. Igen különös. Magam sem értem. Egyáltalán nem hasonlít rá.

– Nos . . . – sóhajtott Poirot. – Végére is elképzelhető. Egy tö-rékeny, beteges, idős hölgy . . . Rá van utalva arra a személyre, aki ellátja, aki törődik vele. Egy okos nő, egy igazi egyéniség nagy befolyásra tehet szert ilyen esetben.

– Befolyásra?! – horkant fel dr. Grainger. – Miket beszél?! Emily Arundell rosszabbul bánt Minnie Lawsonnal, mint a kutyájával. Különben is, az efféle társalkodónők buta libák. Ha nem azok volnának, különb kenyérkereset után néznének. Emily Arundell nem állhatta az ostoba libákat. Egy évnél tovább nem is tűrte el őket. Még hogy befolyás?! No hiszen.

– Akkor talán – sietett témát változtatni Poirot – lehetséges, hogy akadnak családi levelek, iratok ennek a . . . hogy is hívják . . . Miss Lawsonnak a birtokában?

– Meglehet – biccentett rá Grainger doktor. – Ezek az öreg kisasszonyok sok kacatot őrizgetnek. Nemigen hiszem, hogy Miss Lawsonnak sikerült már rendet raknia.

– Nagyon köszönöm a szívességét, doktor úr – állt fel Poirot. – Igazán lekötelez.

– Nekemugyan ne köszönjön semmit. Sajnálom, hogy nem tudok többet segíteni. Peabody kisasszonynál többre számíthat. A Morton-kúriában lakik, úgy egy mérföldnyire. Kifelé menet Poirot beszippantotta az asztalon álló rózsacsokor illatát.

– Isteni . . . – rajongott.

– Bizonyára. Sajnos, én nem érzem. Négy éve influenzás voltam, és elvesztettem a szaglóérzékeimet. Szép dolog egy doktornál, mi? “Medice te ipsum . . . Orvos, gyógyítsd magad!” Igen kellemetlen. Már a cigaretta sem ízlik úgy, mint régen.

– Kellemetlen, valóban. Mellesleg, ugyebár megkaphatom a fiatal Arundell címét?

– Igen, igen. – Kikísért bennünket az előszobába, és bekiáltott: – Donaldson! A társam – magyarázta. – Ő biztosan tudja. Tudniillik jegyben jár Charles húgával, Theresával. Donaldson! – kiáltott megint.

Az egyik hátsó szobából egy fiatalember bukkant elő. Középmagas volt; egész megjelenése színtelen, modora precíz. Szöges ellentéte Grainger doktornak.

Az utóbbi elmagyarázta, mit akar. Dr. Donaldson kissé dülledt, fakó kék szeme végigpásztázott bennünket. Száraz, precíz modorában szólalt meg:

– Nemtudom pontosan, hol lehet megtalálni Charlest. Miss Theresa Arundell címét megadhatom. Ő kétségtelenül kapcsolatot tud teremteni a bátyja és önök között. Poirot megköszönte:

A doktor leírta a címet jegyzetfüzetébe, kitepte a lapot, és átnyújtotta Poirot-nak. Elköszöntünk a két orvostól. Amikor kiléptünk a házból, észrevettem, hogy dr. Donaldson az előszobában áll, és csodálkozva néz utánunk.

Tizedik fejezet

Látogatás Peabody kisasszonynál

– Mire jó ez a sok hazugság, Poirot? – kérdeztem kifelé jövet. Poirot vállat vont.

– Haaz ember hazudik, igyekezzék művészien hazudni, tálaljon fel romantikus, érdekes, meggyőző hazugságokat!

– Maga tehát meggyőzően hazudott? Gondolja, hogy Donaldson doktor elhitte, amit mondott?

– Kétkedő természetű fiatalembernek látszik – ismerte be Poirot. – Sőt: egyenesen gyanakvó természetűnek.

– És most mi a szándéka?

– Beülünk a kocsiba, és ellátogatunk Morton-kúriába!

A Morton-kúria múlt századbeli, csúf, nagy háznak bizonyult, a városka peremén.

– Kérem, közölje Peabody kisasszonnyal, hogy dr. Grainertől jövünk – mondta Poirot a roskatag vén inasnak, aki ajtót nyitott.

Néhány perc múlva egy kicsi, kövér hölgy totyogott be a szobába. Kopott bársonyruháján finom csipkegallért viselt, nyakában láncon lornyon függött. Gyanakodva vett szemügyre bennünket.

– Árulnak valamit? – kérdezte.

– Semmit, madame – felelt Poirot.

– Biztos?

– Egészen biztos.

– Porszívót talán . . . ?

– Nem, madame.

– Harisnyát sem?

– Azt sem.

– Szőnyeget . . . ?

– Semmit, madame.

– Hát jó – sóhajtott fel Miss Peabody, és letelepedett. – Akkor foglaljanak helyet.

Engedelmesen leültünk. Poirot belefogott történetébe. Peabody kisasszony szó nélkül végighallgatta, csak olykor-olykor hunyorított apró szemével.

– Egyszóval meg akarja írni Arundell tábornok életrajzát? – kérdezte végül.

– Igen. Kegyed bizonyára ismerte.

– Igen, ismertem John Arundellt. Ivott. – Csillogó szemét Poirot-ra szegezte. – Mit akar tudni róla?

– Mindent! – tárta szét karját Poirot. – A család történetét. Pletykát. Akármit.

– Mert Indiáról nem tudok semmit – mondta Peabody kisasszony. – Az az igazság, hogy sosem figyeltem oda. Roppant unalmasak ezek a vénemberek meg az anekdotáik. John Arundell szörnyen ostoba alak volt – persze attól még lehetett kitűnő tábornok.

– Kegyed nyilván jó barátságban volt az Arundell családdal, ugyebár?

– Ismertem valamennyiőjüket – bólintott Peabody kisasszony. – Matilda volt a legidősebb.

Tanított a vasárnapi iskolában. Szerette volna meghódítani a káplánt. Emily volt a következő. Jól lovagolt. Ő volt az egyetlen, aki hatni tudott az édesapjukra, amikor napokig egyfolytában ivott. Szekérszám hordták el a házból az üres üvegeket. Éjszakánként elásták valamennyit. No nézzük, ki is jött aztán? Arabella vagy Thomas? Azt hiszem, Thomas. Mindig sajnáltam azt a fiút. Négy lánytestvér közt az egyetlen férfi. Maga is valóságos vénkis-asszony volt. Sose gondoltuk volna, hogy valaha is megnősül. Jó nagy botrány kerekedett, amikor végül megházasodott! – Peabody kisasszony elégedetten kuncogott. Láthatóan élvezte az előadást. Rólunk, a hallgatóságról, el is feledkezett.

– Azután jött Arabella. Csúf kis teremtes volt. Tésztaképű, mégis férjhez ment, pedig ő volt a legcsúnyább az egész családban. Egy cambridge-i professzort sikerült megfognia. Igaz, öreg volt. Lehetett vagy hatvanéves. Előadás-sorozatot tartott itt – a modern kémia csodáiról, ha jól emlékszem. Arabella mindig ott maradt előadás után, és kérdéseket tett fel. Ő sem volt éppen süldő lány. Közeledett a negyvenhez. Rég meghaltak már mind a ketten. Egész jól sikerült a házasságuk. Aztán ott volt Agnes, a legfiatalabb. És a legcsinosabb. Kikapós lány volt; könnyelmű teremtes. Különös: az ember azt hitte volna, ha valamelyikük férjhez megy, csak Agnes lehet az. Mégis pártában maradt. Nem sokkal a háború után halt meg.

– Mr. Thomas Arundell házassága tehát meglepetést keltett? – kérdezte Poirot.

– De még mekkora meglepetést! – kuncogott Peabody kisasszony. – Arról beszélt az egész város! Ki gondolta volna arról a csöndes, félénk, tartózkodó emberről, aki úgy imádta a testvéreit . . . – Peabody kisasszony hallgatott egy percig, azután folytatta: – Emlékszik arra az ügyre, amelyik olyan nagy port vert föl a kilencvenes években? Mrs. Varley perére? Akit azzal vádoltak, hogy arzénrel mérgezte meg az urát. Szép asszony volt. Nagy szenzációt keltett az ügy. A végén felmentették. Nos, Thomas Arundell beleszeretett Mrs. Varleybe. Valósággal megtébolyodott. Összevásárolta valamennyi újságot, és minden cikket, minden fényképét kivágott, ami csak kapcsolatban volt azzal az asszonnyal. És ha hiszik, ha nem, mihelyt a per véget ért, Thomas felutazott Londonba, és feleségül kérte azt a nőt! Thomas! A csöndes, otthon ülő Thomas!

– És mi történt?

– Mi történt volna? A nő hozzáment!

– Nagy megrázkódtatás lehetett az Arundell kisasszonyoknak . . .

– Meghiszem azt! Nem is fogadták a sógornőjüket. Őszintén szólva, nem is tudom őket hibáztatni. Thomas persze halálosan megsértődött. El is költözött a Csatorna-szigetekre, soha többé nem látták. Hogy a felesége valójában megmérgezte-e az első férjét, azt senki sem tudja. Thomast nem mérgezte meg. Ő élte túl a feleségét három évvel. Két gyerekük volt, egy fiú meg egy lány. Szépek . . . az anyjukra ütöttek.

– A gyermekek bizonyára gyakran látogattak ide a nagynénjükhöz . . . ?

– Csak azután, hogy a szüleik meghaltak. Addigra már felnőtt mind a kettő. Nyáron szoktak jönni. Emily akkor már egyedül volt, nem maradt más rokona, mint ők ketten, meg Bella Winter.

– Bella Winter . . . ?

– Arabella leánya. Színtelen teremtés – néhány évvel idősebb Theresánál. No, ő is elkövetett egy ostobaságot. Külföldihez ment feleségül, itt járt egyetemre az illető. Egy görög orvos. Szörnyű külsejű férfi, bár meg kell hagyni, a modora kifogástalan. Persze szegény Bellának igazán nem volt sok esélye. Lánykorában vagy az apjának segített, vagy az anyja ugráltatta. Aztán jött ez az egzotikus férfi . . . Levette a lábáról.

– Boldog a házasságuk?

– Már amennyire házasság egyáltalán boldog lehet! – fortyant fel Peabody kisasszony. – Nem mondom, úgy látszatra jól megvannak. Két olajos bőrű gyerekük van. Szmirnában élnek.

– De ugyebár most itt vannak Angliában?

– Igen, márciusban jöttek át. De alighanem hamarosan visszatérnek.

– Miss Emily Arundell szerette az unokahúgát?

– Bellát? Ó, igen. Persze igen unalmas teremtés szegény, csak a gyerekei érdeklik.

– És a férjhez mit szolt Arundell kisasszony?

Peabody kisasszony kuncogott.

– Nem helyeselte éppen a házasságot, de azt hiszem, megkedvelte azt a gazembert. Mert van annak esze. Egész szépen behízelegte magát Emilynél. Van érzéke a pénzhez!

– Úgy tudom – köhintett diszkréten Poirot –, Arundell kisasszony szép vagyont hagyott hátra.

– Háthiszen épp ebből kerekedett az egész cécó! Nem is álmodta senki, hogy Emily ilyen gazdag! Arundell tábornok meglehetősen tekintélyes jövedelmet hagyott hátra, ami egyenlő arányban oszlott meg a gyermekei között. Thomas és Arabella természetesen elvitték a maguk részét. A három nővér azonban, aki itt maradt, az összesített jövedelme egytizedét sem költötte el. Amikor Matilda meghalt, az ő része megoszlott Emily és Agnes között, Agnes pedig Emilyre hagyta mindenét. És Emily továbbra is igen szerényen élt. Ezért aztán igen nagy vagyon maradt utána – és mindent az a Lawson-nőszemély örököl!

– Ez meglepetésként érte kegyedet, Miss Peabody?

– De még mennyire! Emily nem csinált titkot belőle, hogy halála után a pénze egyenlő arányban az unokahúgaié, illetve az unokaöccséé lesz. Ez is volt az eredeti végrendeletében.

Kisebb-nagyobb hagyaték a cselédségnek és így tovább, a többi azonban megoszlik Theresa, Charles és Bella között. Uramisten, micsoda szenzáció volt, amikor Emily halála után kiderült, hogy új végrendeletet csinált, és mindent szegény Miss Lawsonra hagyott!

– Ez a végrendelet közvetlenül a halála előtt készült?

– Illetéktelen befolyásra gondol? – vetett éles pillantást Poirot-ra Peabody kisasszony. – Nem, szegény Lawsonnak sem esze, sem bátorsága nincs ilyesmihez. Az az igazság, hogy őt legalább annyira meglepte a dolog, mint mindenki mást – mindenesetre ezt mondta! Poirot mosolygott.

– A végrendelet egyébként vagy tíz nappal Emily halála előtt készült – folytatta Peabody kisasszony. – Az ügyvéd szerint tökéletesen szabályos. Hát . . . lehetséges.

– Miért? – hajolt előre érdeklődve Poirot. – Kegyed szerint talán volt valami . . .

– . . . Csalafintaság? De volt ám – bólogatott Peabody kisasszony. – Hogy mi, azt nem tudom, de valami bűzlik itt.

– Szóba került, hogy esetleg megtámadják a végrendeletet?

– Theresa ügyvédhez fordult, úgy tudom. No de azzal nem megy sokra!

– Úgy vélem . . . – kezdte óvatosan Poirot – Miss Lawson és az Arundell család tagjai között . . . khm . . . feszült lehet a viszony . . . ?

– Milyen is volna? Hisz tudja, milyenek az emberek. A halott rendszerint még ki sem hült a koporsójában, a gyászoló rokonok már kikaparják egymás szemét.

Poirot együttérzően sóhajtott, majd megkérdezte:

– Igaz, hogy Arundell kisasszonyt foglalkoztatta a spiritizmus?

Peabody kisasszony megint csak szúrós szemmel nézett rá.

– Ha azt gondolja, hogy John Arundell szelleme visszatért, és megparancsolta Emilynek, hogy a pénzét hagyja Minnie Lawsonra, és hogy Emily engedelmeskedett – nos, akkor nagyon téved! Emily nem volt ostoba. A spiritizmus valamivel jobban elszórakoztatta, mint a pasziánsz, ennyi az egész. Járt Trippéknél?

– Nem.

– Ha járt volna, tudná, micsoda ostobaság az. Idegesítő nőszemélyek. Folyton üzeneteket közvetítgetnek az elhunyt rokonoktól – egyáltalán nem jellemző üzeneteket. Ők persze hisznek benne. Minnie Lawson úgyszintén. No persze, édesmindegy, hogy az ember mivel üti agyon az estét.

Poirot más témával próbálkozott.

– Kegyed ugyebár ismeri a fiatal Charles Arundellt? Miféle ember?

– Semmirekellő. Aranyos fiú. Állandó pénzzavarban van, tele adóssággal, becsavarogta a világot, de mindig hazajön. Rossz pénz nem vész el. Tudja, hogy a nőekkel hogy kell bánni. – Kuncogott. – Nem egy hasonló jópipát ismertem! En-gem nem téveszt meg. Fura, hogy Thomasnak ilyen fia legyen, annak a tisztos polgárnak! Hiába, rossz vér . . . Mi taga-dás, én kedvelem azt a csirkefogót, pedig az a fajta, aki két shillingért szemrebbenés nélkül meggyilkolná a tulajdon nagymamáját! Nincs erkölcsi érzéke. Némelyik ember úgy látszik, anélkül születik.

– És a húga?

– Theresa? – ingatta fejét Peabody kisasszony. – Nem is tudom . . . Különös teremtés. Szép, feltűnő, különködő. Egyébként jegyben jár azzal a nyámnyila fiatal doktorral. Talán találkozott vele?

– Donaldson doktorral?

– Azzal. Jó orvosnak mondják, de ha én volnék Theresa helyében, rá se néznék. Persze ő tudja, mit csinál. Alighanem van már némi élettapasztalata annak a leánynak.

– Donaldson doktor kezelte Arundell kisasszonyt?

– Csak amikor Grainger szabadságra ment.

– Az utolsó betegségében nem?

- Nem hiszem.
 - Úgy látom, Peabody kisasszony – mosolygott Poirot – kegyed nincs valami nagy véleményvel Donaldson doktorról.
 - Azt nem mondtam. Jó eszű ember, orvosnak is jó, csak más, mint amelyet mi megszoktunk. Persze az a fiatal ember nem fogja sokáig a kanyarós gyerekeket meg a köszvényes öregurakat kezelgetni Market Basingban! Neki más a vágya. Specializálódni akar.
 - Milyen területen?
 - Szérumterápiában. Azt hiszem, így mondják. Én nem tartom valami nagyra az ilyen injekciós megelőző módszereket.
 - Donaldson doktor egy bizonyos betegséggel kísérletezik?
 - Engem ugyan ne kérdezzen. Én csak annyit tudok, hogy a vidéki körorvoskodás nem elég neki. Londonba szeretne menni; de hát ahhoz pénz kell, ő meg szegény, akár a templom egere.
 - Szomorú, hogy az igazi tehetség anyagiak hiánya miatt nem tud kibontakozni – ingatta fejét Poirot. – És közben hányan vannak, akik a jövedelmük egynegyedét sem költik el . . .
 - Mint például Emily Arundell – kapott a szón Peabody kisasszony. – Meg is lepődtek jó néhányan, amikor a végrendeletét felolvasták. Az összesen is, nemcsak azon, hogy kire hagyta.
 - A családtagjai számára is meglepetés volt? – tudakolta Poirot.
 - Kinek igen, kinek nem – mondta rejtelmesen Peabody kisasszony. – Charles úrfinak alighanem nagyon is pontos értesülései voltak. Charlest nem ejtették a fejére.
 - Görbe úton jár?
 - Hát legalábbis nem afféle nyámnyila fickó! – vágta rá Peabody kisasszony. – Egyébként fel akarja keresni?
 - Az a szándékom. Nem lehetetlen, hogy nagyatyjára vonatkozó iratok vannak a birtokában.
 - Valószínűbb, hogy ha voltak is, eltűzelte. Semmi tisztelet nincs abban a fiúban.
 - Úgy vélem helyesnek, ha minden lehetőséget kipróbálok – mondta fölöttébb komolyan Poirot.
 - Azt látom – hangzott a kurta válasz. Peabody kisasszony szeme hamiskásan villant. Poirot jobbnak látta, ha befejezi a beszélgetést.
 - Nem élek vissza tovább az idejével, madame. Nagy hálára kötelezett mindazzal, amit kegyeskedett elmondani.
 - Az ember igyekszik. Indiától mindenestre alaposan el-kanyarodtunk – jelentette ki Peabody kisasszony. – Aztán el ne felejtsem értesíteni, ha megjelenik a könyv! – szólt még utánunk búcsúzóul. – Módfelett érdekel!
- És miközben az ajtó becsukódott mögöttünk, mintha kuncogást hallottunk volna.

Tizenegyedik fejezet

A Tripp kisasszonyoknál

- És most mit csinálunk? – kérdezte, ismét a kocsiban Poirot.
 - Teázunk!
- Poirot sóhajtott.

– Maguk, angolok, meg a délutáni tea! Nem, mon ami, most nem teázunk. A minap olvastam egy illemtankönyvben, hogy délutáni látogatást csak hat óra előtt lehet tenni. Így tehát mindössze félóránk maradt.

– Micsoda társasági ember lett magából, Poirot! Ha szabad kérdeznem, kit óhajt meglátogatni?

– Les demoiselles Tripp.

– Ezúttal a spiritizmusról ír könyvet? Vagy megmarad Arundell tábornok életrajzánál?

– Sokkal egyszerűbb lesz, barátom. De tudakoljuk meg előbb, hol laknak a hölgyek.

Mint kiderült, a Tripp kisasszonyok roppant festői ódon házacskában laktak, egy eldugott mellékutcácskában. Csengetésünkre egy tizennégyéves-forma kislány nyitott ajtót; egészen a falhoz kellett lapulnia, hogy beférjünk mellette az előszobába. Odabent ódon tölgygerendákat pillantottunk meg, egy nagy, nyitott kandallót, és olyan aprócska ablakokat, hogy jóformán ki sem lehetett látni rajtuk. Az alacsony mennyezetű kis szoba tele volt zsúfolva ódon hatásra törekvő, de inkább ócska bútorokkal, fatálon üveggyümölcs halmozódott, díszes keretű fényképek pedig két hölgyet ábrázoltak, más-más, de mindig felettébb affektált pózban, művészileg összeállított virágcsokrokkal, festői öltözékben.

A kislány, úgy látszik, bejelenthetett minket, mert csakhamar megjelent egy hölgy, és kecsesen közeledett felénk. Alighanem közelebb járt az ötvenhez, mint a negyvenhez; madonnafrizurát viselt, és virágos muszlinruhát – amilyen a hölgy süldő lány korában lehetett a divat.

Poirot előrelépett, és választékos modorában kezdte a társalgást.

– Ezer bocsánat, mademoiselle, hogy így bejelentetlenül zavarom meg kegyedéket, de nehéz helyzetbe kerültem. Egy bizonyos hölgyet keresek, az illető azonban elköltözött Market Basingból, és úgy értesültem, hogy kegyedéktől minden bizonnyal megkaphatom az új címét.

– Csakugyan? Ki az a hölgy?

– Miss Lawson.

– Ó, Minnie Lawson! Hát hogyne! Legdrágább barátnőnk . . . De kérem, foglaljon helyet, Mr. . . . ööö . . .

– Parotti a nevem. Barátom, Hastings kapitány.

Tripp kisasszony nyájas főbólintással fogadta a bemutatkozást.

– Tessék, tessék, foglaljanak helyet! – csacsogott. – Ide, ez kényelmesebb . . . A drága Minnie Lawson . . . Ó, itt jön a húgom !

A második Tripp kisasszony fodros zöld ruhácskája is jobban illett volna tizenhat éves kislányhoz. Miss Isabel véznább volt, mint a nővére; fürtös szőke haját bonyolult – kissé rendetlen – frizurába fésülte. Kislányos izgalommal csapta össze a kezét:

– Micsoda meglepetés! Látta mostanában a drága Minnie-t?

– Már évek óta nem – mondta Poirot. – Elveszítettem vele a kapcsolatot. Ugyanis sokat utaztam. Ezért aztán nagyon meglepett és igen örültem, amikor meghallottam, micsoda szerencse érte kedves, régi barátnémat.

– Ó, igen! Nála jobban senki meg nem érdemelné! Minnie igen ritka lélek! Annyira egyszerűés olyan komoly!

– Julia! – sikoltott fel Isabel.

– Tessék, Isabel.

– Milyen különös! Emlékszel, tegnap este az írotábla világosan felmutatta a P betűt!

Tengerentúli látogató érkezik, akinek P betűvel kezdődik a neve!

– Csakugyan! – álmélkodott Julia. És a két hölgy elragadtatottan bámulta Poirot-t.

– A tábla sosem téved! – mondta Julia kisasszony. – Érdeklik önt az okkult tudományok, Parotti úr?

– Csekély a tapasztalatom, mademoiselle, de – mint bárki, aki utazgatott Keleten – én is elismerem, hogy sok minden adódik, amit fel nem foghatunk, és ami természetes módon nem magyarázható . . .

– Milyen igaz! – sóhajtott Julia.

– A Kelet . . . – suttogta Isabel. – A miszticizmus és az okkult tudományok hazája . . .

– Az ember olykor úgy érzi – borongott Julia kisasszony –, hogy Market Basingberi nem lehet élni. Itt nincs semmi szépség . . . semmi lélek . . .

– Pedig az élet valójában oly egyszerű – merengett Isabel kisasszony. – Csupán szeretet kell, életöröm, és semmi más!

– Ahogy mondja, mademoiselle – bólogatott Poirot. – Milyen kár, hogy annyi a félreértés a nézeteltérés – kivált a pénz körül.

– A pénz oly mocskos! – lehelte Julia.

– Úgy hallom, a megboldogult Arundell kisasszonyt is sikerült megtéríteniük, igaz? – kérdezte Poirot.

A két nővér összenézett.

– Nem tudom . . . – mondta bizonytalanul Isabel.

– Sosem voltunk benne egészen bizonyosak – susogta Júlia. – Az egyik percben úgy tűnt, tökéletesen meg van győzve, a következőben pedig tett valami . . . valami egészen profán megjegyzést.

– Igen, de emlékezz csak a legutolsó megnyilatkozásra – figyelmeztette Isabel. – Igazán figyelemreméltó volt! – Poirothoz fordult: – Aznap este történt, amikor szegény Arundell kisasszony rosszul lett. Vacsora után átmentünk, és ott tartottuk a szeánszt – csak négyesben. És megláttuk – igen, mind a hárman tisztán láttuk –, hogy Arundell kisasszony fejét fényudvar veszi körül!

– Comment?

– Igen, igen, amolyan foszforeszkáló dicsfény. – Isabel kisasszony a nővéréhez fordult: – Ugye jól mondom, Julia?

– Igen, pontosan így volt. Foszforeszkáló fényudvar támadt fokozatosan Arundell kisasszony feje körül – amolyan aureola. Ma már tudjuk, hogy jeladás volt – arról, hogy csakhamar átköltözik a túlsó oldalra.

– Roppant különös – mondta Poirot, kellőleg áhítatosan. – Sötét volt talán a szobában?

– Ó igen, sötétben mindig jobb eredményeket érünk el. És olyan meleg este volt, hogy még a tűz sem égett.

– És Arundell kisasszony ott, a szeánszon lett rosszul?

– Közvetlenül utána. Szendvicseket és portóit hoztak be, de Arundell kisasszony azt mondta, nem eszik semmit, mert nem érzi egészen jól magát. Ez már a betegségének a kezdete volt. Szerencsére nem kellett sokat szenvednie.

– Négy nap múlva átköltözött – mondta Isabel.

– És már kaptunk is tőle üzeneteket – közölte lelkesen Julia. – Nagyon boldog, mondta, minden gyönyörű, és reméli, hogy szerettei között szeretet és békesség uralkodik.

– Attól tartok – köhintett Poirot –, ez nem egészen így van.

– A rokonok gyalázatosan viselkednek szegény Minnie-vel! – Mondta Isabel, és méltatlankodásában elvörösödött.

– Minnie a legönzetlenebb lélek – csatlakozott Julia.

– Az emberek roppant sértő dolgokat mondanak . . . hogy megkaparintotta a pénzt!

– Amikor pedig neki magának is meglepetés volt . . .

– Nem hitt a fülének, amikor az ügyvéd felolvasta a végrendeletet . . .

– Ő maga mesélte, “Julia”, azt mondta, “kedvesem, majdnem elájultam. Néhány kisebb összeg a cselédeknek, és Zöldlomb-villa meg a vagyoni többi része Wilhelmina Lawsonnak.” Annyira elképedt, hogy nem is jutott szóhoz. Amikor végre megtalálta a hangját,

megkérdezte, mennyi az összeg – úgy hitte, hogy talán pár ezer font –, és Mr. Purvis nagy hümmögéssel végül közölte, hogy az örökösödési illeték levonása után körülbelül háromszázhetvenötezer font! Szegény Minnie majdhogyan össze nem esett, ő maga mesélte. – Fogalma sem volt róla – tódította a másik Tripp kisasszony. – Álmában sem gondolta, hogy ilyesmi történik!

– Ezt ő maga mondta kegyedéknek?

– Ó, igen, nem is egyszer. És ezért olyan nagy gonoszság az Arundell családtól, hogy így járnak el – lenézik, és gyanakszanak rá.

– Pedig hát a pénzt mindenki arra hagyja, akire akarja! Szerintem Arundell kisasszony igen bölcsen cselekedett. Nyilvánvalóan nem bízott a rokonaiban, és igazán volt is rá oka!

– Úgy?! – hajolt előre Poirot. – Csakugyan?

E hízelgő figyelem hatására Isabel bővebb fejtegetésbe bo-csátkozott.

– Igen, igen. Mr. Charles Arundell, az unokaöccse, a velejéig romlott ember, ezt mindenki tudja! Azt hiszem, körözi is valamelyik idegen ország rendőrsége. A húga pedig . . . tulajdonképpen sohasem beszéltem vele, de mondhatom, igazán különös külsejű leány. Ultramodern, és vastagon festi magát. Már a pusztán látásától rosszul érzem magam! A szája, mintha véres volna, annyira vörös. És erős a gyanúm, hogy kábítószerrel él . . . annyira különös a viselkedése néha. Jegyben jár azzal a kedves Donaldson doktorral, de még ő is néha valósággal megbotránkozva néz rá. Remélem, még idejében észhez tér, és valami jó házból való vidéki úrilányt fog elvenni. .

– És a többi rokon?

– Igen, hát azok is . . . Nem mintha bármit is mondhatnék Mrs. Taniosra – igazán rendes asszony, bár roppant ostoba, és úgy táncol, ahogy a férje fütyül. Aki egyébként török, ha jól tudom – micsoda rémes dolog, hogy egy angol lány törökhöz menjen feleségül, hát nem? Tagadhatatlan, hogy Mrs. Tanios nagyon jó anya, bár a gyermekei nagyon csúnyák, szegénykék.

– Kegyedék tehát úgy vélik, Miss Lawson sokkal méltóbb letéteményese Arundell kisasszony vagyonának?

– Minnie Lawson ízig-vérig jó ember – mondta fennköltén Julia. – Hiányzik belőle minden világiasság. Soha életében nem törődött a pénzzel. Sohasem volt kapzsi.

– És mégsem gondolt rá, hogy esetleg visszautasítja az örökséget?

– Meg kell értenie, Mr. Parotti – mondta Julia –, ő ezt úgy tekinti, mint amit magasabb hatalmak bíztak rá . . . neki ezzel küldetése van.

– Ésnagyon szívesen segít Mrs. Tanioson és a gyermekein is – folytatta Isabel. – Csak azt nem akarja, hogy az a férfi kaparintsa meg a pénzt.

– Még azt is mondta, foglalkozik a gondolattal, hogy apanázst ad Theresának.

– Ami igazán roppant nagylelkű tőle, hiszen az a lány mindig félvállról bánt vele.

– Higgye el, Mr. Parotti, Minnie-nél nincs nagylelkűbb teremtés. De hiszen ismeri!

– Hogyne – mondta Poirot. – De a címét még most sem tudom.

– Ó, milyen feledékeny vagyok! Már írom is! – És Julia beírta a kis jegyzetfüzetbe, amelyet Poirot elébe tartott: “Clanroyden házak 17, London, W. 2.” – Kérem, adja át szerető üdvözlötünket! Már jó ideje nem hallottunk róla.

Poirot felállt, követtem a példáját.

– Hálásan köszönöm mindkettejüknek ezt a kedves fogadtatást, az érdekes beszélgetést, és hogy megadták a barátnőjük címét!

– Mi is nagyon örvendtünk a látogatásnak – mondta előkelően Julia, és kezet nyújtott. Hosszas búcsúzkodás, és a Miss Lawsonnak küldött számos üdvözlöt nyugtázása után végre sikerült megszabadulnunk.

Tizenkettedik fejezet

Poirot megvitatta az esetet

- És most mi az utasítás a sofőrnek? – kérdeztem, amikor a kanyargós kis mellékutcából végre kiértünk Market Basing főutcajára.
- Bizonyára örömmel hallja, Hastings, hogy Market Basinggel végeztünk . . .
- Pompás !
- . . . egyelőre! Még visszatérek.
- A sikertelen gyilkos nyomában?
- Pontosan.
- Kihámozott talán valamit abból a sok ostobaságból, amit végighallgattunk?
- Nem egy pont figyelmet érdemel – közölte Poirot. – Drámánk szereplői egyre világosabban bontakoznak ki. A szerény társalkodónő, akit eddig mindenki lenézett, egyszeriben vagyonos hölgy lesz, és mások jötevőjének szerepében tetszeleg.
- Ami bizonyára szörnyen bosszantja mindazokat, akik magukat jogos örökösnek tekintik! Hallgattunk egy darabig. Áthajtottunk a városkán, és kiértünk az országútra. Barátom arcán láttam, hogy bántja valami.
- Úgy veszem észre, Poirot, nem tekinti befejezettnek az ügyet.
- Hogyis tekinthetném befejezettnek, mon ami, amikor a gyilkossági kísérlet elkövetője szabadon jár?
- Hát éppen ez az – csak kísérlet, de nem gyilkosság. Nagy különbség.
- Magát egyáltalán nem izgatja, Hastings, hogy ki akarta megölni Arundell kisasszonyt?
- Dehogyanem.
- Szűk körre korlátozódnak a lehetőségek . . . – töprengett Poirot. – Azt a fonalat csak akkor feszíthették ki a lépcső fölött, amikor már mindenki lefeküdt. Éppen ezért csak a házban lakókat vehetjük számításba, vagyis hét személyt. Ezek a következők: dr. Tanios, Mrs. Tanios, Theresa Arundell, Miss Lawson, Ellen, a szobalány, Annie, a szakácsnő.
- A cselédek csak nem akarja belevonni?!
- Ők is részesültek az örökségből, mon cher. Nos, az események rendje világos: a baleset – a nekem írt levél – az ügyvéd látogatása – csak egyetlen kétséges pont van. Vajon Arundell kisasszony szándékosan tartotta vissza a nekem szóló levelet? Tétovázott: feladja-e? Vagy talán azt gondolta, hogy feladta? Alighanem az utóbbi. Bizonyára meglepte, hogy nem kap választ.
- Az én gondolataim másfelé kanyarodtak.
- Gondolja, hogy ez a spiritiszta badarság számíthatott valamit? – kérdeztem. – Lehetséges, hogy Arundell kisasszony valamelyik szeánszon utasítást kapott: változtassa meg a végrendeletét, és hagyja a pénzét erre a Lawson nőre?
- Poirot kétkedően ingatta fejét.
- Ez nem váгна egybe azzal a képpel, amelyet Arundell kisasszony jelleméről kialakítottam.
- Trippék szerint Miss Lawson-t teljesen elképesztette a végrendelet – mondtam elgondolkodva.
- Ó mindenestre ezt mondta nekik – vélekedett Poirot.
- De maga nem hiszi, igaz?

– Mon ami – ismeri az én gyanakvó természetemet. Ez ezt mondja, az amazt – mit jelent ez? Az égvilágon semmit. Lehet, hogy ez a színtiszta igazság – lehet hogy az utolsó szóig hamis Engem, barátom csupán a tények érdekelnek.

– És mik a tények?

– Arundell kisasszony lezuhant a lépcsőn. Ezt senki sem vitatja. És nem véletlen baleset volt – hanem valaki előidézte.

– Amit csupán Hercule Poirot szava bizonyít!

– Korántsem. Bizonyítja a szög. Bizonyítja Arundell kisasszony levele. Bizonyítja, hogy a kutya kint volt egész éjszaka. Bizonyítják Arundell kisasszony szavai a kutyáról meg a kancsóról. Mindezek – tények.

– És mi a következő tény?

– A felelet itt is a szokásos kérdésre. Ki húz hasznát Arundell kisasszony halálából? Felelet: Miss Lawson.

– A gonosz társalkodónő! Másrészt viszont a többiek voltak meggyőződve róla, hogy ők örökölnék. És a baleset idején még úgy is volt, hogy ők lesznek az örökösök.

– Pontosán, Hastings. Épp ezért gyanúsak mindannyian. Ott van továbbá az az apró tény, hogy Miss Lawson mindenáron el akarta titkolni Arundell kisasszony elől, hogy Bob kimaradt egész éjszaka.

– Ez is gyanús?

– Mindenesetre figyelemre méltó.

– Peabody kisasszony pedig úgy vélekedett, hogy valami csalafintaság volt a végrendelet körül – mondtam. – Persze az illetéktelen befolyásolást kihagyhatjuk a számításból. Ahhoz pedig Emily Arundell túlságosan is értelmes volt, hogy spiritiszta hókuszpókuszban higgyen.

– Miből gondolja, Hastings, hogy a spiritizmus csak hókuszpókusz? – kérdezte Poirot. Döbbenet meredtem rá.

– De kedves Poirot . . . azok a nevenséges nőszemélyek . . .

– Egyetértek magával, ami a Tripp kisasszonyokat illeti. De ha történetesen egy buta nő ostobaságokat fecseg arról a hamisított szkarabeuszról, amelyet a sarki bazárban vásárolt, attól még az egyiptológia tudománya nem hókuszpókusz!

– Ezt értem úgy, Poirot, hogy hisz a spiritizmusban?!

– Legalábbis nincsenek előítéleteim. Magam még sohasem tanulmányoztam a megnyilatkozásokat, de el kell fogadnunk, hogy sok tudományosan felvértezett elme ért egyet abban, miszerint bizonyos jelenségek természetes úton-módon nem magyarázhatók!

– Szóval elhiszi, hogy Arundell kisasszony fejét foszforeszkáló fényudvar vette körül?!

– Énáltalánosságban beszéltem, mon ami. A mai napon az volt a feladatom, hogy meghallgassam, amit az említett hét – illetve leszűkítve a kört: öt – emberről mondanak. Máris többféle szempontból láthattuk őket. Nézzük például Miss Lawson-t. A Tripp kisasszonyoktól megtudtuk, hogy odaadó, önzetlen, nem törődik a világi dolgokkal – vagyis mindenestül csodálatos jellem. Peabody kisasszonytól arról értesültünk, hogy Miss Lawson hiszékeny, ostoba, és sem esze, sem bátorsága nincs ahhoz, hogy bűnt kövessen el. Dr. Grainger közölte, hogy Miss Lawson-t elnyomták, hogy a helyzete ké-nyes, és hogy tyúkeszű. A pincér mint “személy”-t emlegette, Ellen pedig tudunkra adta, hogy Bob, a kutya, megvetette Miss Lawson-t. Vagyis mindenki egy kissé másként látja. Ugyanez a helyzet a többiekkel is. Charles Arundell jelleméről senki sincs nagy véleménnyel, de azért mindenki másképp említi. Dr. Grainger elnézően “léha fiatalember”-ként emlegeti. Peabody kisasszony szerint két shillingért meggyilkolná a tulajdon nagyanyját, mégis többre tartja ezt a “gazembert”, mint holmi “nyámnyila alakot”. Tripp kisasszony arra céloz, hogy Charlesnak nemcsak bűnöző hajlamai vannak – már hajtott is végre bűncselekményt, talán nem is egyet. Mindezek a vélemények igen hasznosak és érdekesek. A segítségükkel el is jutunk a következő lépésig.

- És az micsoda?
- Hogy megnézzük mi magunk, mon ami.

Tizenharmadik fejezet

Theresa Arundell

Másnap reggel elindultunk a Donaldson doktortól kapott címre. Theresa Arundell Chelsea-ben lakott, ablakai a folyóra néztek. A berendezés igen modern volt, csupa villogó króm, vastag szőnyegek, mértani mintákkal.

Néhány perc várakozás után megjelent egy lány, és kérdő pillantást vetett ránk. Theresa Arundell huszonnyolc-huszonkilenc éves lehetett. Igen magas volt és nagyon karcsú, haja koromfekete, arca fehérre púderozva. Vékonyra kihúzott szemöldöke gunyoros kifejezést kölcsönzött arcának. Ajkát vérvörösre festette. Pillantását hűvös érdeklődéssel jártatta végig kettőnkön.

Poirot ezúttal – ki tudja miért? – a saját nevén mutatkozott be.

– Megengedi, mademoiselle – kérdezte –, hogy néhány percre igénybe vegyem drága idejét?

– Megengedem, monsieur – felelte ironikusan a leány. – Kérem, foglaljanak helyet.

– Kegyed talán ismeri a nevemet, mademoiselle?

Theresa bólintott. – A Scotland Yard kis barátja, igaz?

Poirot-nak szemmel láthatólag nemigen volt ínyére ez a feltevés.

– A bűnözés problémáival foglalkozom, mademoiselle – közölte önérzetesen. – Ide pedig a következő ügy hozott. Tegnap levelet kaptam a kegyed nagynénjétől.

A mandulavágású szempár nagyra nyílt.

– A nagynénemtől, M. Poirot? Igazán nem szeretném a kedvét elrontani, de ilyen személy nem létezik! Valamennyi nagynénem jobblétre szenderült. Az utolsó két hónappal ezelőtt.

– Miss Emily Arundell?

– Igen, Miss Emily Arundell. Hulláktól pedig az ember nemigen kap levelet, M. Poirot.

– Néha megtörténik, mademoiselle.

– És ha szabad érdeklődnöm, mit írt a nagynénem, M. Poirot? – kérdezte a leány, de mintha valami új árnyalat költözött volna a hangjába.

– Erről pillanatnyilag aligha nyilatkozhatom, mademoiselle. Meglehetősen . . . khm . . . kényes természetű úgyról van szó. De azt remélem, hogy hajlandó válaszolni néhány kérdésemre.

– Miről?

– Családi ügyekről. Meg tudná például adni Charles bátyjának jelenlegi címét?

A szempár elszűkült.

– Sajnos nem. Nemigen levelezünk. Azt hiszem, nincs Angliában.

– Hm.

Poirot egy-két percig hallgatott.

– Mindössze erre volt kíváncsi?

– Ó, van másik kérdésem is. Például: meg van elégedve nagynénje végrendeletének feltételeivel? Egy másik: mióta jár jegyben dr. Donaldsonnal?

– A feleletem mind a két kérdésre ugyanaz: semmi köze hozzá, monsieur.

Poirot a csalódottság legcsekélyebb jele nélkül felállt.

– Értem. Nos, nincs semmi meglepő a dologban. Nem is fecsérlem tovább az idejét, mademoiselle. Menjünk, Hastings.

Már az ajtóban voltunk, amikor a lány megszólalt.

– Jöjjön vissza!

Poirot lassan engedelmeskedett. Leült, és kérdő pillantást vetett Theresára.

– Hagyjuk a mellébeszélést – mondta a lány. – Lehetséges, hogy hasznát tudom venni magának, M. Hercule Poirot.

– Boldog lennék, mademoiselle. Mit tehetek kegyedért?

Theresa cigarettára gyújtott. Aztán igen nyugodt, egyenletes hangon szólalt meg:

– Mondja meg, hogyan semmisíthetem meg azt a végrendeletet.

– Egy ügyvéd bizonyára . . .

– Igen, talán egy ügyvéd – ha ismernék megfelelő ügyvédet. Sajnos, csak feddhetetlen ügyvédekkel vagyok ismeretségben. Ők pedig azt mondják, a végrendelet tökéletesen megfelel a törvényes előírásoknak, és kidobott pénz lenne megtámadni.

– Kegyed azonban nem hisz nekik.

– Én azt hiszem, hogy mindig van mód valamit megoldani, ha az ember félreteszi az aggályait, no és hajlandó a zsebébe nyúlni.

– Tehát úgy véli, mademoiselle, hogy én félreteszem az ag-gályaimat, ha kegyed a zsebébe nyúl? S ha igen, mégis mit gondol, mit tehetnék?

– Nem tudom. De maga okos ember. Találjon ki valamit.

– Például mit?

Theresa Arundell vállat vont.

– Az a maga dolga. Lopja el a végrendeletet, és csempésszen be a helyére egy hamisítványt. Rabolja el a Lawson nőt, ijesszen rá, kényszerítse, hogy vallja azt: fenyegetéssel bírta rá Emily néni, hogy a javára végrendelkezzék. Álljon elő egy későbbi végrendelettel, amit Emily néni a halálos ágyán írt alá . . .

– Az ön fantáziája lélegzetelállító, mademoiselle!

– Nos, halljam – mi a válasz? Én igazán őszinte voltam. Ha erényesen visszautasítja az ajánlatomat – volt szerencsém.

– Erényes visszautasításról egyelőre nincs szó – mondta Poirot.

Theresa Arundell felkacagott. Aztán rám nézett.

– Látom, a barátja meg van botránkozva. Küldjük le a játszótérre, amíg mi komoly dolgokról beszélünk?

– Kérem, Hastings, fékezze egy kissé azt a gyönyörű, egyenes természetét – fordult hozzám Poirot. – Pardon, bocsánat, mademoiselle, ne haragudjon az én jámbor barátomra.

Biztosíthatom: feltétlenül hűséges és diszkrét. Egyébként, hadd hangsúlyozzam: akármit szándékozunk tenni a végrendelet ügyében, szigorúan a törvényes keretek között tesszük!

Theresa vékony szemöldöke megemelkedett.

– A törvény . . . – mondta lassan Poirot – igen rugalmas.

– Értem. – Mosoly futott végig a lány arcán. – Óhajt most anyagiakról beszélni, vagy ráérünk utólag – ha már a kezünkben a zsákmány?

– Nem fogunk összeveszni – mondta fioman barátom. – Most pedig kérem, figyeljen rám, mademoiselle. Általában mondjuk, száz eset közül kilencvenkilencben – a törvény oldalán

állók. A századikban – nos, ott esetleg más a helyzet. De a legfontosabb: a tökéletes diszkréció. Nem kockáztathatom a hírnevemem.

Theresa Arundell bólintott.

– Azonkívül: szükségem van valamennyi tényre! Tudnom kell az igazságot! Nos, először is: mi a végrendelet dátuma?

– Április 21.

– És az előző végrendeleté?

– Emily néni öt évvel ezelőtt készített egy végrendeletet.

– Mi volt a tartalma?

– Egy bizonyos összeget hagyott Ellenre, és az akkori szakácsnőre, vagyonának többi részét pedig Thomas bátyjának és Arabella nővérének gyermekeire.

– Ismeretek voltak a végrendelet feltételei?

– Hogyne. Charles meg én tudtunk róla – és Bella is. Emily néni nem csinált belőle titkot. Ha történetesen kölcsönt kértünk tőle, mindig ez volt a válasz: “Ha meghalok, tiétek lesz a pénzem. Ériétek be ennyivel.”

– Betegség vagy nagy szükség esetén is megtagadta volna a kölcsönt?

– Nem . . . nem hiszem – mondta lassan Theresa.

– De úgy vélte, önöknek elegendő jövedelmük van a meg-élhetéshez?

– Igen. Úgy vélte – mondta keserű hangon Theresa.

– És tévedett?

A leány egy-két percnyi hallgatás után szólalt meg:

– Apám mindegyikünkre harmincezer fontot hagyott. Ha ezt az összeget megfelelően befektetjük, a kamata évente körülbelül ezerkétszáz font. Ebből természetesen jó darabot leharap a jövedelemadó. Még így is csinos kis jövedelem, meg lehet belőle élni. Csakhogy én . . . – hangja megváltozott, karcsú teste kiegyenesedett, fejét hátravetette – én nemcsak megélni akarok, hanem . . . élni! Mindenből a legjobbat! Ételtől, ruhákból . . . Élvezni akarom az életet, utazni, a tengerpart fövényén süttetni magamat, játékkaszinóban nagy téttekkel játszani . . . estélyeket adni . . . vad, feltűnő, költséges estélyeket . . . mindent, ami csak pénzért kapható ebben a rohadt világban! És nem holnap akarom, vagy húsz év múlva – hanem most!

Poirot érdeklődéssel hallgatta.

– És ha nem tévedek, mademoiselle, el is érte mindezt?

– Igen, monsieur, elértem!

– És mennyi maradt a harmincezer fontból?

Theresa felkacagott.

– Kétszázhuszonkilenc font, tizennégy shilling és hét penny! Pillanatnyilag pontosan ennyi van a folyószámlámon! Láthatja tehát, kedves monsieur, hogy gyors eredményt várok! És hogy maga is csak eredmény esetén számíthat fizetségre!

– Nagyon fogok igyekezni, mademoiselle – mondta ünnepélyesen Poirot. – Néhány adatra azonban feltétlenül szükségem van. Él-e kábítószerrel?

– Soha.

– Iszik?

– Sokat. Nem mintha szeretném, de a társaságom iszik, én sem vonhatom ki magamat. De ha szükséges, akár holnap abba hagyom.

– Szerelem? – folytatta Poirot.

– A múltban – rengeteg.

– És most?

– Csak Rex. Donaldson doktor.

– Ő mintha nem egészen illenék bele abba az életbe, amelyet oly érzékletesen írt le, mademoiselle. És mégis szereti. Vajon miért?

– Hogy miért? Miért szeretett bele Júlia Rómeóba?
 – Többek között azért, mert ő volt az első férfi, akit megismert.
 – Rex nem az első férfi, akit megismertem – mondta lassan Theresa –, de hiszem és remélem, ő lesz az utolsó.
 – Dr. Donaldson szegény ember, mademoiselle. Neki is szüksége van pénzre, ugyebár?
 – Nagyon nagy szüksége van rá. Ó, egészen másért, mint nekem. Neki nem kell a fényűzés, az izgalom, a szépség – addig visel egy öltönyt, amíg le nem szakad róla, beérné minden nap üres főzelékkel, szívesen mosakodna rozsdás bádoglavórban. Ha pénze volna, felszerelne magának egy modern laboratóriumot. Rex becsvágyó ember. Mindene a hivatása. Többet számít neki – mint én.
 – Tudott róla, hogy Arundell kisasszony halála esetén kegyed örököl?
 – Megmondtam neki. De akkor már jegyesek voltunk. Nem a pénzemért vesz el, ha történetesen erre próbálna kilyukadni!
 – Fennáll még a jegyességük?
 – Természetesen.
 Poirot hallgatott. Theresa felkapta a fejét:
 – Beszélt vele?
 – Tegnap voltam nála, Market Basingben.
 – Miért? Mit akart tőle?
 – Csupán a kegyed bátyjának a címét, mademoiselle.
 – Charles címét? – Theresának megint éles lett a hangja. – Mit akar Charlestól?
 – Charlestól? Ki beszél itt Charlesről? Új hang kérdezte – kellemes férf hang.
 Napbarnított arcú, kellemes külsejű fiatal férfi lépett a szobába.
 – Ki beszél rólam? – tudakolta. – Hallottam a nevemet kintről, de igazán nem hallgatóztam. A javítóintézetben szigorúan tilos volt hallgatózni. Nos, Theresa, szépségem, halljuk, mi folyik itt? Ki vele!
 Tizennegyedik fejezet

Charles Arundell

Bevallom: első pillanattól fogva lappangó rokonszenvet éreztem Charles Arundell iránt. Annyira könnyed volt, és szívélyes. Szeme jókedvűen csillogott, mosolya lefegyverző volt. Átszelte a szobát, és letelepedett az egyik karosszék karfájára.
 – Hát mi ez az egész, öreglány? – kérdezte.
 – Ez az úr itt Mr. Hercule Poirot, Charles. Bizonyos anyagi ellenszolgáltatás fejében hajlandó némely sötét ügyeket elvállalni a megbízásunkból.
 – Tiltakozom! – kiáltott fel Poirot. – Semmiféle sötét ügyet nem vállalok – legfeljebb holmi ártatlan megtévesztést, annak érdekében, hogy a végrendelkező eredeti akarata érvényesüljön! Fogalmazzuk talán így.
 – Fogalmazza, ahogy tetszik – mondta könnyedén Charles.
 – Hogyhogy épp ön jutott Theresa eszébe?
 – A magam jószántából jöttem ide – közölte Poirot.
 – És felajánlotta a szolgálatait?
 – Nem egészen. Önt kerestem. A húga azt közölte, hogy ön külföldre távozott.
 – Theresa igen gondos testvér – bólintott Charles. – Ritkán téved. Mi tagadás, szörnyen gyanakvó a természete.
 Szeretettel mosolygott a húgára, de az nem viszonzta. Arca aggodalmat tükrözött.

- Nincs itt valami tévedés? – firtatta Charles. – Tudtommal Mr. Poirot arról híres, hogy lefűleli a bűnözőket. Nem szokott a bűntársukul szegődni!
- Mi nem vagyunk bűnözők! – mondta éles hangon Theresa.
- De szívesen lennénk – vágott vissza Charles. – Én például egy kis hamisításra gondoltam – bele is vág a szakmámba. Oxfordból is azért rúgtak ki, mert holmi apró félreértés támadt egy csekk körül. Gyerekesen egyszerű volt – mindössze egy nullát kellett hozzábiggyeszteni. Aztán Emily névvel is volt egy kis vitám, meg a helybeli bankkal. No persze, meggondolatlanság volt tőlem. Tudhattam volna, hogy az öreg hölgyet nem lehet egykönnyen megtéveszteni. De hát, ez csupa apróság volt – egy-egy ötös, tízes. Aprópénz. Halálos ágyon készült végrendelet – az már más nagyságrend. Be kellene hálózni a derék Ellent, és rávenni, jelentse ki, hogy ő írta alá mint tanú. Nem lenne könnyű. Esetleg elveszem feleségül, akkor nem tanúskodhatik később ellenem.
- És nyájasan vigyorgott.
- Ön bizonyára felszerelt itt valahol egy diktafont – mondta –, és a Scotland Yard végighallgatja minden szavunkat!
- Az önök problémája érdekel – mondta Poirot; hangjában egy csipetnyi szemrehányás érződött. – Természetesen nem vállalkozhatom semmire, ami törvényellenes. De vannak bizonyos utak és módok . . . – Jelentőségteljesen elhallgatott.
- Charles Arundell vállat vont.
- Ön kétségtelenül jobban eligazodik a törvény útvesztőiben, mint én. Nos, halljuk, mit ajánl.
- Ki írta alá mint tanú a végrendeletet? Mármint azt, amelyik április 21-én készült.
- Purvis magával vitte az ügyvédbojtárját, a második tanú pedig a kertész volt.
- Tehát az aláírás Mr. Purvis jelenlétében történt?
- Igen.
- És Mr. Purvis vélhetőleg feddhetetlen ügyvéd?
- Purvis, Purvis, Charlesworth és megint csak Purvis tiszteletre méltóbb és feddhetetlenebb, mint az Angol Nemzeti Bank! – közölte Charles.
- Nem szívesen készítette el ezt a végrendeletet – mondta Theresa. – A maga korrekt módján alighanem még igyekezett is rávenni Emily nénit, hogy gondolja meg a dolgot.
- Ezt ő mondta neked? – kérdezte Charles.
- Igen. Tegnap megint lementem hozzá.
- Kár volt, drágaságom. Csak a pénzedet pocskolódom.
- Kérem, közöljenek velem mindent, amit csak tudnak Arundell kisasszony legutolsó heteiről – mondta Poirot. – Először is: úgy tudom, önök ketten, valamint dr. Tanios és a felesége ott vendégeskedtek húsvétkor?
- Valóban.
- Történt valami rendkívüli az ott-tartózkodásuk alatt?
- Nem hiszem – mondta Theresa.
- Nem? Én úgy tudom . . .
- Te mindig csak magaddal foglalkozol, Theresa! – vágott közbe Charles. – Magaddal meg a szerelmeddel! Ha nem tudná, Mr. Poirot, Theresa szépséges jegyese Market Basingben él. Ő az egyik helyi kuruzsló. És a húgocskám mást sem lát, csak őt. Holott tiszteletre méltó nénikénk a szóban forgó hét végén lebukfencezett a lépcsőn, és csodával határos módon maradt csak életben. Elég kár. Ha ott marad, sok bosszúságtól megkímélhetett volna valamennyiünket.
- Leesett a lépcsőn?
- Bizony, megcsúszott a kutya labdáján. Az intelligens kis dög otthagya a lépcsőn, nénikénk pedig éjszaka rálépett.
- Mikor történt ez?
- Nézzük csak . . . Kedden. Az elutazásunk előtti este.

- Súlyosan megsérült a nagynénjük?
 - Sajnálatos módon nem esett rá a fejére. Akkor ugyanis agy-lágyulásra hivatkozhattunk volna – vagy hogy is hívják az ilyesmit tudományosan. Nem, jóformán meg sem sérült.
 - Nagy csalódás önöknek – mondta száraz hangon Poirot.
 - De mekkora! Sajnos, ezeket az öreg hölgyeket kemény fából faragták.
 - És szerdán reggel valamennyien elutaztak?
 - El.
 - Szerdán, azaz április tizenötödikén. Mikor látták legközelebb a nagynénjüket?
 - Nem a legközelebbi hétvégén, hanem azután. Vagyis . . . huszonötödikén.
 - És mikor hunyt el a nagynénjük?
 - A rákövetkező pénteken.
 - De hétfőn betegedett meg, ugyebár?
 - Igen.
 - Azon a hétfőn, amikor önök elutaztak?
 - Igen.
 - Visszatértek Market Basingbe, amíg Arundell kisasszony beteg volt?
 - Csak pénteken. Nem tudtuk, hogy annyira rosszul van.
 - Még életben találták?
 - Nem, mielőtt odaértünk volna, meghalt.
- Poirot most Theresa Arundellre pillantott.
- Kegyed mindkét alkalommal a bátyjával tartott?
 - Igen.
 - És a második alkalommal nem esett szó arról, hogy új végrendelet készült?
 - Nem – mondta Theresa.
- Charles azonban ugyanakkor rávágta:
- De igen.
- Könnyed volt most is a hangja, de ez a könnyedség mintha kissé erőltetett lett volna.
- Igen?– kérdezte Poirot.
 - Charles! – kiáltott fel Theresa.
- Charles vigyázott, hogy ne nézzen a szemébe. – Hát nem emlékszel, öreglány? – kérdezte. – Pedig elmeséltem! Emily néni valóságos ultimátumot intézett hozzám. Azt mondta, elégedetlen valamennyi rokonával – mármint Theresával meg velem. Bella ellen nem tudott semmit felhozni, viszont nem szerette Taniost, és nem bízott benne. Ha Bella tekintélyes összeget örökölné, mondta, Tanios így vagy úgy kicsalná tőle. És sem én, sem Theresára nem lehet pénzt bízni, folytatta. Eljátszanánk, elpocsékolnánk. Ezért, fejezte be, új végrendeletet készített, és egész vagyonát Miss Lawsonra hagyta. “Ostoba teremtés – mondta Emily néni –, de hűséges lélek. Én tudom, hogy őszintén ragaszkodik hozzám. Úgy tartom helyesnek, hogy ezt elmondjam neked, Charles, hogy tisztában légy vele: nem vehetsz fel kölcsönt a várható örökséged terhére.” Elég kellemetlen volt. Ugyanis pontosan ez volt a szándékom!
- Miért nem mondtad el ezt nekem, Charles? – kérdezte haragosan Theresa.
 - Úgy emlékszem, elmondtam – felelte Charles, de kerülte a húga pillantását.
 - És ön mit felelt erre, Mr. Arundell? – kérdezte Poirot.
 - Ó, csak nevettem rajta – mondta könnyedén Charles. – “Ahogy tetszik, Emily néni”, mondtam. “Nem mondom, hogy öröm, de azt csinálsz a pénzzel, amit akarsz.”
 - És a nagynénje hogyan reagált erre?
 - “Igazánsportszerű vagy, Charles”, mondta. Mire én: “Ha már úgysem számíthatok semmire, nem dobnál meg egy tízessel?” Amire nevetett, és adott egy ötöst.
 - Ön igen ügyesen leplezte az érzéseit.

– Őszintén szólva nem vettem komolyan a dolgot. Azt hittem, fenyegetőzik az öreg csont. Pár hét múlva biztosan eltépi a végrendeletet. Emily néni nagy híve volt a családi összetartásnak. Meg is tette volna, ha hirtelen meg nem hal. Sajnos.

– Érdekes gondolat! – mélyázott Poirot. Egy-két percnyi hallgatás után folytatta: – Nem lehetséges, hogy valaki – például Miss Lawson – meghallotta a kettejük beszélgetését?

– Lehet. Nem mondhatnám, hogy suttogóra fogtuk a hangunkat. Ami azt illeti, a Lawson perszóna ott lappangott az ajtó körül, amikor kimentem. Szerintem nem riadt vissza egy kis hallgatózástól.

– És kegyed erről mit sem tudott? – fordult Theresához Poirot.

Mielőtt a leány felelhetett volna, Charles közbevágott:

– Egész biztosan emlékszem, hogy elmondtam neked – legalábbis utaltam rá!

– Ha elmondtad – felelte lassan a lány –, nem felejtettem el.

Poirot hirtelen Charleshoz fordult:

– Tisztázzunk valamit. Arundell kisasszony azt mondta önnek, hogy meg fogja változtatni a végrendeletét, vagy azt, hogy megváltoztatta?

– Ó, nem férhetett hozzá semmi kétség! – vágta rá Charles. – Meg is mutatta a végrendeletet. Poirot előrehajolt. Szeme tágra nyílt.

– Ez igen fontos. Azt mondja, hogy Arundell kisasszony megmutatta önnek a végrendeletet?

– Igen – mondta Charles. – Megmutatta.

– Hajlandó volna megesküdni erre?

– Hát persze. – Charles ideges pillantást vetett Poirot-ra. – Nem értem, mi olyan fontos ebben. Theresa felpattant, és a kandalló elé állt. Újabb cigarettára gyújtott.

– És kegyed, mademoiselle? – pördült hirtelen feléje Poirot. – Mondott-e kegyednek valami fontosat a nagynénje azon a hétvégén?

– Nem hiszem. Egészen kedves volt. Már amennyire tőle telt. Prédikációt tartott az életmódomról, szokása szerint. Talán valamivel idegesebbnek látszott, mint máskor.

– Kegyed alighanem inkább a jegyesével volt elfoglalva, ugyebár? – mosolygott Poirot.

– Rex ott sem volt! – vágta rá Theresa. – Valami orvos-kongresszusra utazott.

– Tehát a húsvéti hétfője óta nem is látta? Akkor talákoztak utoljára?

– Igen – az elutazásunk előtti este ott vacsorázott.

– Megbocsásson a kérdésért: nem volt akkor kettejük között nézeteltérés?

– Dehogyan volt.

– Csupán azért gondoltam, mert a második látogatásuk alkalmával dr. Donaldson távol maradt

...

– Igen – vágott közbe Charles –, csak hogy az a második hétfője rögtönzött látogatás volt. Nem terveztük, csak amúgy hirtelen leszaladtunk.

– Valóban?

– Egyszerűbb, ha megmondjuk az igazat – szólt kedvetlenül Theresa. – Bella meg a férje ugyanis lent voltak az előző hétfőjén – nagy hűhót csaptak Emily néni körül, még a baleset miatt. Úgy véltük, igazságtalan előnyre tesznek szert ve-lünk szemben . . .

– Jobbnak véltük – vigyorgott Charles –, ha mi is némi ag-godalmat tanúsítunk Emily néni egészségi állapota miatt. Az öreg hölgyet persze nem tévesztette meg ez a hirtelen figyelem. Emily néninek megvolt a magához való esze.

– Szép kis história, igaz? – kacagott föl Theresa. – Ott kuncsorgunk lógó nyelvvel a pénzeszsák körül!

– Az unokanővérükkel meg a férjével is ez volt a helyzet?

– Hát hogyne. Bella is mindig pénzzavarban van. Igazán szánalmas, ahogy a ruháimat igyekszik utánozni, úgy az áruk nyolcadrészéért. Azt hiszem, Tanios elspekulálta Bella pénzét. Alig tudnak megélni. Két gyerekük van, és Angliában szeretnék őket taníttatni.

– Meg tudná adni a címüket? – kérdezte Poirot.

– A Durham szállóban laknak, Bloomsburyben.
 – Milyen asszony az unokanővére?
 – Bella? Unalmas. Igaz, Charles?
 – Szörnyen unalmas. Olyan, mint egy fülbemászó. A legjobb anya, de tudomásom szerint a fülbemászó is az.
 – És a férje milyen?
 – Tanios? Amúgy szemre kissé furcsa, de tetőtől talpig derék fickó. Okos, mulatságos, jó cimbora.
 – Egyetért ezzel, mademoiselle?
 – Bevallom, sokkal rokonszenvesebb, mint Bella. Azt hiszem, nagyon jó orvos. De mint emberben nem mernék bízni benne.
 Theresa senkiben sem bízik – magyarázta Charles. – Átkarolta a húga vállát. – Még bennem sem.
 – Aki benned megbízik, édesem, az szellemileg fogyatékos – mondta kedvesen Theresa. A két testvér várakozásteljesen nézett Poirot-ra. Az meghajolt, majd az ajtó felé indult.
 – Tehát megegyeztünk! Nem lesz könnyű, de mint mondtam, vannak utak és módok . . .
 Mellesleg ez a Miss Lawson olyan fajta, aki vélhetőleg összezavarodik, ha a bíróság előtt keresztkérdéseket intéznek hozzá?
 Charles és Theresa összenézett.
 – Egy belevaló ügyvéd arra is ráveheti, hogy a feketét fehérnek lássa! – mondta Charles.
 – Ez roppant hasznos lehet – bólintott komolyan Poirot. Kilépett a szobából; én követtem. Az előszobában fogta a kalapját, a bejárati ajtóhoz lépett, kinyitotta, aztán hangos csattanással becsapta. Ezután a nappali szoba ajtajához lopózott, és szégyentelenül egy résre tapasztotta a fülét. Akármilyen iskolában nevelkedett Poirot, láthatólag nem tiltotta semmiféle íratlan szabály a hallgatózást. Elszörnyedtem, de tehetetlen voltam. Kézzelel-lábbal integettem Poirot-nak, de rám se hederített.
 És ekkor tisztán meghallottuk Theresa Arundell mély, telt hangját. Két szót szolt csak:
 – Te hülye!
 A folyosón léptek kopogtak. Poirot megragadta a karomat, nesztelenül kinyitotta a bejárati ajtót, kivonszolt maga után, majd éppoly nesztelenül becsukta az ajtót

Tizenötödik fejezet

Miss Lawson

– Poirot – szólaltam meg –, feltétlenül muszáj kulcslyuknál hallgatóznunk?
 – Nyugalom, barátom. Csak én hallgatóztam!
 – De azért én is hallottam. Nem szeretem az ilyesmit.
 – Az erkölcsi magatartása feddhetetlen! No de ne kezdjük újra ezt a régi vitát. Tudom, azt fogja mondani, a játékszabályok tiltják az efféle módszereket. Amire én azt felelem: a gyilkosság nem játék.
 – Itt azonban nincs szó gyilkosságról. Legfeljebb a szándékáról. A gyilkossági kísérlet nem azonos a gyilkossággal.

– Erkölcsi szempontból a kettő között nincs semmi különbség. Azonkívül: annyira biztos benne, hogy itt csupán gyilkossági kísérlettel van dolgunk?

– De hiszen az öreg Miss Arundell természetes halállal halt meg! – bámultam Poirot-ra. – Mindenki azt mondja!

– Mindenki? O la la!

– A doktor is azt mondja – csökönyösködtem. – Dr. Grainger. Ő csak tudja!

– Igen, ő csak tudja. – Poirot hangja elégedetlen volt. – De ne feledje, Hastings, hány esetben került rá sor, hogy egy holttestet kihantoljanak! Holott mindannyiszor a megboldogult kezelőorvosa írta alá a halotti bizonyítványt.

– Igen, de ebben az esetben Arundell kisasszony betegeskedés után halt meg.

– De meghalt, Hastings! Meghalt! Ez tény; ezt nem tagadhatja.

– Betegeskedett. Hetvenen felül volt. Mindez tökéletesen természetesnek hangzik.

– És vajon az is természetesnek hangzik, hogy Theresa Arundell ilyen hevesen lehülyézzé a bátyját?!

– Mi köze ennek a dologhoz?

– Nagyon is sok köze van hozzá. Mondja csak – mi a véleménye Mr. Charles Arundellnek arról a kijelentéséről, hogy a nagynénje megmutatta neki az új végrendeletet?

– Magának mi a véleménye? – fordítottam vissza a kérdést. (Miért mindig Poirot tegye fel a kérdéseket? . . .)

– Roppantulérdekesnek találom. Nemkülönben Miss Theresa Arundell reakcióját. Az eddigiek alapján két irányban kell folytatnunk vizsgálódásunkat. Poirot nem késlekedett: máris odaintett egy taxit, és megadta a sofőrnek a címet:

– Clanroyden házak, 17, Bayswater.

– Következő látogatásunk tehát Miss Lawsonnak szól – állapítottam meg. – Ha szabad érdeklődnöm: itt milyen szerepben óhajt fellépni.

– Egyszerűen mint Hercule Poirot!

A 17. számú lakás a második emeleten volt. Takaros szobacica nyitott ajtót, és betessékelt egy szobába, amely jobban már nem is különbözhetett volna előző látogatásunk színhelyétől. Therese Arundell lakása modernségében szinte már sivár volt. Miss Lawsoné ellenben annyira tele volt zsúfolva bútorral, csecsebecsékkel, cserepes virágokkal, hogy az ember jóformán meg sem mert mozdulni, nehogy felborítson vagy leverjen valamit. Kinyílt egy ajtó, s egy meglehetősen testes, középkorú hölgy lépett be. Miss Lawson épp olyan volt, amilyennek elképzeltem. Ostobácska arca állandó izgatottságról tanúskodik, őszes haja rendetlen, orrán ferdén ül a csíptető. Beszéde csapkodó, kissé összefüggéstelen.

– Jó napot . . . khm . . . nem is tudom . . .

– Miss Wilhelmina Lawson?

– Igen . . . igen . . . így hívnak.

– Nevem Poirot – Hercule Poirot. Tegnap megtekintettem Zöldlomb-villát.

– Valóban?

Miss Lawson egy kicsit jobban eltátotta száját, és igyekezett a haját egy kissé rendbe hozni.

– Kérem, parancsoljanak helyet foglalni . . . Kissé szűken vagyok . . . Ezek a városi lakások ugye . . . De mindent megér, hogy az ember mindenhez közel van, hát nem igaz?

Elhelyezkedett egy fölöttébb kényelmetlennek látszó ósdi széken, izgatottan előrehajolt, és reményteljesen bámulta Poirot-t.

– Mint érdeklődő kerestem fel Zöldlomb-villát – folytatta Poirot –, de szeretném közölni – természetesen a legszigorúbb diszkréció mellett . . .

– Ó, hogyne! – susogta kellemes izgalommal Miss Lawson.

– . . . A legszigorúbb diszkréció mellett, hogy látogatásom célja egészen más volt . . . Nem tudom, kegyed tudatában van-e, hogy Arundell kisasszony, röviddel a halála előtt, írt nekem . . .

Poirot hatásos szünet után folytatta:

– Én ugyanis jól ismert magánetektív vagyok!

Miss Lawson arcán vegyes érzelmek váltakoztak. Ijedtség, izgatottság, meglepetés, zavar.

– Ó – nyögte ki végre. Majd, egészen váratlanul, megkérdezte : – A pénz miatt?

Poirot-n nem látszott, hogy meglepte a kérdés. Puhatólózva kezdte :

– Arra a pénzre gondol, amelyet . . .

– Igen, igen. Arra a pénzre, amit a fiókból loptak el!

– Kegyedet tehát meglepte, hogy Arundell kisasszony írt nekem? Ön szerint a dologról nem kellett volna említést tenni?

– Szerintem nem . . . Arundell kisasszony ugyanis sejtette . . .

– . . . hogy ki vette el – fejezte be gyorsan a mondatot Poirot.

– Igen, igen – bólogatott buzgón Miss Lawson. – És én nem is gondoltam, hogy azt akarta volna, mármint azt mondta . . . , illetve úgy érezte . . .

– Hogy jobb, ha a dolog a családban marad, igaz? Én azonban a családi ügyek specialistája vagyok. És elvem a maximális diszkréció!

– Ó, természetesen – mondta Miss Lawson. – Persze ez egészen más, mint a rendőrség . . .

Arundell kisasszony végtelenül büszke volt. Persze már régebben is voltak problémák Charlesszal. Úgy tudom, egyszer sürgősen el kellett mennie Ausztráliába!

– Igen, igen – bólintott Poirot. – Nos, tehát így történt: Arundell kisasszony bizonyos pénzeszeget tartott egy fiókban . . .

Elhallgatott. Miss Lawson sietett helyeselni.

– Igen, igen, igen . . . a bankból. A bérekre, meg a számlákra.

– És pontosan mennyi hiányzott?

– Négyegyfontos. Illetve bocsanat, tévedtem: három egyfontos és két tízshillinges. Tudom, tudom, igen sokat számít az ilyen dolgoknál, hogy az ember egészen pontos legyen . . . –

Miss Lawson komolyan nézett Poirot-ra, és szórakozottságában még egy kicsit ferdebbre igazította a csíptetőjét.

– Köszönöm, Miss Lawson, kegyednek kiváló üzleti érzéke van.

Miss Lawson zavartan nevetgélt.

– Arundell kisasszony tehát azt gyanította, bizonyára jó okkal – folytatta Poirot –, hogy a lopásért Charles unokaöccse felelős. Volt rá bizonyítéka?

– Nem is lehetett más, csak Charles! Mrs. Tanios nem is álmodna ilyesmiről, a férje pedig nem tudta, hol tartjuk a pénzt. És azt hiszem, Therese Arundellnek sem jutna eszébe ilyesmi.

Van elég pénze, és mindig olyan gyönyörűen öltözködik!

– Talán a személyzet valamelyik tagja . . . ? – vélte Poirot.

– Ó, nem, dehogy! Ellen is, Annie is tökéletesen megbízható !

Poirot hallgatott egy-két percre.

– Azontűnődöm – szólalt meg végül –, tudna-e nekem segíteni – kegyed elvégre bírta Arundell kisasszony bizalmát . . .

– Ó, igazán, nem is tudom . . . – motyogta zavartan Miss Lawson, de szemmel láthatólag hízelgett neki a feltevés. – ersze, ami tőlem telik . . .

– A dolog természetesen bizalmas! – fogta suttogóra a hangját Poirot.

Miss Lawson arca roppantul emlékeztetett egy bagolyra. Elmélyült figyelemmel csüggött Poirot szavain.

– Van valami fogalma arról, miért változtatta meg Arundell kisasszony a végrendeletét . . . ?

– A végrendeletét?! – hökkölt hátra Miss Lawson.

Poirot rászégezte a szemét:

– Ugyebár, igaz, hogy Arundell kisasszony közvetlenül a halála előtt új végrendeletet készített, és abban önre hagyta a vagyonát?!

– Igen, de én . . . én igazán nem tudtam róla! Az égvilágon semmit! – Miss Lawson hangja felcsapott. – Óriási meglepetés volt! Csodálatos meglepetés! Olyan jóságos volt szegény drága Arundell kisasszonytól! És egyetlen szóval sem célzott rá! Azt hittem, összeesem, amikor Mr. Purvis felolvasta a végrendeletet. Azt sem tudtam, sírjak-e vagy nevessek. Bevallom, reméltem, hogy talán valami apróságot hagy rám . . . éppen csak egy kis emléket – de pénzre egyáltalán nem is számítottam, hiszen nem voltam olyan régen szegénykém mellett. De hát ez . . . ez olyan volt, mint valami tündérmese! Még most sem akarom elhinni! És néha . . . néha egészen kényelmetlenül érzem magam miatta . . . mármint . . . úgy értem . . . Izgatottságában leverte a csíptetőjét, felemelte, babrált vele, majd még izgatottabban folytatta.

– Néha úgy érzem . . . ugyebár a vérrokonság mégiscsak vérrokonság . . . és olyan rossz érzés, hogy Arundell kisasszony kizárta az örökségből a rokonait. Valahogyan nem helyes, ha érti, hogy gondolom. Az egészet! Ezt az óriási vagyont! Senki még csak nem is sejtette, hogy ennyi pénzről van szó! És aztán az ember annyira kényelmetlenül érzi magát amiatt is, hogy miket mondanak . . . pedig higgye el, kérem, én igazán nem akartam semmi rosszat! Álomomban sem jutott volna eszembe, hogy befolyásolni próbáljam Arundell kisasszonyt! Nem is tudtam volna. Mi tagadás, mindig egy picikét . . . félttem tőle! Néha olyan . . . hirtelen volt, úgy rá tudott förmedni az emberre. Szegénykém, néha egyenesen goromba volt! “Ne beszéljen hülyeségeket!”, még ezt is mondta néha, bizony. Bevallom, meg is sértődtem olykor-olykor. Volt, hogy valósággal kétségbeestem! . . . És amikor megtudtam, hogy szegénykém ennyire szeretett – hát mondhatom, csodálatos volt! Ugye, megért? Az emberek persze annyira szívtelenek . . . néha igazán nagyon nehéz . . . De persze sokaknak nagy csalódást okozott . . . és ugye valóban méltánytalanság . . .

– Kegyed tehát le akar mondani az örökségről? – kérdezte Poirot.

Egy pillanatra mintha valami megvillant volna Miss Lawson tompa, fakókék szemében. Mintha hirtelen egy ravasz, értelmes nő került volna a nyájas, ostobácska teremtés helyére. Idegesen felkacagott.

– No persze ott van a dolog másik oldala . . . Arundell kis-asszonynak nyilvánvalóan az volt a szándéka, hogy én kapjam meg a pénzét. Azt hiszem, ellentmondana az óhajának, ha nem fogadnám el. És ez roppant helytelen volna, nem?

– Nehéz kérdés . . . – ingatta a fejét Poirot.

– Valóban. Rengeteget töprengtem rajta. Mrs. Tanios – -Bella – olyan helyes asszony – és azok az aranyos kis gyerekek! Arundell kisasszony egész biztosan nem akarta volna, hogy . . . Én úgy érzem, hogy a drága Arundell kisasszony énrám bízta őket. Azért nem hagyta a pénzt közvetlenül Bellára, mert félt, hogy az az ember ráteszi a kezét.

– Miféle ember?

– A férje. Tudja, Mr. Poirot, szegényke valóságos rabszolgája a férjének. Bármit mond, Bella vakon követi. Ha azt mondaná, gyilkoljon meg valakit, azt is megtenné! És fél. Igen, igen, fél tőle. Nemegyszer láttam a tulajdon szememmel, hogy az az ember valóságos rettegésben tartja!

– Milyen ember dr. Tanios? – kérdezte Poirot.

– Hát . . . – kezdte határozatlanul Miss Lawson –, nagyon kedves . . . – Elhallgatott.

– De kegyed nem bízik benne?

– Nem! Nem bízom benne. Bár a férfiakban általában nem ajánlatos megbízni . . . hiszen olyan rémes dolgokat hall az ember! Szegény feleségeknek sokszor valóságos kálváriát kell végigjárniuk. Dr. Tanios persze látszólag nagyon szereti a feleségét, és mások előtt igazán kedves hozzá. A modorában nincs semmi kivetnivaló. De én nem bízom az idegenekben. És meggyőződésem, hogy Arundell kisasszony a viláért sem akarta volna, hogy a pénze annak az embernek a kezébe jusson!

– Miss Theresa Arundellt és Mr. Charles Arundellt is bizonyára fájdalmasan érinti, hogy elestek az örökségtől – vélte Poirot.

Miss Lawson orcáján piros folt ütközött ki.

– Theresának így is túl sok a pénze! Csak ruhákra százakat költ! És hogy milyen alsóneműt hord, felháborító! Ha az ember arra gondol, hány jó családból való, jól nevelt úrilánynak kell keserves munkával megkeresnie a kenyerét . . .

– Tehát kegyed úgy véli, neki sem ártana, ha dolgoznia kellene a megélhetésért?

– Nagyon is jót tenne neki! – jelentette ki Miss Lawson. – Az talán észre térítené! A szükség jó iskola!

– És Charles?

– Charles egy pennyt sem érdemel! – fakadt ki Miss Lawson. – Ha Arundell kisasszony kizárta az örökségből, megvolt rá az oka! Azután a gonosz fenyegetőzés után . . . !

– Fenyegetőzés? – vont fel a szemöldökét Poirot. – Mikor fenyegette?

– Nézzük csak, mikor is . . . igen, igen, persze. Húsvétkor. Méghozzá húsvét vasárnap!

– Mit mondott?

– Pénzt kért, Arundell kisasszony pedig nem volt hajlandó adni! Mire Charles azt mondta, nem okos dolog tőle. Azt mondta, ha a nagynénje kitart emellett az álláspont mellett, a végén – hogy is mondta csak? olyan közönséges, amerikai ki-fejezést használt – ó, igen, azt mondta: ki fogja nyírni!

– Azzal fenyegette a nagynénjét, hogy ki fogja nyírni?

– Azzal.

– És mit felelt Arundell kisasszony?

– Azt mondta: “Majd meglátod, Charles, tudok vigyázni magamra.”

– Kegyed ott volt a szobában?

– Nem éppen a szobában . . . – mondta kis hallgatás után Miss Lawson.

– Hogyne, hogyne – vágta rá Poirot. – És Charles mit szólt erre?

– Azt, hogy “Csak ne légy ebben annyira biztos.”

– Arundell kisasszony vajon komolyan vette a fenyegetést?

– Nem is tudom . . . Nekem egyáltalán nem említette.

– Kegyed természetesen tudta, hogy Arundell kisasszony új végrendeletet készít – mondta csöndesen Poirot.

– Nem, nem, hisz mondom, hogy tökéletes meglepetés volt! Nem is álmodtam . . .

– A tartalmát nem ismerte – szakította félbe Poirot. – A tényről azonban, hogy új végrendelet készül, tudott, nem-de?

– Nos . . . gyanítottam . . . Mármint amikor az ügyvédet hívatta, miután fekvő beteg volt . . .

– Ez a baleset után történt, igaz?

– Igen, igen. Bob – a kutya – ott hagyta a labdáját a lépcső tetején, Arundell kisasszony megbotlott benne, és elesett. El is törhette volna a karját vagy a lábát, a doktor mondta.

– Csúnya baleset lehetett. Az életébe is kerülhetett volna.

– Hát bizony – bólintott Miss Lawson. Őszinte volt a hangja is, az arca is.

– Azt hiszem, Bob úrfit láttam Zöldlomb-villában.

– Ó, igen, bizonyára. Aranyos kiskutya.

– Értelmes jószág? – érdeklődött Poirot.

– Ó, nagyon.

– Bizonyára ő is szomorú volna, ha tudná, hogy kis híján megölte az úrnőjét . . . Mit gondol, Miss Lawson, a baleset indította arra Arundell kisasszonyt, hogy megváltoztassa a végrendeletét?

– Tudja, mit – nyitotta nagyra bagolyszemét Miss Lawson –, alighanem igaza van! Nagy megrázkódtatás volt szegénykémnek, annyi biztos. Öreg emberek nem szívesen gondolnak a halálra. De egyilyen balesettől bizonyára mindenki elgondolkodik. Az is lehetséges, hogy figyelmeztetést kapott, hogy nincs messze a vég . . .

– Meglehetősen jó egészségben volt, nem? – kérdezte odavetve Poirot.

- Ó, igen, egészen jól volt.
- A betegsége hirtelen támadt rá?
- Ó, igen. Egészen meglepetésszerűen. Barátnőink voltak ott aznap este . . . – Miss Lawson elhallgatott.
- A Tripp kisasszonyok. Találkoztam a hölgyekkel. Elragadóak. Miss Lawson arcát az öröm pírja futotta el.
- Ugye? Annyira kulturáltak! Csodálatosan tág az érdeklődési körük. És csupa lélek mind a kettő! Meséltek talán önnek a szeánszainkról? Ön bizonyára kételkedik – pedig micsoda kimondhatatlan öröm, ha kapcsolatba léphetünk eltávozott szeretteinkkel!
- Minden bizonnyal.
- Képzelse, Mr. Poirot – az édesanyám szólott hozzám, nem is egyszer. Végtelen öröm, hogy szeretteink most is gondolnak ránk, és vigyázzák lépteinket!
- Igen, megértem – mondta kedvesen Poirot. – És Arundell kisasszony is hívó volt? Miss Lawson arca elborult.
- Nem zárkózott el . . . – mondta kissé kétkedő hangon –, de nem hiszem, hogy megfelelőképpen közeledett volna a szellemi világhoz. Kételkedett . . . hitetlenkedett . . . egyszer-kétszer éppenséggel tiszteletlenül viselkedett. Így aztán nem csoda, ha olykor a szellemek is megelégték a dolgot. Megegett, hogy egyenesen durva üzenetet kaptunk – amit csakis Arundell kisasszony magatartásának köszönhetünk! Hanem az utolsó este – folytatta Miss Lawson –, de talán Isabel és Julia említette is – igen feltűnő jelenséget észleltünk, valójában már-már egy testet öltő szellem jelenlétét! Hallott ön az ektoplazmáról?
- Hogyne – bólintott Poirot.
- Minttudja, a médium szájából ered, szalag alakban, és kisvártatva alakot ölt. Mr. Poirot – én szentül hiszem, hogy Arundell kisasszony, tudtán kívül, médium volt! Azon az estén tisztán láttam, hogy foszforeszkáló szalag ered a drága Arundell kisasszony szájából! Azután pedig foszforeszkáló párába burkolózott a feje.
- Roppant érdekes!
- Sajnálatos módon közvetlenül ezután rosszul lett, és félbe kellett hagynunk a szeánszt.
- S kegyed bizonyára orvost hívatott – mikor?
- Másnap korán reggel.
- Súlyosnak ítélte az esetet?
- Másnap este odaküldött egy ápolónőt, de azt hiszem, remélte, hogy Arundell kisasszony átvészeli a rohamot.
- Bocsásson meg a kérdésért: a rokonokat nem hívták?
- Miss Lawson elvörösödött.
- Azonnal kaptak értesítést – mihelyt dr. Grainger megállapította, hogy Arundell kisasszony életveszélyben van.
- Mi okozta a rohamot? Evett valami nehezet Arundell kisasszony?
- Nem, nem hiszem, hogy ilyesmi volt. Bár dr. Grainger szerint nem tartott annyira szigorú diétát, mint kellett volna. De azt hiszem, arra gondolt, hogy esetleg megfázás válthatta ki a rosszulletet. Igen csalóka volt az időjárás.
- Theresa és Charles Arundell lent volt azon a hétvén, ugyebár?
- Lent – mondta kurtán Miss Lawson.
- A látogatás nem volt nagyon szerencsés – vélte Poirot, és árgus szemmel figyelte Miss Lawson-t.
- Nem. – Aztán rosszindulatúan hozzáfűzte: – Arundell kisasszony nagyon is jól tudta, miért jöttek!
- Mégpedig? – kérdezte Poirot.
- Pénzért! – vágta oda Miss Lawson. – Csakhogy nem kaptak!
- Nem?

- És minden bizonnyal dr. Taniosnak is az kellett volna!
- Dr. Tanios nem volt ott azon a hétvégén, ugyebár?
- De igen, vasárnap lejött. De csak úgy egy órát maradt.
- Nagy megrázkódtatás lehetett azon a hétvégén Charles és Theresa Arundellnek – folytatta Poirot –, amikor megtudták, hogy Arundell kisasszony végérvényesen kizárta őket az örökségből!

Miss Lawson némán bámult rá.

- Nem így volt? Nem tudatta velük a tényt?
- Nem tudom. Én nem hallottam erről semmit. Tudomásom szerint nem volt semmiféle jelenet. Charles és a húga egész jókedvűen távoztak.
- Ó, bizonyára téves az információm. Arundell kisasszony a házban tartotta a végrendeletét, ugye?

Miss Lawson leejtette a csíptetőjét, és gyorsan lehajolt érte.

- Igazán nem tudom. Nem, azt hiszem, Mr. Purvisnél volt.
- Ki volt a végrendelet végrehajtója?
- Mr. Purvis.
- Arundell kisasszony halála után odament, és átnézte az iratokat?
- Igen.

Poirot ekkor váratlan kérdést tett föl:

- Kedveli ön Mr. Purvist?
- Hogy kedvelem-e? – kérdezte zavartan Lawson kisasszony. – Hát azt nehéz volna megmondani. Már úgy értem, igen okos ember – vagyis hát okos ügyvéd. De milyen nyers a modora! Igazán nem kellemes, ha az emberrel mindig úgy beszélnek, mintha . . . nem, nem is tudom jól elmagyarázni . . . egyszerűen mindig udvarias volt, de valahogy mégis goromba, ha érti, hogyan gondolom.
- Nehéz lehetett az ön helyzete – mondta együttérzően Poirot: – Nos, nagyon köszönöm a kedvességét és a segítségét.

Felálltunk. Miss Lawson úgyszintén. Zavartnak látszott.

- Igazán nincs mit megköszönni . . . Örülök, ha valamiben a szolgálatukra lehettem . . . ha bármit tehetek . . .

Poirot az ajtóban visszafordult. Hangját suttogóra fogta:

- Valamit mégis tudatnom kell kegyeddél, Miss Lawson. Charles és Theresa Arundell azt remélik, megsemmisíttethetik a végrendeletet.
- Nem tehetik meg! – csattant fel Miss Lawson. – Az ügyvédem mondja!
- Ó, tehát ügyvédhez fordult?
- Természetesen. Miért ne?
- Igen bölcs eljárás. Isten vele, mademoiselle.

Kint az utcán Poirot mélyet lélegzett.

- Hastings, mon ami, ez a nő vagy pontosan az, aminek látszik, vagy nagyszerű színésznő!
- Szemmel láthatólag nincs semmi kétsége afelől, hogy Arundell kisasszony természetes halállal halt meg.

Poirot nem szólt erre semmit. Egy taxit intett oda, és a sofőrnek bemondta a címet:

- Durham szálló, Bloomsbury.

Mrs. Tanios

– Egy úr keresi, asszonyom.

A nő, aki a Durham szálló írószobájának egyik asztalánál ült és írt, hátranézett, majd felállt, és tétován közeledett felénk.

Mrs. Tanios éppúgy lehetett harminckét éves, mint harmincnyolc. Magas, sovány, fekete hajú nő volt, szeme kissé kidülledt, arca gondterheltségről tanúskodott. Divatos kalapot viselt, amelyet azonban roppant ügyetlenül tett fel, ruhája gyűrötten lógott rajta.

– Nem hiszem, hogy . . . – kezdte bizonytalanul.

Poirot meghajolt.

– Éppen most jövök a kegyed unokatestvérétől, Miss Theresa Arundelltől. Volna-e ideje, madame, néhány perc beszélgetésre?

Mrs. Tanios bávatagon körülnézett. Poirot egy bőrkanapéra mutatott a szoba túlsó végében. Amíg arrafelé tartottunk, egy vékony hang sívított utánunk:

– Anya, hová mész?

– Csak oda. Folytasd csak a leveledet, drágám.

A vézna, hétévesforma kislány megint nekiveselkedett a láthatólag nehéz műveletnek. Még a nyelvét is kinyújtotta a fogalmazás hevében.

A szoba túlsó vége néptelen volt. Mrs. Tanios leült, mi is le-telepedtünk. Kérdő tekintetet vetett Poirot-ra.

– Az ügy a kegyed nagynénjének, Miss Emily Arundellnek a halálával van kapcsolatban. Képzelnék, vagy csakugyan riadalom szökött a düledt, fakó szempárba . . .

– Tessék.

– Arundellkisasszony röviddel a halála előtt megváltoztatta a végrendeletét. Az új végrendeletben mindent Miss Wilhelmina Lawsonra hagyott. Azt szeretném tudni, Mrs. Tanios, csatlakozik-e unokatestvéreihez, Miss Theresa és Mr. Charles Arundellhez, akik megpróbálják megtámadni a végrendeletet?

– Ó! – Mrs. Tanios mélyet sóhajtott. – De hát nem hiszem, hogy lehetséges . . . A férjem megkérdezett egy ügyvédet, és úgy látszik az a véleménye, hogy okosabb, ha nem is próbálkozunk.

– Az ügyvédek igen óvatosak, madame. Szívesebben kerülnek el a pereskedést. Bizonyos esetekben azonban érdemes vállalni a kockázatot. Én magam nem vagyok ügyvéd, ezért más szemszögéből tekintem a dolgot. Miss Arundell – mármint Miss Theresa Arundell – hajlandó a harcra. És ön?

– Én . . . Ó, én nem is tudom. – Idegesen tördelte a kezét. – Meg kell kérdezni a férjemet.

– Természetesen meg kell beszélnie a férjével, mielőtt bármit is határozna. De hogyan vélekedik kegyed az ügyről?

– Igazánem is tudom. – Mrs. Tanios még aggodalmasabban nézett Poirot-ra. – Teljesen a férjemtől függ.

– Igen, igen, madame, de mit gondol a dologról?

– Nem hiszem, hogy nagyon tetszik a gondolat . . . – mondta tétovázva Mrs. Tanios. – Végére is ha Emily néni úgy határozott, hogy nem a családra hagyja a pénzét, ezt el kell fogadnunk.

– Önt tehát nem keseríti el a dolog?

– Dehogyan! – Pír futotta el az arcát. – Nagyon igazságtalannak tartom! És teljesen váratlanul ért. Egyáltalán nem jellemző Emily nénire. Nagy méltánytalanság a gyerekek iránt.

– Úgy véli tehát, hogy nem jellemző Arundell kisasszonyr?

– Egészen különös . . . szinte hihetetlen!

- Nem lehetséges, hogy nem szabad akaratából cselekedett? Hogy illetéktelen befolyás érvényesült?
- Nemigen hiszem – mondta lassan Mrs. Tanios –, hogy Emily nénit bárki is befolyásolhatta volna! Annyira határozott öreg hölgy volt.
- Miss Lawson pedig nem nagyon erős egyéniség – fűzte hozzá Poirot.
- Nem, valóban, de nagyon kedves teremtés – persze nem nagyon okos, de igazán roppant kedves. Részben ezért is érzem, hogy . . . hogy aljasság volna megtámadni a végrendeletet. Egészen bizonyos vagyok benne, hogy Miss Lawsonnak semmi része sincs abban, hogy Emily néni így hagyatkozott Miss Lawson képtelen volna bármiféle intrikára, cselszövésre . . . Méltatlan volna bírósághoz fordulni, és alighanem igen költséges, nem?
- Valóban, madame, költséges volna.
- És nyilván nem is járna eredménnyel. De beszéljen kérem a férjemmel. Neki sokkal több érzéke van az ilyesmihez.
- Mit gondol, asszonyom – kérdezte kis hallgatás után Poirot –, mi volt az oka a végrendelet megváltoztatásának?
- Fogalmam sincs – suttogta zavartan Mrs. Tanios.
- Közöltem már önnel, asszonyom, hogy én nem vagyok ügyvéd. Ön azonban nem kérdezte meg, mi a foglalkozásom. Detektív vagyok. És Emily Arundell kisasszony röviddel a halála előtt levelet írt nekem.
- Mrs. Tanios előre hajolt; kezét görcsösen összekulcsolta.
- Levelet? A férjemről?
- Poirot egy-két percig némán nézte, majd lassan megszólalt:
- Sajnos pillanatnyilag nincs módom válaszolni erre a kérdésre.
- Tehát a férjemről szól! – csattant fel Mrs. Tanios. – Mit írt? Biztosíthatom, Mr . . . khm . . . nem is tudom, hogy hívják.
- Poirot a nevem, Hercule Poirot.
- Biztosíthatom, Mr. Poirot, hogy akármit írt nagynéném abban a levélben a férjemről, nem felelt meg a valóságnak! Azt is tudom, ki sugalmazta azt a levelet! Már csak ezért sem akarok csatlakozni Theresának és Charlesnak semmiféle akciójához! Theresa sosem állhatta a férjemet! Miket mondott rá! Tudom, hogy miket mondott! Emily néni előítélettel viseltetett a férjem iránt, mert nem angol, és ezért elhitt mindent, amit Theresa mondott róla. Pedig nem igaz, Mr. Poirot, becsületszavamra mondom, hogy nem igaz!
- Anya – kész a levél!
- Mrs. Tanios sietve megfordult. Gyengéd mosollyal elvette kislányától a levelet.
- Igazán nagyon szép, drágám. És milyen gyönyörűen lerajzoltad a Miki egeret!
- Most mit csináljak, anya?
- Szeretnél venni egy szép képes levelezőlapot? Tessék, itt a pénz. Menj ki a hallba ahhoz a bácsihoz, válassz ki egy szép lapot, és írd meg Szelimnek.
- A kislány kiment. Eszembe jutottak Charles Arundell szavai. Igen, Mrs. Tanios szemmel láthatólag odaadó anya és feleség. Azonkívül valóban hasonlít a fülbemászóhoz.
- Ez az egyetlen gyermeke, madame?
- Van egy fiam is. Most épp nincs itthon, elment az édesapjával.
- A gyermekeket nem vitték magukkal Zöldlomb-villába?
- De, néha. A nagynéném már igen idős volt, és a gyerekek fá-rasztották. De nagyon kedves volt, mindig szép karácsonyi ajándékot küldött nekik.
- Nézzük csak: mikor látta kegyed utoljára Emily Arundell kisasszonyt.
- Úgy tíz nappal a halála előtt.
- Kegyed, a férje, és a két unokatestvére valamennyien együtt voltak odalent, igaz?
- Nem, az az azelőtti hétvégén volt – húsvétkor.
- És ön meg a férje húsvét utáni hétvégén is lent voltak?

- Igen.
- Arundell kisasszony akkor jó egészségnek és jó hangulatnak örvendett?
- Igen, nagyjából olyan volt, mint máskor.
- Nem volt beteg? Nem feküdt?
- Feküdt, mert előzőleg elesett, azonban amikor ott voltunk, lejött.
- Mondott valamit arról, hogy új végrendeletet készített?
- Nem, semmit.
- És ugyanúgy viselkedett, mint máskor?

Mrs. Tanios ezúttal hallgatott egy keveset, csak azután válaszolt:

- Ugyanúgy.

Alighanem Poirot-nak is ugyanaz a gondolat fordult meg a fejében, mint nekem: Mrs. Tanios nem mond igazat. Barátom egypercnyi hallgatás után megszólalt:

- Amikor azt kérdeztem: Arundell kisasszony ugyanúgy viselkedett-e, mint máskor, arra gondoltam, hogy kegyeddel, személy szerint milyen volt.
- Ó, Emily néni nagyon kedves volt! – vágta rá Mrs. Tanios. – Nekem ajándékozott egy kis gyöngyös-gyémántos melltűt, és mindegyik gyereknek küldött tíz shillinget.
- És a kegyed férjével hogyan viselkedett? Mint mondja, az unokatestvére, Theresa Arundell be akarta feketíteni dr. Taniost a nagynénjük előtt . . .
- Hát igen! Emily néni egyszerre barátságtalan lett a férjével. Roppant fura volt a magatartása. A férjem rendelt neki egy különleges keveréket, az emésztés serkentésére, még a patikába is maga ment el érte! Emily néni persze megköszönte, igaz, nagyon mereven, később pedig a saját szememmel láttam, amint az egész üveg orvosságot kiöntötte a mosogatóba! Szerintem igazán csúnya hálátlanság volt!
- Mikor térnek vissza Szmirnába, madame? – változtatott témát Poirot.
- Néhány hét múlva. A férjem . . . de nézzék csak! ott jön a férjem, Edwarddal!

Tizenhetedik fejezet

Dr. Tanios

Bevallom, ugyancsak meglepődtem, amikor megpillantottam dr. Taniost. Képzeletemben mindenféle sötét tulajdonsággal ruháztam fel. Barna bőrű, bozontos sörényű, komor képű, nagy szakállú gyanús idegennek véltem. Ehelyett egy gömbölyded, vidám, barna hajú, barna szemű férfi állt előttünk. Volt ugyan szakálla, de takarosán nyírt, ápolt kis művész-szakáll csupán. Tökéletesen beszélt angolul, kellemes volt a hangja, jól illett humorérzékről tanúskodó vidám arcához.

- Megjöttünk – mosolygott feleségére. – Edward el volt ragadtatva a földalatti vasúttól. Eddig még csak az emeletes autóbust ismerte.

Edward hasonlított édesapjához, de ő is, a húga is meglehetősen idegesnek tetszett. Már értettem, miért emlegette őket Peabody kisasszony mint “olajosbőrű” gyerekeket.

Mrs. Tanios láthatólag ideges volt férje jelenlétében. Kissé hebegve mutatta be Poirot-t. Rólam tudomást sem vett.

A név hallatára dr. Tanios felkapta a fejét.

– Poirot? Monsieur Hercule Poirot? De hiszen ezt a nevet jól ismerem! És minek köszönhetjük a látogatását, M. Poirot?

– Egy nemrégiben elhunyt hölgy, Miss Emily Arundell dolgában járok – felelte barátom.

– A feleségem nagynénje . . . ? És mi az a dolog?

– Bizonyos kérdések merültek fel a halálával kapcsolatban . . . – kezdte lassan Poirot.

– A végrendeletről van szó, Jacob! – szólt közbe hirtelen Mrs. Tanios. – M. Poirot Theresával és Charlesszal tanácskozott.

Dr. Tanios magatartása megváltozott. Hangjából eltűnt a feszültség.

– Ó, a végrendelet! – szólt, miközben letelepedett. – Igen különös végrendelet – de hát nem rám tartozik az ügy.

Poirot beszámolt (sajnálatos módon az igazságtól némiképp eltérően) az Arundell testvérekkel folytatott beszélgetésről, és óvatosan célzott a végrendelet netáni megtámadására.

– Érdekes, amit mond, M. Poirot. Egyetértek önnel, valamit valóban tenni kellene. Fel is kerestem egy ügyvédet, de nem bátorított.

– Az ügyvédek, mint már mondtam felesége önnagyságának, óvatosak. Nem szeretnek kockázatot vállalni. Én azonban másképp gondolkodom. Én ön?

Dr. Tanios felnevetett.

– Ó, én nem húzódózom némi kockázattól! Sosem is tettem, igaz, Bella? – Rámosolygott a feleségére, az idegesen viszonzta a mosolyt. Tanios ismét Poirot-hoz fordult.

– Meggyőződésem, hogy amikor a végrendelet készült, az öreg hölgy nem volt beszámítható. Az a Lawson nő igen okos és ravasz teremtés.

Mrs. Tanios kényelmetlenül fészkelődött. Poirot gyors pillantást vetett rá.

– Kegyednek más a véleménye, madame?

– Mindig nagyon kedves velünk. De okosnak igazán nem mondanám.

– Azért kedves teveled – mondta dr. Tanios –, mert nincs téled félnivalója, drága Bellám. Téged könnyű megtéveszteni! Velem egészen más a helyzet. Engem nem állhat, és ezt nem is titkolja! Mondokegy példát. Amikor ott vendégeskedtünk, az öreg hölgy leesett a lépcsőn. Ragaszkodtam hozzá, hogy a következő hétvégén megint lemenjünk, és nézzük meg, hogy van. Miss Lawson mindent elkövetett, hogy megakadályozza a látogatásunkat. Ez ugyan nem sikerült, de láthatólag nagyon bosszankodott. Amire csupán egyetlen oka volt: Ki akarta sajátítani magának az öreg hölgyet!

– Kegyednek is ez a véleménye, madame? – fordult Mrs. Tanioshoz Poirot.

Dr. Tanios azonban nem hagyta szóhoz jutni a feleségét. – Bella nagyon is lágyszívű – mondta. – Ő senkiről sem tételezne fel rosszindulatot. Én azonban meg vagyok róla győződve, hogy igazam van. Mondok önnek még valamit, M. Poirot. Tudja, mivel kerítette a hatalmába az a nő Arundell kisasszonyt? Spiritizmussal.

– Gondolja?

– Egészen bizonyos, kedves barátom. Nemegyszer láttam ilyesmit. Az emberek roppant hiszékenyek, kivált Arundell kisasszony korában. Fogadni mernék, hogy így ültették el a fejébe a gondolatot. Valamilyen szellem – valószínűleg a néhai édesapjáié – megparancsolta, hogy változtassa meg a végrendeletét, és hagyja a pénzét arra a Lawson nőre. Miss Arundell beteges volt . . . hiszékeny . . .

Mrs. Tanios megmoccant. Poirot gyorsan feléje fordult.

– Lehetségesnek tartja, asszonyom?

– No mondd csak el, mit gondolsz, Bella – biztatta a férje. Bátorító pillantást vetett az asszonyra. Az nyugtalanul viszonzta a pillantását. Némi tétovázás után szólalt csak meg:

– Én nemigen tudok ezekről a dolgokról. Bizonyára igazad van, Jacob.

– Önnek is ez a véleménye, M. Poirot?

– Nem lehetetlen, hogy így történt – bólintott Poirot. Majd hozzátette: – Ön, úgy tudom, lent volt Market Basingben az Arundell kisasszony halálát megelőző hétvégén, ugyebár?

– Húsvétkor voltunk lent, majd a következő hétvégén, igen.
– Nem, én az azután következő hétvégére gondolok – 26-ára. Ön ugyebár vasárnap volt lent?
– Ó, Jacob, ott voltál? – nézett rá elkerekedett szemmel Mrs. Tanios.
Dr. Tanios hirtelen feléje fordult.
– Igen, hát nem emlékszel? Leszaladtam délután. Hiszen elmeséltem.
Poirot is, én is az asszonyt néztük. Idegesen igazgatta a kalapját.
– Ejnye, ejnye, Bella – csóválta fejét a férje –, úgy látszik, romlik a memóriád . . .
– Ó, persze! – mentegetőzött halvány mosollyal Mrs. Tanios. – Igaz, szörnyű a memóriám. És az egésznek már több mint két hónapja.
– Úgy tudom, Miss Theresa Arundell és Mr. Charles Arundell is ott volt aznap – mondta Poirot.
– Lehetséges – mondta könnyedén Tanios. – Nem találkoztam velük.
– Ön tehát nem tartózkodott ott hosszabb ideig?
– Ó, nem én, legfeljebb egy félórát. – Poirot átható tekintetétől egy kicsit ideges lett. – Nos, be is vallhatom: abban reménykedtem, hogy sikerül kölcsönt kapnom az öreg hölgytől – de nem sikerült. Feleségem nagynénje nemigen kedvelt. Kár pedig, mert én őszintén rokonszenveztem vele. Kitűnő, erős egyéniségű öreg hölgy volt.
– Hajlandó őszintén felelni egy kérdésre, dr. Tanios?
Tévednék, vagy valóban gyanakvás villant Tanios szemében? A hangja mit sem veszített szívélyességéből, amikor válaszolt:
– Természetesen, M. Poirot.
– Mi a véleménye Charles és Theresa Arundellről?
A doktor láthatólag megkönnyebbült.
– Charlesről és Theresáról? . . . – Szeretetteljes mosolyt vetett a feleségére. – Bella, drágám, nem haragszol, ha nyíltan kimondom, hogyan vélekedem a családonról?
Mrs. Tanios halvány mosollyal rázta meg a fejét.
– Az a véleményem, M. Poirot, hogy a velejükig romlottak! Különös módon még Charlest kedvelem jobban. Csirkefogó, de kedves csirkefogó. Erkölcsei érzéke nincs, de erről nem tehet. Születési hiba.
– És Theresa? . . .
– Nem tudom – mondta tétovázva a doktor. – Feltűnően szép; de szerintem tökéletesen szívtelen. Irgalmatlan. Hidegvérrel eltenne láb alól bárkit, ha az érdeke úgy kívánná. Talán hallotta, monsieur, hogy az édesanyját gyilkossággal vádolták . . .
– De felmentették – mondta Poirot.
– Felmentették – bólintott Tanios. – Az ember olykor mégis . . . hm . . . elgondolkodik.
– Találkozott azzal a fiatalembenel, aki eljegyezte Miss Theresa Arundellt?
– Donaldsonnal? Igen, egyik este ott vacsorázott. Értelmes fiatalember. Sokra viheti, ha egy kis szerencséje van. A specializálódáshoz pénz kell.
– Mint emberről hogyan vélekedik róla?
– Első osztályú agy – mosolygott Tanios –, de a fellépése még hagy kívánnivalót. Túlságosan kimért, pedáns. Igen furcsák egymás mellett Theresával. Az ellentétek vonzzák egymást, úgy látszik.
A Tanios gyerekek az édesanyjukat noszogatták.
– Anya, mikor megyünk ebédelni? Olyan éhes vagyok!
Poirot az órájára pillantott, és felkiáltott: – Mille pardons! Késleltetem önöket, holott már ebédidő van!
Elbúcsúztunk Tanioséktól, de egy-két percig még elidőztünk a hallban. Poirot telefonált. Én a fogadópultnál vártam rá. Egyszer csak Mrs. Tanios közeledett bentről, és gyorsan körülnézett, mintha keresne valakit. Megpillantott, és sietve hozzám lépett.
– A barátja . . . M. Poirot – elment?

– Nem, telefonál. Beszélni óhajt vele?

Idegesen bólintott. Poirot ebben a pillanatban kilépett a te-lefonfülkéből, és hozzánk sietett.

– M. Poirot – kezdte halkán, sietősen Mrs. Tanios. – Szeretnék valamit mondani önnek . . . feltétlenül közölnöm kell . . .

– Parancsoljon, madame.

– Roppantul fontos . . . – suttogta az asszony. – Ugyanis . . . Elhallgatott. Dr. Tanios a két gyerekekkel épp akkor lépett ki az írószobából. A doktor is csatlakozott hozzánk.

– Néhány búcsúszó M. Poirot-hoz, Bella? – kérdezte nyájas mosollyal.

– Igen . . . – Mrs. Tanios tévovázott. – Nos, csak ennyit akartam mondani, M. Poirot – szólalt meg végül. – Ha Theresa elhatározza magát, mi mindenben támogatjuk. A családnak össze kell tartania.

Biccentett, belekarolt a férjébe, majd elindultak az étterem felé.

– Nem ezt akarta mondani, Poirot! – mondtam, mihelyt Taniosék eltűntek. – Mrs. Tanios meggondolta magát!

– Igen, mon ami – bólogatott Poirot –, meggondolta magát.

– Vajon miért?

– Bárcsak tudnám . . . – suttogta barátom.

Tizennyolcadik fejezet

Kutya van a kertben

Egy közeli kis vendéglőben ebédeltünk. Kíváncsian faggattam Poirot-t, mi a véleménye az Arundell család tagjairól.

– Ma foi, ugyancsak érdekes társaság! Figyelje csak meg, ahányszor azt mondom: “Arundell kisasszony közvetlenül a halála előtt levelet írt nekem”, mindig kiderül valami! Miss Lawsontól az ellopott pénzről értesülök. Mrs. Tanios nyomban azt kérdezi: “A férjemről?” Mért a férjéről? Miért írt volna nekem Arundell kisasszony dr. Taniosról?

– Annak az asszonynak nyomja valami a szívét – véltem.

– Igen; tud valamit. De mit? Peabody kisasszony előadja, hogy szerinte Charles Arundell két shillingért meggyilkolná a tulajdon nagymamáját. Miss Lawson szerint Mrs. Tanios bárkit meggyilkolna, ha a férje ráparancsolna. Dr. Tanios a velejükig romlottnak tartja Charlest és Theresát, és könnyedén céloz rá, hogy az anyjuk gyilkos volt, majd nem kevésbé könnyedén kijelenti: Theresa képes volna hidegvérrel bárkit eltenni láb alól. Mondhatom, jó véleménnyel vannak egymásról – mindannyian! Dr. Tanios állítólag azt hiszi, hogy illetéktelen befolyás érvényesült a végrendelet esetében. A felesége kezdetben láthatólag nem osztotta ezt a véleményt; eszében sincs megtámadni a végrendeletet. Aztán megváltoztatja a véleményét – mihelyt a férje megjelenik a színen. Itt valami nincs rendjén, Hastings. Érzem.

– Mrs. Tanios fél valakitől – mondtam.

– Kitől? Tőlem?

– Nem– nem magától. Valaki – vagy valami mástól. Eleinte olyan nyugodtan, józanul beszélt

– természetesen elkeserítette a végrendelet, de nem akart semmit sem tenni ellene. Úgy viselkedett, ahogyan egy jól nevelt, de passzív nő hasonló esetben viselkedik. És akkor jön a hirtelen változás: Mrs. Tanios egyszeriben a férje véleményéhez csatlakozik. Aztán ahogy

kijött utánunk a hallba . . . szinte lopva . . . No és még valami. A férje látogatása a Zöldlomb-villában, azon az utolsó vasárnapon. Meg mernék rá esküdni, hogy Mrs. Tanios nem tudott róla – és mégis nyomban kijelentette (mihelyt észrevette, hogy a férje ezt akarja), hogy tudott róla, csak kiment a fejéből. Nem tetszik nekem a dolog, Poirot . . .

– Igaza van, Hastings. Sokatmondó epizód volt . . .

– Ebből is kitetszik, mennyire fél az az asszony.

– És maga mégis rokonszenvesnek találja Taniost, igaz? Kellemes, nyílt, jóindulatú, jó kedélyű embernek.

– Így van – bólintottam.

– Vigyázzon, Hastings: nem helyes, ha az embert a személyes reakciói befolyásolják mások megítélésében. Nem szabad az érzéseinkre hagyatkoznunk – csupán a tényekre.

– Igen ám, csak hogy ez esetben vajmi kevés tény van a bir-tokunkban.

– Nono, barátom. Itt van például a gyilkossági kísérlet. Ezt elfogadja tényként, ugyebár?

– Igen . . . – mondtam lassan. – Elfogadom.

– Très bien. Márpedig gyilkossági kísérlethez – gyilkos is kell. Azok közül, akik aznap este ott voltak Zöldlomb-villában, az egyik – gyilkos. Szándékában mindenesetre az.

– Elfogadom.

– Tekintsük tehát kiindulópontnak – adva van egy gyilkos. Vizsgálódunk – mondhatnám: felkavarjuk az iszapot –, és mit kapunk? Udvarias társalgás során, csak amúgy felületesen odavetve – egy sor módfelett érdekes vádat! Miss Lawson ártatlanul megemlíti, hogy Charles életveszélyesen megfenyegette nagynénjét. Dr. Taniosnak a Theresáról tett megjegyzésében talán nincs semmi rosszindulat – talán csak az orvos tárgyilagos megállapítása. Peabody kisasszony ellenben őszintén meg van győződve, hogy Charles gazember – no de végtére ez csak magánvélemény. És így folytathatnám. Ugye azt szokták mondani, hogy “kutya van a kertben”? Eh bien, ezt mondom én is. Csak hogy itt – gyilkos van a kertben.

– Én arra vagyok kíváncsi, mi a maga véleménye, Poirot.

– Egyelőre korai volna véleményről beszélni, Hastings. Egyelőre az indítók kérdésén gondolkodom. Miféle indítéka lehetett Arundell kisasszony halálának? A legvalószínűbb természetesen az anyagi haszon. Kinek lett volna haszna Arundell kisasszony halálából – ha húsvét utáni kedden hal meg?

– Mindenkinek – Miss Lawson kivételével.

– Pontosan.

– Ez tehát egy személyt automatikusan felment.

– Első pillantásra igen, valóban – tűnődött Poirot. – Csak az az érdekes, hogy az a személy, akinek semmi haszna sem lett volna Arundell kisasszony halálából húsvét utáni kedden – mindent megnyert két hét múlva, amikor a halál valóban bekövetkezett! Nézzük csak: pontosan mi is történt a baleset után.

– Arundell kisasszony fekvő beteg volt.

– Pontosan. És bőségesen volt ideje gondolkodni. Azután?

– Levelet írt magának.

– Igen, írt nekem. És a levelet nem adták fel. Nagy kár.

– Gondolja, hogy valami lappang amögött, hogy a levelet nem adták fel?

– Bevallom, Hastings, ezt nem tudom. Az eddigiek ismeretében arra a véleményre hajlok, hogy nem szándékosan történt. Nem vagyok benne bizonyos, de azt hiszem, senki sem sejtette, hogy ilyenfajta levél íródott. No de folytassuk – mi történt azután?

– Az ügyvéd látogatása.

– Valóban. Arundell kisasszony hívatta az ügyvédet . . .

– . . . és új végrendeletet készíttetett.

– Pontosan. Új, és teljesen váratlan végrendeletet. S ennek a végrendeletnek az ismeretében gondosan mérlegelnünk kell a szobalánynak egy kijelentését. Emlékszik, ugye, Ellen azt

mondta: Miss Lawson nagyon igyekezett, hogy Arundell kisasszony ne tudja meg, hogy a kutya egész éjszaka kimaradt. Azután – folytatta Poirot – különféle dolgok történnek. Charles és Theresa lejön a hétvégére, és Arundell kisasszony megmutatja Charlesnak az új végrendeletet – ezt mondja legalábbis Charles. Theresának azonban nem mutatja meg.

– Mert azt gondolta, Charles elmondja a húgának.

– De nem mondta el. Vajon miért nem?

– Charles azt állítja, hogy elmondta.

– Theresa viszont kerekén kijelenti, hogy nem mondta el. Távozásunk után pedig lehülyézi a bátyját. No de térjünk vissza az eseményekhez. Dr. Tanios beállít vasárnap – minden bizonnyal a felesége tudta nélkül. Charles és Theresa hétfőn távozik. Arundell kisasszonyt jó egészségben és hangulatban hagyják ott. Jó étvággal megvacsorázik, majd a sötét szobában ül a Tripp kisasszonyokkal és Miss Lawsonnal. A szeánsz vége felé rosszul lesz. Ágynak esik, négy nap múlva meghal, egész vagyontát Miss Lawson örökli, Hastings kapitány pedig kijelenti, hogy Arundell kisasszony természetes halállal halt meg!

– Hercule Poirot-nak pedig az a véleménye – és ezt semmiféle bizonyítékkal nem tudja alátámasztani! –, hogy Arundell kisasszony vacsorájába mérget tettek.

– Valami bizonyítékom van, Hastings. Gondoljon csak a Tripp kisasszonyokkal folytatott beszélgetésünkre. Meg egy kijelentésre, amely feltűnik Miss Lawson kissé összefüggéstelen locsogásában.

– Arra gondol, hogy curryt evett vacsorára? A curry erős íze észrevétlenné tenné a mérge jelenlétét. Erre gondol?

– Valóban, a currynek van bizonyos jelentősége. Talán . . . – mondta lassan Poirot.

– De ha igaz az, amit feltételez, Poirot (szemben az orvosi szakvéleménnyel), akkor csakis Miss Lawson ölhette meg, vagy valamelyik cseléd. Vagy netán a Tripp kisasszonyok? . . . Ostobaság. Nem hiszem. Mindezek az emberek szemmel láthatólag ártatlanok!

– Egyet ne feledjen el, Hastings. Az ostobaság nem zárja ki a ravaszságot. És ne feledje az első gyilkossági kísérletet. Nem kellett hozzá különösebben nagy ész. Igen egyszerű kis gyilkosság volt, amelyhez Bob adta az ötletet, meg az a szokása, hogy otthagyta a labdáját a lépcső tetején. Egy fonalat kifeszíteni a lépcső fölött igazán gyerekjáték.

– Igen, de a mérge, amely nyomtalanul felszívódik, az már korántsem olyan egyszerű! Nem is tud akárki szert tenni rá. Az ördögbe is, Poirot, egyszerűen nem tudom elhinni. Az egész puszta feltevés.

– Téved, barátom. Ma délelőtti beszélgetéseink után már van valami nyom, amin elindulhatok. Csak egy tart vissza – félek.

– Fél?! Mítől?

– Hogy, felzavarjuk az alvó oroszslánt – mondta komoran Poirot. – Így mondják, nem? Ne zavarjuk az alvó oroszslánt! A mi gyilkosunk most békésen szundikál a napfényben – de ha felzavarjuk? Ki tudná jobban, Hastings, mint maga vagy én, hányszor, de hányszor megesik, hogy a gyilkos, akinek megrendült az önbizalma, akit sarokba szorítanak – megint öl. Másodszor. De talán harmadszor is!

– És most ettől fél?

– Ettől, Hastings – bólintott Poirot. – Ettől – ha gyilkos van a kertben. Márpedig van, Hastings, nagyon is azt hiszem.

Felkeressük Mr. Purvist

– És most . . . ? – kérdeztem ebéd után.

– Most felkeressük Mr. Purvist Harchesterben. Ezért telefonáltam a szállodából.

– Purvisnek?

– Nem, Theresa Arundellnek. Megkértem, adjon ajánlólevelet az ügyvédhez. Meggyőzőbb a fellépésünk, ha a család megbízásából látogatunk el hozzá. Miss Arundell megígérte, hogy küldőnccel juttatja el a levelet. Alighanem ott is van már a lakásomon.

Nemcsak a levél várt bennünket, hanem a küldőnc is, aki nem volt más, mint Charles Arundell.

– Csinos lakása van, M. Poirot – nézett körül a nappali szobában. Ebben a pillanatban megakadt a szemem az íróasztal egyik fiókján: nem volt rendesen becsukva, és egy papírlap kandikált ki belőle. Nomármost: ha van a világon hihetetlen, hát az, hogy Poirot így csukjon be egy fiókot! Elgondolkodva néztem Charlesra. Egyedül volt a szobában, amíg meg nem érkeztünk. Unalmában kétségtelenül szimatolt egy kicsit Poirot papírjai között. Micsoda gazfickó! Forrt bennem a méreg. Charles azonban szemmel láthatólag széles jókedvében volt. – Parancsoljon! – nyújtott egy levelet Poirot felé. – Remélem, több szerencséje lesz az öreg Purvisszel, mint nekünk . . . Szerinte a Lawson perszóna végérvényesen megkaparintotta a dohányt.

– Nem gondoltak arra a húgával, hogy megpróbálnak a hölgy jó szívére hatni?

– Nekem bizony eszembe jutott – vigyorodott el Charles. – De nem hallgatott a szóra. Pedig oly meggyőzően alakítottam a család fekete bárányát, amint épp jó útra akar térni! De annak a nőnek kőből van a szíve. Képzeld csak – utál engem! – Csak tudnám, miért. – Felnevetett. – Pedig kevés öreg nő tud ellenállni nekem. Mindegyik meghatódik hánytatott életem szomorú történetétől, és hajlandó megvigasztalni!

– Aha – bólintott Poirot. – No és mondja csak, fiatalember, igaz-e, hogy megfenyegette a nagynénjét – hogy azt mondta, kinyírja . . . ?

Charles ledobta magát egy karosszékbe, hosszú lábát kinyújtotta, és összevont szemöldöke alól komoran nézett Poirot-ra.

– Ezt meg ki mondta magának?

– Nem érdekes. Igaz?

– Nos, van benne némi igazság, ha nem is hangzott el semmi drámai. Megpróbáltam megfejni az öreglányt – ha érti, mire gondolok.

– Értem.

– . . . de nem sikerült. Emily néni értésemre adta, hogy minden igyekezetem hiábavaló. Én meg begurultam, és nevére neveztem a gyereket. “Ide hallgass, Emily néni”, mondtam, “ha így folytatod, egy szép napon még kinyírnak!” Mire nagy gögösen megkérdezte, hogy ezt hogy értem. “Úgy, ahogy mondom”, feleltem. “Itt kuncsorognak körülötted a rokonaid, lógó nyelvvel, mind szegény, akár a templom egere, és mind reménykedik. És mit csinálsz te? Ülsz a pénzeszsákon, és nem vagy hajlandó egyetlen garastól sem megválni. Így gyilkoltatják meg magukat az emberek. Hallgass csak rám: ha egy napon kinyírnak, csak magadnak köszönheted.”

– És mit szólt ehhez a nagynénje?

– Rám nézett a szemüvege fölött. Elég csúnyán. “Szóval ez a véleményed?”, kérdezte eléggé száraz hangon. “Ez”, mondtam. “Csak azt tanácsolhatom, nyisd ki a bukszát.” “Köszönöm a jó tanácsot, Charles”, mondta, “de én tudok magamra vigyázni.” “Ahogy tetszik, Emily néni”, feleltem rá, nyájas vigyorral – és azt hiszem, ő sem vette annyira komolyan a dolgot. “Ne

mondd, hogy nem figyelmeztettek”, “Nem fogom elfelejteni”, mondta erre ő. Hát ennyi volt az egész.

– Maga tehát – mondta Poirot – beírta néhány egyfontos bankjeggyel, amelyet egy fiókban talált.

Charles rámeredt, azután kitört belőle a nevetés.

– Le a kalapot! Maga aztán a remek kopó! Ezt meg hogy tudta kiszaglászni?

– Tehát igaz?

– Igaz bizony. Csúnya kutyaszorítóban voltam. Mindenképpen pénzt kellett szereznem. Az egyik fiókban rábukkantam egy csinos kis bankjegycsomóra, és kiszolgáltam magam.

Roppant szerény voltam – nem is gondoltam volna, hogy bárki hiányolni fogja azt a csekélységet. Nem tudtam, hogy az öreg hölgy rájött. Honnan hallott a dolgról – meg a kinyíros csevegésről?

– Miss Lawson mesélte.

– Ravasz vén macska az! Sosem állhatott, sem engem, se Theresát. Gondolja, hogy tartogat még ilyesféle ütőkártyákat?

– Mit tartogathatna?

– Ó, nem is tudom. Rosszindulatú vén boszorka. És Theresát gyűlöli.

– Tudta, Mr. Arundell, hogy dr. Tanios lement meglátogatni a nagynénjüket közvetlenül a halála előtt – vasárnap?

– Micsoda? Azon a vasárnapon, amikor ott voltunk?

– Úgy van. Nem találkoztak vele?

– Nem. Délután sétáltunk egyet. Biztosan akkor volt ott. Fura, hogy Emily néni nem említette. Maga kitől tudja?

– Miss Lawsontól.

– Már megint Lawson! Valóságos tárháza az információnak. . . . Tudja, M. Poirot, Tanios rendes fickó. Kedvelem. Mindig derűs, kiegyensúlyozott.

– Vonzó egyéniség, valóban – mondta Poirot.

– Én a helyében már rég eltettem volna láb alól azt a rémes Bellát. Maga szerint az a nő nem tipikus áldozat? Nem volnék meglepve, ha egyszer a vasúti csomagmegörzőben találnának rá, egy bőröndben, feldarabolva.

– Nem valami szép cselekedeteket tulajdonít a derék doktornak – mondta szigorúan Poirot.

– Nem – mondta elgondolkodva Charles. – Pedig valójában Tanios a légynek sem tudna ártani. Túlságosan jószívú.

– No és mi a helyzet önnel? Tudna-e gyilkolni – ha megérné?

Charles felkacagott.

– Egy kis zsarolás, M. Poirot? Nem fog menni. Megnyugtathatom, nem tettem . . . – elharapta a szót, aztán folytatta: – sztrichnint Emily néni levesébe!

S ezzel a végszóval távozott.

– Rá akart tán ijeszteni? – kérdeztem. – Nem hiszem, hogy sikerült volna. Nem vallott arra semmi sem, hogy terheli valami a lelkiismeretét.

– Nem? Hát ahhoz a furcsa kis szünethez mit szól – a “sztrichnin” szó előtt? Mintha mást akart volna mondani, de meggondolta.

– Bizonyára valami jól hangzó méreg nevén törte a fejét.

– Lehetséges . . . No de ne késlekedjünk. Irány: Harchester.

Mr. Purvis jól megtermett, ősz hajú, rózsás arcú férfi volt, modora udvarias, de tartózkodó. Elolvasta Theresa levelét, azután kutató pillantást vetett ránk.

– Természetesen ismerem a nevé, M. Poirot – mondta udvariasan. – Megkérdezhetném: Arundell kisasszony és a bátyja milyen céllal vették igénybe az ön szolgálatait?

- Mondjuk talán így, Mr. Purvis: a körülmények teljesebb vizsgálata céljából.
- Arundellkisasszony és a bátyja ismerik véleményemet az ügy jogi oldalával kapcsolatban. A körülmények tökéletesen egyértelműek, semmiféle egyéb értelmezésnek helye nincs.
- Természetesen – mondta Poirot. – De ön bizonyára hajlandó a fent említett körülményeket összefoglalni, hogy tisztán lássam a helyzetet, nemde?
- Szolgálatára, uram – bólintott az ügyvéd.
- Emily Arundell kisasszony ügyebár április tizenhetedikén, levélben közölte önnel instrukcióit.
- Úgy van – mondta Mr. Purvis. – Felkért, hogy szövegezzek meg egy végrendeletet. Kisebb összegeket hagyott két cselédjére, valamint adományokat jótékony célra. Vagyonának fennmaradó részét pedig teljes egészében Wilhelmina Lawson öröklí.
- Megbocsásson, Mr. Purvis, nem volt ön meglepve?
- Beismerem, nagyon meglepődtem.
- Arundell kisasszonynak volt előző végrendelete?
- Igen, öt esztendeje készítettett végrendeletet, melynek értelmében vagyonának a kisebb hagyatékok után fennmaradó része egyenlő arányban felosztandó Thomas bátyjának gyermekei, illetve Arabella nővérének leánya között.
- Mi történt ezzel a végrendelettel?
- Arundell kisasszony kérésére április 21-én magammal vittem Zöldlomb-villába.
- Lekötelezne, Mr. Purvis, ha részletesen elmondaná, mi történt a látogatás alkalmával.
- Délután három órakor érkeztem Zöldlomb-villába, ügy-védbojtárom társaságában. Arundell kisasszony a szalonban fogadott.
- Milyenek látta?
- Úgy látszott, jól érzi magát, annak ellenére, hogy bottal járt. Az utóbbi a nemrégiben történt baleset következménye volt. Egészségi állapota kielégítőnek tetszett. Mindamelletl izgatottnak, idegesnek látszott.
- Miss Lawson vele volt?
- Amikor megérkeztem, igen. De azonnal magunkra hagyott. Arundell kisasszony ezután megkérdezte, megtettem-e, amire kért, és hogy magammal hoztam-e aláírásra az új végrendeletet. Igenlően válaszoltam, majd . . . – Egy percnyi tétovázás után folytatta: – Elmondhatom, hogy a megengedett határokon belül igyekeztem rávenni kliensemét: változtassa meg a szándékát. Rámutattam, hogy az új végrendelet súlyos méltánytalanságot jelent a családja iránt.
- És mi volt a válasz?
- Megkérdezte: övé-e a pénz, és azt tehet-e vele, amit akar. Természetesen igennel válaszoltam. Mindamelletl emlékeztettem, hogy Miss Lawsonn igen rövid ideje ismeri, és megkérdeztem: biztos-e benne, hogy indokolt a családja ellen elkövetett igazságtalanság. A válasza így hangzott: “Kedves barátom, nagyon jól tudom, mit csinálók.”
- Izgatott volt, azt mondja?
- Igen. Ne értsen félre, M. Poirot: kliensem szellemi képességeinek csorbíthatlan birtokában volt. Együttérzek Arundell kisasszony rokonaival, de fenti véleményemet adott esetben a bíróság előtt is fenntartom.
- Természetesen. Kérem, folytassa.
- Arundell kisasszony elolvasta régebbi végrendeletét. Azután az új fogalmazványért nyúlt. Megvallom, szívesebben készítettem volna először piszkozatot, de kliensem ragaszkodott hozzá, hogy aláírásra készen hozzam el az okiratot. Elolvasta, bólintott, és azt mondta, azonnal aláírja. Kötelességemnek éreztem, hogy még egyszer megpróbáljak tiltakozni. Türelmesen végighallgatott, de azt felelte: nem másítja meg elhatározását. Behívtam ügyvédbojtáromat, s ő és a kertész tanúskodtak Arundell kisasszony aláírásának valódiságáért.

- Ezután Arundell kisasszony önnek adta megőrzésre az okiratot?
 - Nem; betette az íróasztala fiókjába, és a fiókot bezárta.
 - Mi történt az eredeti végrendelettel? Megsemmisítette?
 - Nem, a másikkal együtt elzárta.
 - A halála után hol találták meg a végrendeletet?
 - Ugyanabban a fiókban. Mint a végrendelet végrehajtójánál, nálam voltak a kulcsok, és magam vizsgáltam át Arundell kisasszony iratait.
 - Mind a két végrendelet a fiókban volt?
 - Igen, pontosan úgy, ahogy ő elhelyezte.
 - Arundell kisasszony utalt-e arra, hogy Miss Lawson tudott a javára szóló végrendeletről?
 - Épp ellenkezőleg. Megkérdeztem, tud-e a szándékáról Miss Lawson, amire Arundell kisasszony kurtán azt felelte, nem tud róla. Ajánlatosnak véltem, hogy Miss Lawson ne tudjon a történekről, ezt a véleményemet közöltem is Arundell kisasszonnyal, aki tökéletesen egyetértett velem.
 - Miért tartotta ezt fontosnak, Mr. Purvis?
 - Az efféle dolgokról jobb nem beszélni. Így elkerülhető az esetleges későbbi csalódás.
 - Ah! – sóhajtott Poirot. – Ön tehát valószínűnek tartotta, hogy Arundell kisasszony a közeljövőben meggondolja magát?
 - Úgy van – bólintott az ügyvéd. – Azt gondoltam, Arundell kisasszony komolyan összekülönbözött a családjával. Valószínűnek tartottam, hogy ha lecsillapodik, megbánja elhamarkodott döntését.
 - S ebben az esetben vajon mit tett volna?
 - Utasít, hogy készítsek új végrendeletet.
 - Nemlehetséges, hogy egyszerűen megsemmisítette volna a későbbi végrendeletet, s akkor ismét életbe lépett volna az előző?
 - Ez vitatható. Az örökhatározó új végrendelet készítésével visszavon minden korábbi.
 - De lehetséges, hogy Arundell kisasszony jogi ismeretei nem terjedtek ki erre. Lehet, hogy azt gondolta: ha megsemmisíti az új végrendeletet, automatikusan életbe lép a régi. De mi történt volna akkor, ha végrendelet nélkül hal meg?
 - Vagyonának fele Mrs. Taniosra száll, a másik fele pedig megoszlik Charles és Theresa Arundell között. De akárhogyan nézzük is: Arundell kisasszony nem változtatta meg az elhatározását.
 - És itt jövök én – szólta Poirot. – Tegyük fel – hajolt előre –, hogy Arundell kisasszony a halálos ágyán meg akarta semmisíteni a végrendeletet. Tegyük fel, hogy azt hitte, meg is semmisítette – csak hogy valójában az első végrendeletet semmisítette meg.
 - Mind a két végrendeletet megtaláltuk – közölte Mr. Purvis.
 - Nos, akkor tegyük fel, hogy álvégrendeletet semmisített meg – abban a hitben, hogy a valódi irat az. Ne feledje, ügyvéd úr: kliense nagyon beteg volt, könnyű lehetett megteveszteni.
 - Ezt a feltételezést bizonyítania is kell – mondta éles hangon az ügyvéd. – Van valami oka feltételezni, hogy ilyesmi történt?
- Poirot kissé hátrább húzódott.
- Az ügy jelenlegi stádiumában nem szeretnék kötelező érvényű kijelentést tenni. Azt azonban – persze szigorúan bizalmasan – közölhetem, hogy a dolognak vannak szerfelett különös vonásai. Most mindössze annyit szerettem volna tudni – és az ön szíves jóvoltából meg is tudtam –, hogy véleménye szerint Arundell kisasszony előbb-utóbb megváltoztatta volna vajon az elhatározását, és megenyhül-e a családja iránt.
 - Amit mondtam, természetesen csupán a magánvéleményem! – sietett leszögezni az ügyvéd.
 - Tökéletesen megértem, Mr. Purvis. Ha szabad kérdezni: ön képviseli Miss Lawsont?

– Miss Lawsonnak azt tanácsoltam, forduljon idegen ügyvédhez – mondta mereven Mr. Purvis.
Poirot kezet nyújtott, megköszönte szívességét és a tájékoztatást.

Huszdik fejezet

Újra Zöldlomb-villában

A Harchesterből Market Basingbe vezető, mintegy tíz mérföldnyi úton megvitattuk a helyzetet.

- Nem sokat tudtunk meg Mr. Purvistól – mondtam.
 - Nem, csak éppen igazolta eddigi elgondolásunkat.
 - Valamint Miss Lawsonnak azt a kijelentését, hogy semmit sem tudott a végrendeletről, amíg az öreg hölgy meg nem halt.
 - Én ugyan nem látom, hogy bármi ilyesmit igazolt volna – mondta Poirot.
 - Purvis is azt tanácsolta Arundell kisasszonynak, hogy ne mondja el Miss Lawsonnak, amire az öreg hölgy azt felelte, hogy nincs is szándékában.
 - Igen, igen, mindez nagyon szép. De ne feledje, mon ami, kulcslyuk is van, továbbá kulcs, amely kinyitja a bezárt fiókot.
 - Csakugyan azt hiszi, hogy Miss Lawson hallgatózik és szimatol? – kérdeztem döbbenet. Poirot mosolygott.
 - Annyit mindenestre tudunk, hogy legalább egy beszélgetést kihallgatott, amelyet nem az ő fülének szántak – amikor Charles és a nagynénje a fukar rokonok kinyírásának esélyeiről csevegett! Ha ezt kihallgatta, könnyen meghallhatta a Mr. Purvis és Arundell kisasszony közt folyó beszélgetést is. Az ügyvéd úrnak erős, zengő hangja van. Ami pedig a “hallgatózást” és “szimatolást” illeti, nem is sejti, hányan élnek ilyesmivel! A Miss Lawson-forma félénk, könnyen megfélemlíthető emberek gyakran vesznek fel, merő védekezésből, nem egészen becsületes szokásokat.
- Megérkeztünk a György fogadóhoz, és szobát béreltünk éjszakára. Azután elsétáltunk Zöldlomb-villába.
- Csengetésünkre Bob válaszolt. Kirohant a hallból, eszeveszetten csaholt, vadul ostromolta belülről az ajtót.
- Széttéplek benneteket! – vicsorogta. – Majd megtanuljátok, hogy ebbe a házba nem lehet csak úgy besétálni! Várjatok csak, mindjárt megismerkedtek a fogaimmal!
- Megnyugtató mormolás hallatszott a csaholás pillanatnyi szünetében :
- Ejnye, ejnye, kiskutyám. Gyere szépen.
- És Bobot hallhatólag nyakon csípték, és minden tiltakozása ellenére becsukták a reggelizőszobába. Ellen ajtót nyitott.
- Ó, ön az, uram! – kiáltott fel barátom láttán. – Fáradjanak beljebb.
- Beléptünk a hallba. A bal oldali ajtó mögül morgással fűszerezett szimatolás hallatszott. Bob igyekezett azonosítani bennünket.
- Engedje ki nyugodtan – mondtam.

– Ki is engedem, uram. Nem bánt senkit, csak nagy lármát csap, és mindenkire ráront, úgy, hogy megijednek tőle. Nagyon jó házörző.

Kinyitotta a reggelizőszoba ajtaját, és Bob kisűvített.

– Ki az? Hol van? Ja, ti vagytok . . . Ejnye, ejnye, szagoljuk csak meg . . . – Szimatolás, horkantás. – Hát persze! Már találkoztunk! – Megcsóválta farkát, és megnyugodva odébbállt.

– Le van zárva minden – mentegetőzött Ellen, besietett a reggelizőszobába, és kinyitogatta a zsalukat.

– Nagyszerű – mondta Poirot, utánament és letelepedett. Épp követtem volna, amikor Bob ismét megjelent, labdával a szájában. Felrohant a lépcsőn, és elhevert a legfelső fokon, labdájával a mancsa közt. Lassan csóválta a farkát.

– Gyere! – mondta. – Játsszunk!

A nyomozás iránti érdeklődésem átmenetileg elhalványult. Jó néhány percig játszottam a kutyával, azután büntudatosan visszasiettem a reggelizőszobába. Poirot és Ellen élénk társalgást folytatott, betegségekről és gyógyszerekről.

– Olyan kis fehér tabletták, uram, mást nem is igen szedett, csak abból kettőt-hármat minden étkezés után. Dr. Grainger írta elő. Aztán volt még valami, amire Miss Lawson esküdött. Kapszulák, Longbarrow-féle májkapszula, így hívták. Mindenfelé hirdetik.

– Azt is szedte?

– Tulajdonképpen Miss Lawson szedte, és nagyon dicsérte, ő ajánlotta az úrnőnek.

– Dr. Grainger tudott róla?

– Tudott, de nem bánta. “Ha azt gondolja, hogy jót tesz, csak szedje nyugodtan – ártani nem árthat”, azt mondta. Amire az úrnő ráfelelte, hogy “Csodálkozni fog – igenis jót tesz!”

Grainger doktor úr pedig nevetett, és azt mondta, hogy a hit minden orvosságnál többet ér.

– Mást nem szedett Arundell kisasszony?

– Nem. Bella kisasszony férje, a külföldi doktor elment és hozott egy üveg orvosságot, az úrnő udvariasan meg is köszönte, de kiöntötte. És igaza is volt! Az ember nem tudhatja, hányadán áll ezekkel az idegen dolgokkal.

– Mrs. Tanios észrevette, amikor kiöntötte?

– Igen, és sajnos meg is bántódott szegény. A doktor úr biztosan jót akart.

– Kétségtelenül. És mi történt a házban maradt orvosságokkal Arundell kisasszony halála után? Kidobták mindet?

Ellent láthatólag meglepte a kérdés.

– Hogyne, uram. Volt, amit az ápolónő dobott ki, a fürdőszobában a gyógyszeres szekrénykéből pedig Miss Lawson takarította ki a régi orvosságokat.

– Ott tartották a májkapszulákat is?

– Nem, azok az ebédlőben voltak, a pohárszékben, hogy étkezés után mindjárt kéznél legyenek.

– Ki volt Arundell kisasszony ápolónője? Meg tudná adni a nevét és a címét?

Ellen nyomban megadta. Poirot tovább kérdezősködött Arundell kisasszony utolsó betegségéről. Ellen készségesen és részletesen beszámolt mindenről: előbb jött a rosszullet, a hányás, azután a fájdalom, majd beállt a sárgaság és a végső önkívület. Poirot türelmesen végighallgatta, néha-néha kérdéseket tett föl – többnyire Miss Lawsonról, meg arról, hogy a társalgódónő mennyi időt töltött a betegszobában. Módfelett érdekelte a beteg étrendje is, amelyet tüzetesen összehasonlított egy hasonló betegségben kimúlt néhai rokona (természetesen kitalált személy!) diétájával.

Láttam, hogy jól elbeszélgetnek, hát megint kiosontam a hallba. Bob elaludt a lépcsőfordulóban, labdáját az álla alatt őrizte. Füttyentettem neki, menten felszökött. Ezúttal azonban – bizonyára megsértődött, amiért az imént faképnél hagytam – nem adta ki olyan könnyen a mancsából a labdát, s amikor elgurította, akkor is menten utána kapott.

– Ne haragudj, öreg fiú! – kérleltem. Eljátszottunk jó tíz percig. Amikor ismét visszatértem a reggelizőszobába, Poirot éppen dr. Tanios váratlan látogatásáról beszélt, az öreg hölgy halála előtti vasárnapon.

– Igen, uram, Charles úr és Theresa kisasszony sétálni mentek. Dr. Tanios váratlanul érkezett. Az asszonyom feküdt, és nagyon meg volt lepve, amikor megmondtam, ki keresi. “Dr. Tanios”, azt mondta. “Mrs. Tanios is vele van?” Mondtam hogy nincs, a doktor úr egyedül jött. Várjon, mondta az úrnóm, mindjárt lejön.

– Sokáig maradt a doktor?

– Alig egy órát, uram. Nem volt valami jókedvű, amikor távozott.

– Van valami elgondolása, hogy mi lehetett . . . khm . . . a látogatásának a célja?

– Nem tudom, uram.

– Nem hallott meg véletlenül valamit?

Ellen elvörösödött.

– Nem hallottam, uram! Nem szoktam ajtóknál hallgatózni, nem úgy, mint egyesek . . .

– Ó, kérem, ne értsen félre – mentegetőzött Poirot. – Csak éppen eszembe jutott, hogy talán teát vitt be, amíg a doktor itt volt, és akkor óhatatlanul meg kellett hallania, miről beszélgettek.

Ellen megengesztelődött.

– Elnézést, uram; félreértettem. Nem, dr. Tanios nem maradt itt uzsonnára.

– Ha tehát tudni szeretném azt, miért járt itt – folytatta Poirot, és rákacsintott –, talán okosabb, ha Miss Lawsonhoz fordulok . . . ?

– Hát ha ő nem tudja, uram, akkor senki! – mondta Ellen, és megvetően szipákolta.

– Nézzük csak – mondta Poirot, és a homlokát ráncolta, mint aki az emlékezetében kutat –, Miss Lawson hálósobája ugyebár az Arundell kisasszonyé mellett volt?

– Nem, uram. Miss Lawson szobája épp a lépcsővel szemben van. Megmutathatom, uram. Poirot elfogadta az ajánlatot. Amikor felfelé ment a lépcsőn, a fal felőli oldalon haladt, s épp mielőtt felért volna, felkiáltott, lehajolt, és szemügyre vette a nadrágja szarát.

– Ejnye . . . beleakadt valamibe – igen, itt van: egy szög a szegélylécben.

– Valóban, uram. Biztosan meglazult. Nekem is beleakadt egyszer-kétszer a szoknyám széle.

– Régóta van már így?

– Hát sajnos egy ideje, uram. Akkor vettem észre, amikor az úrnő feküdt – a balesete után. Megpróbáltam kihúzni, de nem sikerült. Pedig még egy kis fonál is volt körülötte, annál fogva is rángattam, de nem engedett.

Poirot belépett a lépcsővel szemközti szobába. Közepes nagyságú helyiség volt, bútorzata szerény. Poirot gondosan körülnézett, majd ismét kilépett a lépcsőfordulóra. Végigment a folyosón, elhaladt még két hálósoba előtt, majd odaért a legnagyobb hálósoba – Arundell kisasszonyé – elé.

– Az ápolónő amott aludt mellette, abban a kis szobában – magyarázta Ellen.

Poirot elgondolkodva bólintott. Amikor lementünk, megkérdezte, körüljárhatná-e a kertet.

– Hogyne, uram. Nagyon szép most.

– A kertész még alkalmazásban áll?

– Angus? Hogyne, még itt van. Miss Lawson szeretné, ha minden szép maradna, mert úgy gondolja, akkor könnyebb eladni.

Szép és békés volt a kert. A virágszegélyekben virult a csillagfürt, a sarkantyúvirág, a pipacs, virágozott a pünkösdi rózsa. Kószálás közben egy melegházhoz értünk, ahol egy nagydarab öregember tevékenykedett. Poirot, menten beszédbe elegyedett vele. Amikor megemlítette, hogy aznap találkoztunk Mr. Charlesszal, az öreg menten felengedett, beszédessé vált.

– Az ám a jó firma! Ekkor volt, ni, kiszaladt ide egy fél csokoládétortával, a szakácsné meg azt se tudta, hol keresse! Ő meg olyan ártatlan képpel sétált vissza, hogy mindenki azt hitte, a

macska vitte el a tortát, habár én olyan macskát még nem láttam, amék csokoládétortát evett vóna! Engemet is megtréfált Charles úrfi, nem is egyszer.

– Áprilisban lent járt, ugye?

– Igen, két hétvégén is. Épp mielőtt az asszonyom meghalt.

– Gyakran járt itt?

– Gyakran bizony. Nemigen tud mit kezdeni magával errefelé egy fiatalúr, hát el-eljárt a Györgybe, felhajtott egy korsóval. Aztán meg minduntalan benézett hozzám, elmatatott, kérdeztetett.

– A virágokról?

– Azokról is – de gyomokról is. – Az öreg kuncogott.

– Gyomokról? – kapta fel a fejét Poirot. Végignézett a polcokon. Tekintete egy bádogdobozon állapodott meg. – Talán a gyomirtók felől is érdeklődött?

– Úgy ám!

– Alighanem ezt is gyomirtásra használják, igaz? – Poirot megfordította a bádogdobozt, és elolvasta a címkéjét.

– Igen jó szer – bólogatott az öreg Angus.

– Veszedelmes?

– Ha jól használják, akkor nem. Arzén van benne. El is tré-fálkoztunk rajta Charles úrfival! Ha egyszer nősülésre adja a fejét, azt mondta, és megunja az asszonyt, eljön hozzám, és kér egy keveset ebből a szerből! Mi lesz, mondok, ha éppenséggel az asszony akarja Charles úrfit eltenni láb alól? No, ezen aztán jót nevetett!

Mi is kötelességszerűen kacarásztunk az öreg kertész tréfáján, azután Poirot felemelte a bádogdoboz tetejét.

– Hisz ez majdnem üres! – állapította meg.

– Úgy bizony – csóválta a fejét az öreg. – Több fogyott, mint gondútam. Nem is hittem vóna, hogy ennyit elhasználtam. Muszáj leszek újat hozatni.

– Bizony – mondta mosolyogva Poirot –, hátha egy szép napon én is ráunok az asszonyra! Ezen aztán megint nevtünk, majd megfelelő bókokkal illetve a kertet és virágait, elköszöntünk Angustól.

Huszzonegyedik fejezet

A gyógyszerész,
az ápolónő és az orvos

A gyomirtó doboza új gondolatsort idített el bennem. Ez volt az első határozottan gyanús körülmény, amely az utamba került. Charles érdeklődése, az öreg kertész nyilvánvaló meglepetése, amikor a dobozt majdnem üresen találta – mindez láthatólag egy irányba mutatott. Poirot azonban nem osztozott izgatottságomban.

– Még ha elvett is valaki a gyomirtóból, semmi sem bizonyítja, hogy Charles volt az, Hastings.

– De hiszen ő beszélt róla az öreggel!

– Nema legokosabb eljárás, ha csakugyan csenni akart volna a szerből. De mondja csak, barátom, mi az első és legegyszerűbb mérég, ami az eszébe jut, ha rá kell vágni a választ?

- Arzén.
- Az bizony. Megérti tehát, miért hallgatott el Charles a “sztrichnin” szó előtt. Azt akarta mondani: “arzént a levesébe” – de még idejében megfékezte magát?
- Ugyan miért?
- Én is ezt kértem, Hastings. Miért? Erre a kérdésre kerestem a választ, ezért mentem ki a kertbe, ezért néztem meg, milyen gyomirtót használnak.
- És megtalálta a választ?
- Megtaláltam, Hastings.
- Úgy látom, rosszul áll Charles úrfi szénája – ingattam a fejem. – Az imént Ellennel hosszasan elbeszélgetett az öreg hölgy betegségéről: mit gondol, a tünetek megegyeznek az arzénmérgezés szimptomáival?
- A betegség nem annyira mérgezésre vallott, barátom, hanem májbajra.
- Lehetetlen, hogy természetes halállal halt volna meg, Poirot! – kiáltottam fel. – Itt gyilkosság történt!
- Oh lá lá, úgy látszik, szerepet cseréltünk, barátom!
- És további szó nélkül befordult a gyógyszerárba. Hosszasan elcsevegett a patikussal állítólagos gyomorbántalmairól, majd vett egy dobozka, emésztést serkentő pirulát. Miközben a gyógyszerész becsomagolta az orvosságot, Poirot a polcokon sorakozó tarkabarka dobozokat nézegette, s figyelmét felkeltette a Longbarrow-féle májkapszula.
- Kiváló készítmény, uram – bólogatott a gyógyszerész. Középkorú férfiú volt, s látszott, szívesen elcseveg a vevőkkel. – Ön is meg lesz vele elégedve. Parancsol egy dobozzal?
- Emlékszem, Arundell kisasszony is szedte. Emily Arundell.
- Valóban, uram. A Zöldlomb-villából. Kitűnő idős hölgy volt; régi világbeli dáma. Sokszor járt itt.
- Sokféle orvosságot szedett?
- Voltaképpennem. Kevesebbet, mint általában a korabeli hölgyek. A társalkodónője ellenben, Miss Lawson, aki a vagyonát örökölte – ő annál nagyobb híve volt mindenféle tablettának, keveréknek, kanalas orvosságnak. Mindig szívesen elidőzött itt, nézegette a kínálatot.
- Arundell kisasszony rendszeresen szedte a májkapszulát?
- Igen, úgy három hónapig, közvetlenül a halála előtti időkben.
- Egyik rokona, dr. Tanios, ugyebár járt itt, és elkészített egy keveréket?
- Hogyne, igen, a görög úr, aki Arundell kisasszony unokahúgát vette feleségül. Igen, igen, roppant érdekes, szokatlan keverék volt.
- Mrs. Tanios is vásárolt önnél?
- Nézzükcsak . . . Ó, igen, egyszer altatót vett – klorált, már emlékszem. A recepten előírt adag kétszeresét kérte. Mindig kissé kényes a helyzetünk, ha altatóról van szó. Az orvos általában nem ír fel egyszerre nagyobb dózist.
- Kinek a receptje volt?
- A férjéé volt, azt hiszem. Ó, természetesen minden a legnagyobb rendben volt, de ugye az ember nem lehet elég óvatos. Bennünket még szigorúbban kötnek az előírások, mint az orvosokat.
- Poirot végül úgy határozott, megpróbálkozik a Longbarrow-féle májkapszulával.
- Szolgálatára, uram. Milyen csomagolásban adhatok – huszonötöst, ötvenest, százast? Nagybani csomagolásban olcsóbb – de talán kezdetnek az ötvenest ajánlhatom. Arundell kisasszony is azt vásárolta. Nyolc shilling hat penny.
- Poirot megvette az ötvenes csomagolást, fizetett, majd távoztunk.
- Mrs. Tanios tehát altatót vett! – kiáltottam fel, mihelyt kint voltunk az utcán. – Ha túlادagolják, az ilyesmi halálos lehet, igaz?
- Még hozzá könnyen.

– Gondolja, hogy Arundell kisasszonynál . . .

Eszembe jutottak Miss Lawson szavai: “Ha a férje azt mondaná, gyilkoljon meg valakit, azt is megtenné.”

Poirot a fejét rázta.

– A klorál egy érzéstelenítő és altatószer. Fájdalomcsillapítónak is alkalmazzák. Szedése szokássá válhat.

– Gondolja, hogy Mrs. Taniosnál ez az utóbbi az eset?

– Nem hiszem. De a dolog különös. Tudnék rá egy bizonyos magyarázatot, de az azt jelentené

. . .

Félbeszakította magát, és az órájára nézett.

– Menjünk, keressük fel Carruthers nővért.

Poirot ismét új szerepben lépett fel, és újabb kitalált rokonnal ruházta fel magát. Ezúttal koros édesanyja mellé keresett szakképzett ápolónőt.

– Ugyebár megérti, nővér – az édesanyámmal nem könnyű . . . Volt már mellette nem egy kitűnő ápolónő, fiatalok, ügyesek – de épp a fiatalságuk miatt nem feleltek meg! Édesanyám nem kedveli a fiatal nőket, sértegette mindet, goromba volt, és állandóan elégedetlen; azonkívül esküdt ellensége a friss levegőnek – harcolni kellett, ha valamelyik kis nővér ki akarta nyitni az ablakot! Nehéz, nagyon nehéz . . . – sóhajtott gyászosan.

– Tudom én – bólintott megértően Carruthers nővér. – Bizony, némelyik kedves beteg ugyancsak próbára teszi az ápolónő türelmét. Nagy-nagy tapintatra van szükség. Nem szabad a beteget idegesíteni. Jobb, ha enged neki az ember. Mihelyt megérzi, hogy nem erőltetjük rá a dolgokat, olyan lesz, akár a kezes bárány.

– Ó, látom már, hogy ön kiválóan megfelelne. Ért az idős hölgyekhez.

– Hát akadt bizony dolgom jó néhányal! – nevetett Carruthers nővér. – Türelemmel és jó kedéllyel jóformán mindent el lehet érni náluk.

– Ugyebár Arundell kisasszonyt is ön ápolta? Ő sem lehetett éppenséggel könnyű beteg.

– Azt éppem nem mondhatnám. Erős akaratú hölgy volt, de nem volt vele nehéz dolgom.

Persze nem voltam mellette sokáig. A negyedik napon meghalt.

– Épp tegnap találkoztam az unokahúgával, Miss Theresa Arundell-lel. Bizonyára ismerte.

– Hogyne, többször is láttam. A nagynénje halála után lejött, és itt volt a temetésen. Előzőleg is találkoztam vele, amikor lent járt a nagynénjénél. Csinos lány.

– Sajnálom szegényt – mondta Poirot. – Köztünk szólva – hajolt előre bizalmasan –, a nagynénje végrendelete nagy csapás volt a számára.

– Bizonyára – bólogatott Carruthers nővér. – Tudom, nagy feltűnést keltett a dolog. Annyi mindent beszéltek . . .

– El sem tudom képzelni, mi indíthatta arra az idős hölgyet, hogy kitagadja a családját.

Roppant különös.

– Valóban különös, egyetértek önnel. Persze mindenki azt mondja, hogy nyilván volt valami mögötte.

– Van valami elgondolása, hogy mi lehetett? Arundell kisasszony nem említett semmit?

– Nem – nekem legalábbis.

– És másnak?

– Nos, alighanem említhetett valamit Miss Lawsonnak, mert hallottam, amikor Miss Lawson azt mondta: “Igen, drágám, csakhogy az ügyvédnél van.” Arundell kisasszony pedig azt felelte: “Biztosan tudom, hogy lent van a fiókban.” Amire Miss Lawson azt felelte: “Nem, drágám, elküldte Mr. Purvisnek. Nem emlékszik?” Akkor a betegemre megint rájött a rosszullét, és Miss Lawson kiment, míg én elláttam, de azóta is gyakran gondoltam rá, vajon nem a végrendeletről beszéltek-e. Mert ha igen, akkor Arundell kisasszony alighanem gondban volt, és meg akarta változtatni – de aztán már olyan rosszul volt szegény, hogy nem is tudott összefüggően gondolkodni.

- Miss Lawson is részt vett a betegápolásban? – kérdezte Poirot.
- Jaj, dehogy, nem volt az jó semmire! Folyton csak sopánkodott. Csak idegesítette a beteget.
- Tehát ön egyedül ápolta? Minden tisztelem az öné, nővér!
- A szobalány – hogy is hívták – Ellen segített. Ketten egész jól elboldogultunk a beteggel. Úgy volt, hogy Grainger doktor pénteken küld éjszakai ápolónőt, de Arundell kisasszony addigra meghalt.
- Miss Lawson bizonyára segédkezett a beteg kosztjának elkészítésében . . .
- Nem csinált az semmit. Nem is igen kellett, hisz nem evett szegény. Ami kellett, magam elvégeztem. Miss Lawson meg csak szaladgált fel-alá, sírt-rítt, és mindenkinek útjában volt.
- Látom, nincs valami nagy véleményrel róla – mosolygott Poirot.
- Nem tartom nagyra ezeket a társalkodónőket. Szakképzetlenek – műkedvelők. Rendszerint az megy el társalkodónőnek, aki másra nem jó.
- Ön szerint Miss Lawson nagyon ragaszkodott Arundell kisasszonyhoz?
- Úgy látszott. Szörnyen elkeseredett, és egészen kikelt magából, amikor az öreg hölgy meghalt. Jobban a szívére vette, mint a rokonai, mondhatom.
- Akkor bizonyára tudta Arundell kisasszony, mit csinál, mikor a vagyona felől így rendelkezett.
- Igen eszes öreg hölgy volt – mondta az ápolónő. – Nemigen volt, amiről nem tudott volna.
- Emlegette Bobot, a kutyáját?
- Fura, hogy ezt kérdi! Beszél róla, bizony, sokat – amikor már nem volt magánál szegény. Lázálmában emlegetett valamit a kutya labdájáról meg arról, amikor ő leesett a lépcsőn. Helyes kutya volt az a Bob. Szegény, nagyon megviselte az úrnője halála. Csodálatos, hogy milyen okos egy ilyen állat! Már-már emberi, hát nem?

Ezután a fennkölt kijelentés után elbúcsúztunk és távoztunk. A György fogadóban elfogyasztottuk gyenge vacsoránkat – utána pedig meglepetésben volt részünk.

Az úgynevezett “bár”-ban üldögéltünk – ahol rajtunk kívül nem volt más vendég –, amikor hirtelen meghallottam, hogy Poirot nevét említik odakint.

– Holvan? Odabent? Jól van – megtalálom! – szólt egy hang, az ajó felpattant, és dr. Grainger csörtetett be, kivörösödve, bozontos szemöldöke alól fenyegető pillantásokat lövellt barátomra.

– Szóval itt van! Nos, M. Hercule Poirot, mi az ördögöt akar azzal, hogy beállít hozzám, és előad egy rakás hazugságot?!

– Drága doktor – kezdte legmézesebb hangján Poirot –, engedje meg, hogy megmagyarázzam.

– Engedjem meg?! Az ördögbe is – megkövetelem! Maga detektív, nem más! Fürkésző, szimatoló detektív! Van képe eljönni hozzám és telebeszélni a fejemet mindenféle számársággal a vén Arundell tábornok életrajzáról! De én is nagy számár vagyok, hogy bedőlök a hazugságainak!

– Kitől tudta meg, hogy ki vagyok? – kérdezte Poirot.

– Hogy kitől? Peabody kisasszonytól! Ő bezzeg átlátott a szitán! No, uram, most pedig halljuk a magyarázatot!

– A magyarázat roppant egyszerű: Gyilkossági kísérlet.

– Mit beszél?!

– Arundell kisasszony leesett a lépcsőn, ugyebár? – kérdezte nyugodtan Poirot. – Röviddel a halála előtt, igaz?

– Igen. Na és? Megcsúszott annak a nyomorult kutyának a labdájában.

– Nem így történt ám, doktor – rázta a fejét Poirot. – A lépcső fölött kifeszítettek egy fonalat, hogy megbotoljon benne.

Dr. Grainger rámeredt.

– Akkor miért nem szólt nekem róla? – tudakolta. – Egyetlen árva szót sem szólt.

- Ez talán érthető – ha a fonalat a család egyik tagja feszítette ki!
- Hm . . . értem. – Dr. Grainger kutató pillantást vetett Poirot-ra, azután nehézkesen letelepedett. – Nos? – szólott. – És maga hogyan keveredett bele az ügybe?
- Arundell kisasszony levelet ír nekem, roppant sürgető modorban, és feltétlen titoktartást kért. A levél sajnálatos módon elkésett . . .

A doktor egyre komorabb arccal hallgatta végig barátom beszámolóját. Haragja azonban elpárolgott

– Érthető tehát – fejezte be elbeszélését Poirot –, hogy a helyzetem fölöttébb kényes volt. Egy halottól kaptam megbízást. Mindamellet kötelességemnek érzem, hogy amivel megbízott, teljesítsem.

Dr. Grainger elgondolkodva vonta össze szemöldökét.

– És nem is sejti, ki feszítette ki a fonalat a lépcső fölött? – kérdezte.

– Bizonyítani nem tudom, de az elgondolásom megvan.

– Csúnya ügy – mondta komoran Grainger.

– Az. Érthető ugyebár, hogy eleinte bizonytalan voltam afelől, volt-e vajon folytatása.

– Hogyhogy?

– A jelek szerint Arundell kisasszony természetes halálal halt meg. De vajon egészen bizonyosak lehetünk-e ebben? Egyszer már az életére törtek. Honnan tudhatjuk, nem történt-e újabb – és ezúttal sikeres – gyilkossági kísérlet?

Grainger elgondolkodva bólintott.

– Bocsásson meg a kérdésért, dr. Grainger – tökéletesen bizonyos ön abban, hogy Arundell kisasszony halála természetes okok következménye? Ma ugyanis bizonyos adatok birtokába jutottam.

Poirot beszámolt az öreg kertésszel folytatott beszélgetéséről, Charles Arundellnek a gyomirtó iránti érdeklődéséről, meg arról, mennyire meglepte Angust, hogy a gyomirtó javarésze elfogyott.

Grainger feszült figyelemmel hallgatta barátomat. Amikor befejezte elbeszélését, az orvos halkán megszólalt:

– Értem, mire gondol. Az arzénmérgezésnek számos esetét mint heveny gyomorbélgyulladást diagnosztizáltak, és ennek megfelelően állították ki a halotti bizonyítványt – kiváltképpen, amikor a halálesetet nem kísérték gyanús körülmények.

– Az adott körülmények figyelembevételével tehát mi a véleménye? – kérdezte Poirot.

– Mindent figyelembe véve – szólalt meg egy-két percnyi tűnődés után az orvos –, és teljesen elfogulatlanul, az a véleményem, hogy Arundell kisasszony esetében a tünetek az arzénmérgezésnek semmiféle formájára nem utalnak. Meggyőződésem, hogy a halál oka sárgasággal járó heveny májgyulladás volt. Mint tudja, hosszú évekig kezeltem, és korábban is voltak olyan rohamai, mint amilyen most a halálához vezetett. Valamennyi körülmény ismeretében is ez a véleményem, M. Poirot.

És ebbe Poirot is kénytelen volt belenyugodni. Végezetül – némiképp mentegetőzve – elővette a patikában beszerzett májkapszulát.

– Arundell kisasszony is ezt szedte, ugyebár? Lehetséges, hogy a szer káros hatással volt a szervezetére?

– Ártalmatlan vacak. Szeretett mindenfélét kipróbálni, én meg hagytam, hadd töltse kedvét.

– Ön saját készítményű porokat is adott a betegének? – kérdezte Poirot.

– Igen, étkezés után egy enyhe májstimuláló szert. Abból akár egy dobozzal is beszédhetett volna, nem ártott volna meg. – A szeme megvillant. – Én nem szoktam a betegeimet megmérgezni, M. Poirot . . .

Majd mosolyogva kezét nyújtott, és elvonult.

Poirot kicsomagolta az orvosságot. Az átlátszó kapszulák háromnegyedükig meg voltak töltve sötétbarna porral. Poirot kinyitotta az egyiket, szemügyre vette a tartalmát, még meg is kóstolta a nyelve hegyével. Elfintorodott.

- Csupa ártalmatlan csodagyógyszer – állapítottam meg, és ásítva hátradőltem székesen. – Longbarrow-féle májkapszula, és dr. Grainger pasztillái! Az arzénelmélet pedig dugába dőlt. A patikus, az ápolónő és az orvos véleménye ellenében is hiszi még, Poirot, hogy Arundell kisasszonyt megmérgezték?
- Igen, Hastings, hiszem. Sőt – bizonyos vagyok benne.
- De bizonyítani csak egyféleképpen lehet – ha a halottat kihantolják. Ez lesz a következő lépés?
- Nagyon-nagyon óvatosan léphetek csak, mon ami.
- Miért?
- Mert félek az újabb tragédiától.

Huszonkettedik fejezet

Egy nő a lépcsőn

Másnap reggel egy küldönc levelet hozott. Gyenge, bizonytalan, felfelé tartó kézírással címezték.

Kedves Mr. Poirot,

Ellentől hallom, hogy tegnap Zöldlomb-villában járt. Nagyon lekötelezne, ha a mai nap folyamán sziveskednék felkeresni.

Udvözlettel Wilhelmina Lawson

- Tehát ő is itt van – állapítottam meg. – Vajon miért jött le?
 - Nem hiszem, hogy ennek valami sötét oka volna – mosolygott Poirot. – Végére is, az övé a ház.
 - Igaz. Látja, Poirot, ez a legrosszabb ebben a játékban. Mindenki gyanús, aki él.
 - Nos, ami engem illet, én már csak egyetlen személyt gyanúsítok.
 - Kit?
 - Minthogy egyelőre csak gyanúról van szó, és határozott bizonyíték nincs a kezemben, magára bízom, hogy vonja le a következtetéseket, Hastings. És ne feledkezzék meg a dolog lélektani oldaláról sem. A gyilkosság jellege bizonyos lelki alkatot feltételez.
 - Amíg nem tudom, ki a gyilkos, addig a lelki alkatán sem törhetem a fejem!
 - Nem, nem, Hastings, nem figyelt arra, amit mondtam! Ha a gyilkosság jellegét veszi figyelembe, rájöhet, ki a gyilkos.
 - Maga csakugyan tudja, Poirot? – kérdeztem kíváncsian.
 - Nem állíthatom, hogy tudom, mert bizonyítékom nincs rá. Pillanatnyilag csupán ennyit mondhatok.
- Barátom ezek után levelet írt Miss Lawsonnak, amelyben közölte, hogy tizenegy órakor tiszteletünket tesszük Zöldlomb-villában. Megreggeliztünk, és kisétáltunk a térre. Álmos,

napos délelőtt volt. Eltöltöttünk egy kellemes félórát a városka régiségkereskedésében, majd Zöldlomb-villa felé vettük lépteinket.

Ellen a szokásosnál felhevültebben nyitott ajtót. Bevezetett a szalonba, majd csakhamar lépteket hallottunk a lépcső felől, és megjelent Miss Lawson. Kissé fáradtnak látszott; haját selyemkendővel kötötte be.

– Remélem, nem haragszik, hogy így fogadom, Mr. Poirot . . . – pihegte. – Ki kellett raknom néhány szekrényt . . . mennyi holmi . . . tudja, az öreg emberek hajlamosak mindent megőrizni . . . szegény drága Arundell kisasszony sem volt kivétel . . . és az embernek csupa por lesz a haja. Igazán meglepő, hogy némelyek miket őrizgetnek . . . Képzelve, hús levél varrótűre bukkantam az imént!

– És ezt mind Arundell kisasszony vásárolta volna?

– Igen, bizonyára ajándéknak szánta a cselédeknek, aztán megfélelkezett róla. Persze mind elrozsdásodtak a tűk . . . igazán kár.

– Arundell kisasszony feledékeny volt?

– Ó, nagyon! Különösen ha elrakott valamit! Mint ahogy a kutya elássa a csontot! – Miss Lawson nevetett, de mindjárt elő is kotorta zsebkendőjét, és beleszipogott. – Istenkém, milyen rémes, hogy én itt nevetgélek!

– Kegyed túlságosan is érzékeny – bólintott komolyan Poirot. – Nagyon a szívére veszi a dolgokat.

– Épp ezt mondta mindig szegény, drága édesanyám is. “Nagyon a szívedre veszel mindent, Mina!”, mondogatta. Higgycsél, Mr. Poirot, igen nagy hátrány, ha az ember annyira érzékeny. Kiváltképpen, ha magának kell megkeresnie a kenyerét.

– Valóban, no de ez már a múlté. Kegyed most már a maga ura. Élvezheti az életet – utazhat – félretehet minden gondot.

– Hát igen . . . – mondta tétován Miss Lawson.

– Visszatérve Arundell kisasszony feledékenységére: most már értem, miért csak későn érkezett el hozzám a levele.

Azzal elmesélte a levél megtalálásának történetét. Miss Lawson orcáján vörös foltok ütözködtek ki.

– Ellennek szólnia kellett volna nekem! – mondta. – A legnagyobb szemtelenség, hogy a megkérdezésem nélkül elküldte önnek azt a levelet! Mondhatom, felháborító!

– Drága hölgyem, egészen biztos vagyok benne, hogy a szobalány jóhiszeműen járt el.

– Akkor is roppant különös! Ezek a cselédek néha lehetetlen dolgokat művelnek! Ellen megfélelkezik róla, hogy most már én vagyok a ház úrnője!

Poirot gyorsan megszólalt:

– Hívatott, kisasszony – miben lehetek a szolgálatára?

Miss Lawson méltatlankodása alábbhagyott. Zavart, izgatott modora visszatért.

– Nos, igazán . . . én tudniillik nem értettem . . . Az igazat megvallva, Mr. Poirot, tegnap jöttem le, és persze Ellen elmondta, hogy ön itt volt, és ugye nem egészen értettem . . . mivel nekem nem említette, hogy jön . . . hát szóval egy kissé különösnek tűnt . . . nem láttam egészen tisztán, hogy . . .

– . . . hogy mit keresek itt? – fejezte be helyette a mondatot Poirot.

– Én . . . nos . . . Igen, pontosan.

És zavartan, de kérdően nézett Poirot-ra.

– Be kell vallanom önnek valamit – mondta Poirot. – Meghagytam önt egy félreértésben, sajnós. Kegyed feltételezte, hogy a levél, amelyet Arundell kisasszonytól kaptam, egy kisebb pénzügyi kapcsolatos, amelyet – minden valószínűség szerint – Mr. Charles Arundell tulajdonított el.

Miss Lawson bólintott.

– Csakhogy – folytatta barátom – nem ez volt a helyzet. Mi több, én kegyedtől értesültem csak a lopott pénzről. Arundell kisasszony a baleset miatt írt nekem.

– Baleset . . . ?

– Igen, úgy tudom, leesett a lépcsőn.

– Ó, igen, hogyan . . . – Miss Lawson egyre kevésbé értette a dolgot. Üresen bámult Poirot-ra. – De . . . elnézést . . . biztosan csacsiság, hogy nem értem . . . de miért írt volna önnek?

– Mivel olykor a halálos végű balesetekkel foglalkozom.

Arundell kisasszony balesete ugyan nem volt halálos – de könnyen az lehetett volna.

– Ó, istenkém, igen, a doktor is mondta. De akkor sem értem.

– A baleset oka állítólag az volt, ugyebár, hogy a labda ott maradt a lépcsőn?

– Igen, igen, így volt. Bob labdája.

– Csakhogy nem Bob labdája volt az oka.

– De bocsásson meg, Mr. Poirot, én a saját szememmel láttam – amikor valamennyien odafutottunk.

– Látták, igen. Csakhogy a balesetnek nem a labda volt az oka, Miss Lawson. A baleset oka egy sötét színű fonál volt, amelyet úgy harminc centi magasságban a lépcső felett feszítettek ki!

Miss Lawson halálsápadt lett. Reszkető kezét az arcához emelte.

– Ó, Mr. Poirot . . . el sem tudom hinni . . . csak nem gondolja . . . de hiszen ez rettenetes! Úgy érte, hogy valaki szándékosan tette?

– Igen. Valaki szándékosan tette.

– Iszonyú. Hiszen ez már . . . ez már majdnem olyan, mintha megöltek volna valakit!

– Meg is öltek volna valakit, ha a terv sikerül. Más szóval – gyilkosság történt volna!

Miss Lawson felsikoltott. Poirot komoran folytatta:

– A szegélylécebe egy szöveget vertek, és ahhoz erősítették a fonalat. A szöveget bekenték fénymázzal, hogy ne üsön el a szegélyléctől. Mondja csak, kisasszony, nem emlékszik rá véletlenül, hogy fénymáz szagát érezte volna, amikor erre nem volt semmi magyarázat?

Miss Lawson felkiáltott:

– Jaj de különös! Még ilyet! Hát persze! És én még csak nem is sejtettem . . . de honnan is sejtettem volna? Pedig akkor sokat törtem rajta a fejemet!

Poirot előrehajolt.

– Mondja el, kisasszony, hogyan volt. Kegyed tehát fénymáz szagát érezte . . . ?

– Igen. Persze nem tudtam, mi az. Azt gondoltam, hogy talán festék . . . vagy esetleg padlópaszta. De aztán megnyugodtam benne, hogy csak képzelődtem.

– Mikor történt ez?

– Mikor is . . . nézzük csak . . .

– Talán a húsvéti hétvégén, amikor tele volt vendéggel a ház?

– Igen, igen, akkor . . . de hogy melyik napon is . . . Nézzük csak: nem vasárnap. És nem is kedden – aznap este vacsorázott itt Donaldson doktor. És szerdán valamennyien elutaztak.

Nem, persze, csakis hétfőn lehetett, Húsvét hétfőn . . . Nem tudtam elaludni, nyugtalan voltam . . . számígtattam, elég lesz-e vacsorára a hideg hús, és féltem, hogy Arundell kisasszony bosszankodni fog. Én rendeltem meg a húst szombaton, és persze három és fél kilót kellett volna rendelnem, de aztán úgy gondoltam, hátha két és fél kiló is elég lesz, de Arundell kisasszony annyira bosszankodott mindig, ha kifogytunk valamiből . . . annyira vendégszerető volt . . .

Miss Lawson mélyet lélegzett, majd megint nekifutott:

– Egyszóval feküdtem ébren, azon töprengtem, mit szól majd Arundell kisasszony, és nem jött sehogy sem álom a szememre, és amikor már éppen elszunnyadtam volna, valamire felriadtam – valami koppanásra, vagy dobbanásra, nem is tudom, és felültem az ágyban, és akkor éreztem azt a furcsa szagot. Szaglásztam, szaglásztam . . . Persze mindig attól félek,

hogy tűz üt ki – van úgy, hogy éjjel kétszer-háromszor is felriadok, mert mintha égésszagot éreznék (rémes még csak elgondolni is, hogy az ember bennég a házban!). Nos, szóval különös szagot éreztem, de nem füst volt, még csak nem is hasonló, inkább olyan, mint a padlópaszta, gondoltam – de persze hogyan is érezhetne az ember az éjszaka kellős közepén padlópasztaszagot? Vagy festék? Egészen erős szag volt, és csak ültem, és szaglásztam, és akkor pillantottam meg őt a tükörben.

– Őt ? Kit?

– A tükörben, ugyanis úgy van elhelyezve. Egy egészen kicsikét nyitva hagytam az ajtót, hogy meghalljam, ha Arundell kisasszony szólít, vagy lássam, ha lemegy vagy feljön a lépcsőn. A folyosón mindig égett egy gyenge fényű lámpa. Ezért láttam meg, hogy ott térdel a lépcsőn – mármint Theresa. Úgy a harmadik lépcsőn térdelhetett, a fejét lehajtotta, és én azt gondoltam magamban: “De különös! Talán rosszul van?”, de mindjárt fel is állt és továbbment, úgyhogy, gondoltam, talán csak megbotlott vagy valami. Vagy lehajolt valamiért.

– A koppanás, ami felébresztette kegyedet, valószínűleg a kalapács ütése lehetett – vélte Poirot.

– Igen,igen, de milyen szörnyű is ez, Mr. Poirot – igazán rettenetes! Mindig is az volt az érzésem, hogy Theresa egy kissé . . . hogy is mondjam . . . féktelen, de hogy ilyesmit csináljon . . . !

– Bizonyos benne, hogy Theresa volt az?

– Jaj istenkém, hát persze.

– Nem lehetett Mrs. Tanios, vagy valamelyik cseléd?

– Nem, nem, Theresa volt az.

Poirot furcsán nézett rá.

– Engedje meg – szólalt meg hirtelen – hogy elvégezzek egy kísérletet. Menjünk fel, és próbáljuk meg újra eljátszani azt a kis jelenetet!

– Újra eljátszani? . . . Ó, igazán . . . nem is tudom . . . mármint nem értem, miért . . .

– Mindjárt megmutatom – mondta határozottan Poirot, és udvariasan felfelé terelte Miss Lawsont.

– Sajnos, nagy a rendetlenség . . . – rebegette Miss Lawson. – Ugyebár mindent kirakni . . . rengeteg holmi van egy ilyen régi házban . . .

A szobában csakugyan nagy összevisszaság fogadott, de Poirot-nak végül mégis sikerült rávennie Miss Lawsont, mutassa meg pontosan, hol helyezkedett el a szóban forgó éjszakán, és csakhamar meg is állapítottuk, hogy a lépcsősor egy része valóban látható a falitükörben.

– Mostpedig, mademoiselle – javasolta barátom –, legyen szíves kimenni, és pontosan eljátszani azt, amit látott.

Miss Lawson zavartan motyogva tett eleget a kérésnek. Poirot nagy figyelemmel kísérte minden mozdulatát. Ezután kiment a folyosóra, és megkérdezte, melyik lámpa égett azon az éjszakán.

– Ez itt – mutatta Miss Lawson –, épp Arundell kisasszony ajtaja előtt.

Poirot felnyúlt, és kicsavarta az égőt.

– Negyven watt. Nem valami erős.

– Nem, csak épp arra szolgált, hogy ne legyen egészen sötét a folyosó.

– Megbocsát, mademoiselle, de ilyen rossz világításnál, figyelembe véve a szöveget, ahogyan az árnyék esik, aligha láthatott tisztán. Egészen bizonyos benne, hogy Theresa Arundellt látta, nem egy meghatározatlan nőalakot, pongyolában?

– Hogyne volnék bizonyos benne, Mr. Poirot! – fortyant fel Miss Lawson. – Tökéletesen bizonyos vagyok! Elég jól ismerem Therésát, nem? Ő volt az, senki más. A fekete köntöse, meg a nagy, fényes melltű, a monogramjával – világosan láttam!

– A monogramot is?

– Azt is. T. A. Ismerem azt a melltűt. Theresa gyakran viselte. Igen, igen, akár meg is esküszöm rá, hogy Theresa volt! – jelentette ki szokásos modorától merőben eltérő határozottsággal Miss Lawson.

– Szóval megesküszik rá szükség esetén, mademoiselle?

– Ha . . . feltétlenül szükséges, igen. Gondolja, Mr. Poirot, hogy szükséges lesz?

– Ez a kihantolás eredményétől függ! – mondta barátom.

– Ki . . . kihantolás . . . ?!

– Lehetséges, hogy sor kerül rá.

– Ó, istenkém, milyen kellemetlen! A család bizonyára ellenezné!

– Ez nagyon valószínű. De ha a belügyminiszter elrendeli, nem tehetnek semmit.

– De miért kellene kihantolni, Mr. Poirot . . . miért? Hiszen nem történt semmi . . . szabálytalan!

– Úgy gondolja, mademoiselle?

– De hát mi történhetett? Hiszen a doktor, az ápolónő, mindenki . . . És Theresa még csak itt sem volt a házban, amikor szegény drága Arundell kisasszony meghalt.

– Nem, ugyebár hétfőn utazott el, mielőtt Arundell kisasszony rosszul lett volna, igaz?

– Egészen korán délelőtt. Úgyhogy igazán semmi köze sem lehetett a rosszulléthez!

– Reméljük, nem – mondta Poirot.

– Jaj istenkém . . . – kulcsolta össze a kezét Miss Lawson. – Soha még ilyen szörnyűséget nem hallottam! Egészen meg vagyok zavarodva!

– Mennünk kell, mademoiselle – nézett az órájára Poirot. – -Visszatérünk Londonba. Kegyed itt marad még egy darabig?

– Nem. . . nem is tudom. Még nincs határozott tervem . . . Egyébként én is hazamegyek . . . Csak egy napra jöttem le, hogy valamennyire rendezzem a dolgokat . . . Nem is sejtettem, hogy ilyen megrázkódtatásban lesz részem . . . !

Poirot félbeszakította a sopánkodást.

– Kérem, nyugodjék meg, mademoiselle. Búcsúzóul hadd kérdezem meg, hajlandó-e eskü alatt vallani, hogy húsvéthétfő éjszakáján Theresa Arundellt látta a lépcsőn térdelni?

– Igen, igen, erre megesküszöm.

– És arra is, hogy a szeánsz során fényudvart látott Arundell kisasszony feje körül?

Miss Lawsonnak tátva maradt a szája.

– Ó, Mr. Poirot . . . ! Kérem, ne tréfáljon! Ezek szent dolgok!

– Nem tréfálok. Halálosan komolyan beszélek.

– Nem volt éppen fényudvar – jelentette ki méltóságteljesen Miss Lawson. – Inkább kezdődő megnyilatkozás. Foszforeszkáló anyagból alakult szalag. Saját szememmel láttam, hogy arccá formálódik!

– Módfelett érdekes. Au revoir, mademoiselle – kérem, kezelje az elhangzottakat bizalmasan.

– Persze . . . természetes . . . Álmomban sem jutna eszembe, hogy . . .

És Miss Lawson birkaarca üresen bámult utánunk az ajtóból.

Huszonharmadik fejezet

Váratlan látogató

Alig léptünk ki a házból, Poirot magatartása megváltozott. Arca komor eltökéltséget tükrözött.

– Dépéchons nous, Hasting – mondta. – Amilyen gyorsan lehet, vissza kell jutnunk Londonba.

– Kit gyanúsít, Poirot? Gondolja, hogy valóban Theresa Arundell volt akkor éjszaka a lépcsőn?

Poirot nem felelt. Ehelyett ő kérdezett valamit:

– Nem vette észre, hogy valami . . . hiba van Miss Lawson állításában?

– Hiba? Hogy érti ezt?

– Nem tudom ennél pontosabban meghatározni. Miközben beszélt, úgy éreztem, valami nem reális, . . . mintha valami, egy apróság nem illenék az események logikus rendjébe . . . hogy valami lehetetlen . . .

– Egészen bizonyos volt benne, hogy Theresát látta.

– Igen, igen.

– De végtére is a világítás nagyon gyenge volt. Nem is értem, hogyan lehet ennyire bizonyos a dolgában.

– Nem, nem, Hastings, maga nem segít nekem. Volt valami apróság . . . igen, igen: a hálósobával kapcsolatban . . .

– A hálósobával? – Igyekeztem felidézni magamban a szoba képét. – Nem – mondtam végül –, sajnos nem tudok segíteni. De mondja csak, Poirot, miért hozta megint szoba azt a spiritiszta zagyvaságot?

– Mert fontos.

– Mi olyan fontos benne? Miss Lawson fénylő szalagja, amely arccá formálódik?

– Igen, ez valóban érdekes volt.

– No és mit csinálunk Londonban? – fordítottam a szón.

– Azonnal fel kell keresnünk Theresa Arundellt.

Az úton London felé kevés szó esett. Én nem szeretek vezetés közben beszélgetni, Poirot pedig oly féltő gonddal tekerte pompás bajsza köré a sálját, hogy meg sem igen tudott szólalni.

Negyed három után értünk Poirot lakására. George, Poirot makulátlan angol inasa nyitott ajtót.

– Egy dr. Tanios nevű úr várja, uram. Félórája van itt. A nappali szobába vezettem. Egy hölgy is kereste, uram. Nagyon elkeserítette, hogy nem találja önt itthon. Mivel akkor még nem kaptam meg a telefonüzenetét, uram, nem tudtam megmondani a hölgynek, mikor tér haza Londonba.

– Milyen volt a hölgy?

– Mintegy százhetven centiméter magas, sötét hajú, világoskék szemű. Szürke kosztüm volt rajta, és széles karimájú kalap, amelyet azonban hátratulva viselt, ahelyett, hogy a jobb szemére húzta volna.

– Mrs. Tanios! – kiáltottam fel.

– Heves felindulás jeleit tanúsította, uram. Azt mondta, létfontosságú, hogy sürgősen beszélhessen önnel.

– Hány órákor volt itt?

– Körülbelül fél tizenegykor, uram.

– Már másodszor nem sikerül meghallgatnom Mrs. Tanios közlendőit – ingatta a fejét a nappali szoba felé menet Poirot. – No de gyérünk, hallgassuk meg, mit mond a férje.

Dr. Tanios egy karosszékből ült, és Poirot egyik lélektani tárgyú könyvét tanulmányozta.

Beléptünkkel felugrott, és üdvözölt bennünket.

– Kérem, bocsásson meg, hogy bejelentetlenül jöttem.

– Nem tesz semmit, kedves doktor. Foglaljon helyet. Meg-kínálhatom egy pohárka sherryvel?

– Nagyon köszönöm. Mr. Poirot, megvallom, hogy az aggodalom hozott ide. Nagyon nyugtalan vagyok a feleségem miatt.

– Ó, csakugyan? Mi a baj?

– Talán ön találkozott vele mostanában? – kérdezte Tanios. Egészen természetes kérdés volt, de a gyors pillantás, amely kísérte, már kevésbé.

– Csak tegnap, az ön társaságában – a szállodában – felelte Poirot.

– Azt gondoltam, talán felkereste önt.

Poirot épp három pohárkába töltögette a sherryt. Kissé szórakozottan kérdezte:

– Nem – volt talán valami oka rá, hogy felkeressen?

– Ó, nem, nem. – Dr. Tanios elvette a poharat. – Köszönöm . . . Nem, nem volt éppen tárgyi oka, de hogy őszinte legyek, nagyon aggódom a feleségem egészségi állapota miatt.

– Talán gyengélkedik?

– A testi állapota jó – mondta lassan Tanios – Bárcsak ugyanezt mondhatnám el az elmeállapotáról is . . .

– Ó.

– Attóltartok, Mr. Poirot, hogy a feleségem az idegösszeroppanás határán van. Már egy ideje romlik az állapota. Mintegy két hónapja teljesen megváltozott az irántam tanúsított magatartása. Ideges, könnyen megrémül, a legkülönösebb fantazmagóriái vannak – szinte már téves képzetek! Sajnos, üldözési mániában szenved. Érti ugyebár az aggodalmamat?

– Hogyne, hogyne. Csak azt nem értem egészen, hogy mi-ért engem keresett fel, doktor úr. Hogyan segíthetnék én ön-nek?

Dr. Tanios kissé zavartan válaszolt:

– Arra gondoltam, hogy a feleségem talán felkereste – vagy fel fogja keresni – önt valamilyen különös mesével. Lehetséges, hogy azt fogja mondani, veszedelem fenyegeti az én részemről – vagy valami effélét.

– De miért jönne éppen hozzám?

Dr. Tanios elmosolyodott – megnyerő, szívélyes, de valahogy mégis egy kissé szomorkás mosollyal.

– Ön híres detektív, Mr. Poirot. Tegnap első pillantásra észrevettem, hogy ön nagy hatással van a feleségemre. Igen valószínűnek tartom, hogy jelenlegi, általa fenyegetettnek vélt állapotában fel akarja keresni önt, és – nos – elmondani, hogy mi bántja. Az efféle idegi bántalmak esetén a beteg gyakran fordul idegenhez, és ugyanakkor elveszíti bizalmát a hozzá legközelebb állókban.

– Valóban elkésztő.

– Nagyon. Én mélységesen szeretem a feleségemet. – Gyengéd, érzelmes volt a hangja. – Tudatában vagyok, milyen bátor volt, hogy hajlandó volt hozzám jönni, nem a maga fajtájához, és vállalta mellettem az életet messze földön, távol az övétől, a megszokott környezetétől. Az elmúlt napokban nagyon elkésztődtem . . . És úgy éreztem, csak egyetlen dolog segíthet rajta – a tökéletes környezetváltozás, gondos, szakszerű felügyelettel. – Tanios megint gyors oldalpillantást vetett Poirot-ra. – Ezért kérném arra, hogy ha a feleségem esetleg felkeresi önt, legyen szíves azonnal tudatni velem.

– Természetesen. Azonnal telefonálok. Még a Durham szállóban laknak?

– Igen, most is rögtön odamegyek.

– És a felesége nincs ott?

– Reggeli után elment.

– Nem mondta meg, hogy hová?

– Nem szólt egy szót sem. És ez nem jellemző rá. A gyerekeket is magával vitte. – Tanios felállt. Köszönöm a türelmét, Mr. Poirot.

– Őszinténegyüttérzek önnel – mondta barátom. – Egyébként . . . – szólt Tanios után, amikor az már az ajtónál volt –, szokott ön klorált felírni a feleségének?

– Én . . . nos . . . – mondta zavartan Tanios –, lehetséges, hogy írtam fel. De mostanában nem. Úgy veszem észre, ellenérzéssel viseltetik mindenféle altató iránt.

– Valószínűleg fél a jelenlegi állapotában bármiféle enni – vagy innivalót elfogadni öntől. Talán attól tart, hogy megmérgezi.

– Igaza lehet, Mr. Poirot. Ez jellemző volna a betegségére.

– Viszontlátásra, doktor. Remélem, mire visszaér a szállodába, már ott találja a feleségét.

– Bár úgy volna! Nagyon aggódom.

Tanios kisietett, Poirot pedig a telefonhoz lépett.

– Durham szálló? Beszélhetnék kérem Mrs. Taniossal? T-A-N-I-O-S. Igen. Igen? Ó. Értem.

– És letette a kagylót.

– Mrs. Tanios ma korán reggel távozott a szállodából. Tizenegykor visszatért, a taxiban várta, amíg levitték a poggyászát, majd elhajtott.

– Mit tehetünk?

Poirot aggódalmasan rázta a fejét. – Pillanatnyilag semmit. Bekapunk valamit, azután meglátogatjuk Theresa Arundellt.

– Gondolja, hogy csakugyan ő volt az a nő a lépcsőn?

– Lehetetlenség volna megmondani. Egy bizonyos – az arcát nem láthatta Miss Lawson. Egy magas nőt látott, sötét köntösben, ez az egész.

– És a mellű?

– Drága barátom, egy mellű nem része az emberi anatómiának! Elválasztható a személytől. Elveszíthető – kölcsönözhető – sőt: ellopható!

– Más szóval: nem akarja bünyösnek hinni Theresa Arundellt!

– Meg akarom hallgatni, mit mond a dologról.

– És ha Mrs. Tanios közben visszajön?

– Afelől is intézkedem.

George behozta az omlettet.

– Kérem, George – szólt Poirot –, ha az a hölgy visszajönne, kérje meg, hogy várjon. Ha Dr. Tanios megjelenne, amíg a hölgy itt van, semmiképpen se engedje be. Ha megkérdezi, itt van-e a felesége, mondja azt, hogy nincs itt. Érti?

– Tökéletesen, uram.

Poirot nekilátott az omlettnak. – Egyre bonyolultabb az ügy – mondta. – Roppant óvatosan kell mozognunk. Mert ha nem – ismét lecsap a gyilkos.

– Akkor legalább tetten érhetjük.

– Lehetséges, de én fontosabbnak tartom az ártatlanok éle-tét a bűnösök elítélésénél. Nagyon, nagyon óvatosnak kell lennünk, barátom.

Huszonnegyedik fejezet

Theresa tagad

Theresa épp indulóban volt, amikor becsengettünk. Nagyon csinos volt. Divatos kalapját jobb szemére húzta. Mulattam magamban, mert eszembe jutott, hogy Bella Tanios ennek a

kalapnak olcsó utánzatát viselte tegnap, még hozzá – ahogy George megállapította – hátratulva, ahelyett, hogy a fél szemére húzta volna.

– Volna egy-két perce számunkra, Mademoiselle – kérdezte udvariasan Poirot –, vagy nagyonis késleltetjük?

– Ó, nem számít! – nevetett Theresa. – Máris elkéstem háromnegyed órát – hát majd legfeljebb egy órát késem.

Bevezetett bennünket a nappali szobába. Meglepetésemre dr. Donaldson emelkedett fel az ablaknál álló székből.

– Ugye, már találkoztál M. Poirot-val, Rex?

– Market Basingben találkoztunk – mondta mereven Donaldson.

– Hallom, ön azt állította, hogy részeges nagyapám életrajzát akarja megírni! – mondta Theresa. – Rex, angyalom, nem hagynál magunkra minket?

– Azt hiszem, Theresa, mindenféle szempontból ajánlatosabb, ha jelen leszek ennél a beszélgetésnél.

Theresa dühösen vállat vont. – Nem bánom, maradj, ha akarod.

Donaldson zavartalanul visszatelepedett az ablaknál álló székbe. Könyvét a szék karfájára tette. Odasandítottam: a könyv a hipofízis mirigyről szólt. Theresa türelmetlenül nézett Poirot-ra.

– Nos, járt Purvisnél? Mi a helyzet?

– Vannak bizonyos . . . lehetőségek, Mademoiselle – mondta Poirot. Theresa elgondolkodva nézett rá. Azután mintha egy futó oldalpillantást vetett volna a doktor felé. Azt hiszem, ezt Poirot-nak szánta, figyelmeztetésül.

– De azt hiszem – folytatta Poirot –, ajánlatosabb lesz később beszámolnom, amikor terveim már kialakulnak.

Theresa halványan elmosolyodott.

– Ma lent voltam Market Basingben – folytatta barátom –, és beszéltem Miss Lawsonnal. Mondja, Mademoiselle, április 13-án, azaz húsvét hétfőn éjszaka térdelt-e ön a lépcsőn, miután mindenki aludni tért?

– Drága Monsieur Hercule Poirot, micsoda sajátos kérdés! Már miért is tettem volna?

– Nem az a kérdés, Mademoiselle, hogy miért tette volna, hanem, hogy tette-e?!

– Dilis! – vont vállat Theresa.

– Parancsol?!

– Tisztára dilis! Szerinted nem, Rex?

Dr. Donaldson köhintett.

– Elnézését kérem, M. Poirot, de mire jó ez a kérdés?

– Megmagyarázom! Valaki a lépcső tetejénél, megfelelő magasságban, egy szöveget vert be a szegélylécbe. A szöveget bekenték fénymázzal, hogy ne üssön el a szegélylécetől.

– Ez valami újfajta boszorkányság? – tudakolta Theresa.

– Nem, Mademoiselle, annál sokkal egyszerűbb. Másnap, kedden este valaki zsinórt vagy fonalat erősített a szöghöz, a másik oldalon a korláthoz, Arundell kisasszony pedig, amikor kijött a szobájából, belebotlott a zsinórba, és lezuhant a lépcsőn.

– Bob labdáján botlott meg! – mondta Theresa.

– Nem azon, Mademoiselle.

A beálló csendet Donaldson nyugodt, kimért hangja törte meg :

– Miféle bizonyítékkal tudja ezt az állítást alátámasztani?

– Bizonyíték a szög, bizonyíték Arundell kisasszony levele, végül pedig bizonyíték az, amit Miss Lawson látott.

– Szóval szerinte én voltam az, mi? – csattant fel Theresa. – Hazudik! Semmi közöm nem volt az egészhez!

– Tehát más okból térdelt a lépcsőn, Mademoiselle?

- Semmiféle okból nem térdeltem a lépcsőn! Ott se voltam! Ki se léptem a szobámból attól fogva, hogy felmentem lefeküdni!
 - Miss Lawson felismerte.
 - Biztosan Bella Tanios volt az, vagy valamelyik cseléd.
 - Miss Lawson felismerte a kegyed köntösét és a melltűjét.
 - Miféle melltűt?!
 - Amilyen az ön monogramja látható. Tagadja, hogy kegyedet látta? Birtokában van önnek az említett melltű?
 - Valószínűleg. Megmutassam?
 - Ha volna olyan szíves, Mademoiselle.
- Theresa kiment. Kényelmetlen csönd támadt. Dr. Donaldson körülbelül olyan pillantást vetett Poirot-ra, ahogyan egy kísérleti állatot szemlélne a laboratóriumban.
- Theresa visszajött. – Tessék! – Valósággal odahajította Poirot elé a melltűt: jókora kerek fémlap volt, rajta T. A. monogram. El kellett ismernem: ezt csakugyan megláthatta Miss Lawson a tükörben.
- Már nemigen hordom – mondta Theresa. – London tele van vele. Minden pincérnő ilyen visel.
 - Amikor kegyed vette, drága volt?
 - Ó, igen. Akkor még igen elegánsnak számított.
 - Mikor volt ez?
 - Talán karácsonykor.
 - Kölcsönadta valakinek a tűt?
 - Dehogy.
 - Magával vitte a Zöldlomb-villába?
 - Talán. Lehetséges. Igen, már emlékszem.
 - Letette valahol?
 - Nem. A zöld pulóveremen volt, és azt vettem fel mindennap.
 - Éjszaka hol volt a tű?
 - Rajta maradt a pulóveren.
 - És a pulóver?
 - A csudába, hát egy széken, a szobámban.
 - Nem lehetséges, hogy valaki levette a tűt és másnap visszatette?
 - Egészen bizonyos vagyok benne, hogy semmi ilyesmi nem történt! Nagyon kedves ötlet, hogy valaki gyanúba akar keverni – de nem hiszem, hogy így volna.
- Poirot a homlokát ráncolta. Azután felállt, gondosan kabátja hajtókájára tűzte a tűt, és a tükör elé lépett. Hátrált, hogy távolabbról is lássa a hatást, azután felmordult:
- Én ostoba! Hát persze!
- Visszaadta Theresának a tűt, és mélyen meghajolt.
- Tökéletesen igaza van, Mademoiselle. A tű nem került illetéktelen kézbe. Oktalan voltam.
 - Szeretem a szerénységet – mondta Theresa. – Van még valami kérdése? Most már igazán mennem kell.
 - Semmi olyasmi, ami ne érne rá később.
- Theresa az ajtó felé indult. Poirot nyugodt hangon folytatta:
- Igaz, itt van a kihantolás kérdése . . .
 - Mit beszél?! – torpant meg Theresa.
 - Lehetséges, hogy Emily Arundell kisasszony holttestét kihantolják.
- Theresa mozdulatlanul állt, kezét összekulcsolta.
- Ez a maga műve? – kérdezte fojtott dühvel. – A család felhatalmazása nélkül nem tehetik meg!
 - De igen, Mademoiselle – ha a belügyminisztérium elrendeli.

- Uramisten! – sóhajtott fel Theresa. Sarkon fordult, idegesen járkált fel-alá a szobában.
- Igazán nem látom semmi okát, hogy ennyire felizgasd magad, Tessa – mondta nyugodtan Donaldson. – A gondolat nyilván nem kellemes, de . . .
- A leány félbeszakította:
- Ne beszélj számárságokat, Rex!
- Zavarja ez a lehetőség, Mademoiselle?– kérdezte Poirot.
- Hát hogyne zavarna! Micsoda ízléstelenség! Szegény öreg Emily néni! Mi az ördögnek kellene kihantolni?!
- Feltételezem – szólt Donaldson –, hogy kétely merült fel a halál okát illetően. – Kérdő pillantást vetett Poirot-ra. – Bevallom, meglep. Szerintem nem férhet hozzá kétség, hogy Arundell kisasszony természetes halállal halt meg, régi betegségéből kifolyólag.
- M. Poirot, igaz ez? – fordult barátomhoz Theresa.
- Igaz, Mademoiselle, de az efféle eljárás elkerülhető.
- Akkor kerülje el! – Hangját csaknem suttogóra fogta, de így is kényszerítő volt, szinte fenyegető: – Kerülje el minden áron!
- Ez az utasítása, Mademoiselle? – kérdezte mereven Poirot.
- Ez az utasításom.
- De Tessa . . . – szólt közbe Donaldson.
- Theresa megpördült, és rákiáltott jegyesére:
- Hallgass! Az én nagynéném volt, nem? Miért kell megbolygatni a nagynénémet? Hogy minden újság minden pletykarovata tele legyen velem? – Most Poirot-ra támadt: – Akadályozza meg! Szabad kezet adok magának, csináljon, amit akar, de akadályozza meg!
- Megteszem, amit tudok – hajolt meg Poirot. – Au revoir, Mademoiselle, au revoir, docteur!

Huszonötödik fejezet

Gondolkodom

Nem, gondoltam, ahogy Poirot után siettem, most már semmi kétség. Arundell kisasszonyt meggyilkolták, és ezt Theresa tudja. De vajon ő maga-e a bűnös, vagy van egyéb magyarázat? Theresa fél – ez nyilvánvaló. De saját magát félti – vagy valaki mást? Netán ezt a higgadt, fensőbbeséges, pedáns fiatal orvost?

Vajon az öreg hölgy valódi betegségben halt meg, avagy a betegséget mesterségesen idézték elő?

Nézzük csak: Donaldson becsvágyó, igyekvő fiatal orvos. Meg van róla győződve, hogy Theresa örökölni fog a nagynénjétől. A balesetet megelőző este a Zöldlomb-villában vacsorázott. Könnyen kinyithatott egy megfelelő ablakot, az éjszaka kellős közepén visszatért, és kifeszítette a fonalat a lépcső fölött. Igen ám, de mikor és hogyan helyezte el a szöveget? . . . Nem, ez csak Theresa műve lehetett. Theresa a doktor jegyese és nyilvánvalóan büntársa. Így már minden világos. A fonalat bizonyára Theresa feszítette ki. Az első – a kudarcba fulladt –

bűncselekmény az ő műve volt. A második azonban, amelyik sikerrel járt – nos, az Donaldson tudományos mesterműve. Igen – így már minden részlet a helyére kerül.

– Hová megyünk, Poirot?

– Vissza a lakásomra. Lehetséges, hogy ott találjuk Mrs. Taniost.

Gondolataim új vágányra terelődtek.

Mrs. Tanius! A másik rejtély! Ha Donaldson és Theresa bűnös – hová tegyük akkor Mrs. Taniost és nyájasan mosolygó férjét? Mit akart az az asszony elmondani Poirot-nak, és miért akarta Tanius megakadályozni?

– Poirot – mondtam alázatosan –, meg vagyok zavarodva. Lehetséges, hogy valamennyien benne vannak?

– Gyilkolt-e a családiszindikátus? Így gondolja, mon ami, Nem, nem, itt egyetlen agy művével van dolgunk. Az ügy lélektani háttere tisztán kirajzolódik.

– Úgy érti, hogy vagy Theresa csinálta, vagy Donaldson – de nem mind a kettő? Ezek szerint a doktor valami ártatlannak tetsző ürüggyel rávette Theresát, hogy verje be a szegélylécebe a szöveget?

– Drága barátom, attól a perctől kezdve, hogy meghallottam Miss Lawson történetét, tudtam, hogy három lehetőség van: 1. hogy Miss Lawson a tiszta igazságot mondta; 2. hogy Miss Lawson, csupán általa ismert okból, kitalálta a történetet; 3. hogy Miss Lawson hitte, amit mondott, de az illetőt a melltű alapján azonosította – márpedig, amint már kimutattam, a tű könnyen elválasztható a tulajdonosától.

– Igen ám, de Theresa azt állítja, hogy a tű mindvégig a birtokában volt.

– És ebben tökéletesen igaza van. Mindössze egy apró, ám roppant fontos tényt hagytam figyelmen kívül.

– Ez nem jellemző magára, Poirot.

– N' est-ce pas? Sajnos, olykor még a legtökéletesebb ember is botlik.

– Nos, halljuk, mi az a roppant fontos tény! – mondtam, amikor befordultunk Poirot kapuján.

– Meg fogom mutatni – válaszolt Poirot, amikor lakása elé értünk. George nyitott ajtót. Poirot kérdésére megrázta a fejét.

– Nem, uram, Mrs. Tanius nem volt itt. Nem is telefonált. Poirot néhány percig fel-alá járkált, majd a telefonhoz lépett, és a Durham szállót hívta.

– Dr. Tanius? Itt Hercule Poirot. Visszatért a felesége? Nem? Aha. Ejnye, ejnye . . . A poggyászt is? . . . És a gyerekeket . . . Hogy nem is sejti, hová mehetett . . . Ó, hogyne . . . Természetesen . . . Felajánlhatom a segítségemet? . . . Nem, dehogy . . . Persze, megértem. Tiszteletben tartom a kívánságát.

Elgondolkodva tette le a kagylót.

– Nem tudja, hol a felesége. Azt hiszem, őszintén beszél. Nem akar a rendőrséghez fordulni – ez érthető. De az én segítségemet is visszautasítja! Meg akarja keresni a feleségét, és nem akarja, hogy én akadjak rá. Bízok abban, hogy egyedül is megtalálja. Mrs. Tanius nem bujkálhat sokáig, mert alig van nála pénz. A gyerekek is vele vannak. Nos, Hastings, azt hiszem, meg fogjuk előzni dr. Taniost. Igen fontos volna.

– Gondolja, hogy az asszony csakugyan ütődött egy kicsit?

– Azt gondolom, hogy túlfeszített idegállapotban van.

– De nem annyira, hogy szanatóriumba kellene dugni?

– Nem, semmiképpen sem.

Eszembe jutott valami.

– Mondja csak, Poirot, tudja-e, hogy kezdettől fogva nem hét, hanem nyolc gyanúsítottal kell számolnunk?

– Attól a pillanattól fogva tudom, amikor Theresa Arundell megemlítette azt, hogy utoljára akkor látta dr. Donaldsont, amikor április 14-én a Zöldlomb-villában vacsorázott.

- Nos, ha Donaldson azt tervezte, hogy tudományos módszerrel végez Arundell kisasszonnyal
- mondjuk, befecskendez valamiféle szérumot –, nem tudom, miért folyamodott volna olyan kezdetleges fogáshoz, mint a lépcső fölött kifeszített zsineg.
- Gondolkodjon, Hastings. Dolgoztassa az agysejtjeit.
- Igyekeztem utánozni Poirot modorát.
- Nos az a személy, aki az eredeti csapdát felállította, nem olyan fajta, aki kitervel egy tudományos gyilkosságot.
- Nagyon helyes, mon ami. Folytassa.
- Kétlem továbbá, hogy a tudományosan képzett elme olyan gyerekes tervet főzne ki, mint a baleset – túlságosan sokat bízna a véletlenre.
- Helyes. Tovább.
- Éppen ezért – folytattam felbátorodva – az egyetlen logikus megoldásnak az látszik, hogy a két gyilkossági kísérletet két különböző személy tervelte ki, egymástól függetlenül.
- És ki az a két személy, akire a szerepeket osztotta?
- Donaldson és Theresa Arundell. A második, sikeres kísérlet nyilvánvalóan a doktor műve. Másrészt viszont tudjuk, hogy Theresa Arundellnek része volt az első kísérletben. Nem lehetetlen, hogy egymástól függetlenül dolgoztak.
- “Tudjuk”, mondja. Vegye tudomásul, Hastings, akármit tud maga, én nem tudom, hogy Theresának része volt benne.
- De hiszen Miss Lawson azt mondja . . .
- Akárki akármit mond, nem kell bizonyíték nélkül tényként elfogadnunk. Most pedig figyeljen ide, mon cher. Ugyebár azt mondtam, hogy valami nincs rendjén Miss Lawson elbeszélésében? Egy pillanat, és megmutatom, amit ostoba fejjel nem vettem észre azonnal.

Íróasztala fiókjából kartonpapírt vett elő. Kivágott belőle valamit, elővette a tollát, egy pillanatig írt vele, azután felszólított, hogy fordítsam el a fejem, és a kabátom hajtókáján matatott. – Most pedig nézze meg magát a tükörben, Hastings!

A tükörbe néztem, és elmosolyodtam. Poirot, ügyes ujjáival, pillanatok alatt elkészítette kartonpapírból Theresa Arundell melltűjének mását, amelyen nagy betűkkel díszelgett nevem két kezdőbetűje: A. H. – Nagyon szép! – mondtam elismerően.

– Igaz, hogy nem fénylik és nem is veri vissza a fényt, de azért ezt is jól lehetne látni bizonyos távolságról, ugyebár? Most pedig legyen olyan szíves, adja kölcsön egy percre a kabátját. Levettem; Poirot belebújt és felém fordult.

– Nos, mit lát most a tűn?

– Micsoda tökkelütött idióta vagyok! Hát persze – H. A.!

– Nos amint látja, hát ez nem volt rendjén a Miss Lawson elbeszélésével. Kijelentette: világosan látta Theresa monogramját a tűn. Csakhogy – Theresát a tükörben látta. Ha tehát egyáltalán látott valamiféle kezdőbetűket, azoknak is a tükörképét látta.

– Lehetséges, hogy tudta, hogy a betűk, amiket lát, fordítva olvasandók.

– Mon cher, hiszen maga se jött rá, és én is csak jóval később! Ne mondja nekem, hogy egy Miss Lawson-féle zavaros fejű nő, az éjszaka közepén, félálomban, első pillantásra rájön, hogy amit ő A. T.-nek lát, az valójában T. A.! Nem, ez nem egyeztethető össze Miss Lawson szellemi alkatával.

– Mindenáron azt akarta, hogy Theresa legyen az – mondtam lassan.

– Közeledik a lényeghez, barátom. Emlékszik, arra céloztam, hogy az illető arcát nem láthatta a lépcsőn, amire ő hogyan válaszol?

– Eszébe jut Theresa melltűje, bedobja – csak arról feledkezik meg, hogy a tükörben látta, és ezzel tökéletesen meghazudtolja magát.

Csengetta telefon. Poirot felvette. A néhány szavas beszélgetés után mosolyogva fordult hozzám:

– Dr. Donaldson beszélni szeretne velem. Holnap délután kettőkor idejön. Haladunk, mon ami, haladunk!

Huszonhatodik fejezet

Mrs. Tanios nem beszél

Amikor másnap, reggeli után, megérkeztem Poirot-hoz, barátom az íróasztalánál ült, és buzgón rózta a sorokat.

– Mi az, öreg barátom, összefoglalja az esetet, azután az értékes okmányt páncélszekrénybe zárja, hogy biztonságban legyen, ha netán magát lepuffantanák?

– Tudja-e, Hastings, lehetséges, hogy nem is jár messze az igazságtól.

Komoly volt a hangja.

– Gondolja, hogy a gyilkosunk veszedelmes lehet?

– A gyilkos mindig veszedelmes – mondta komoran Poirot. – Meglepő, milyen gyakran átsiklanak e fölött a tény fölött.

– Mi újság?

– Dr. Tanios telefonált.

– Semmi nyoma a feleségének?

– Semmi.

– Akkor jó.

– Gondolja?

– Az ördögbe is, Poirot, csak nem hiszi, hogy eltették láb alól azt az asszonyt?!

Poirot kételkedve ingatta a fejét.

– Bevallom – motyogta –, nagyon szeretném tudni, hol lehet.

– Úristen, Poirot, csak nem hiszi, hogy darabokban lelnek rá egy bőröndben, a csomagmegőrzőben?

– Kissé eltúlzottnak érzem Dr. Tanios aggodalmát . . . -mondta lassan Poirot. – No de ebből elég. Első dolgunk ma az lesz, hogy kikérdezzük Miss Lawsont.

– Felvilágosítja apró tévedéséről?

– Dehogy. Ezt az apróságot egyelőre még tartogatom, amíg el nem érkezik a megfelelő pillanat.

– Hát akkor mit mond neki?

– Idejében meghallja, barátom.

A Clanroyden házak 17-es lakásában a zsúfolt nappali szobába vezettek bennünket. Már jött is Miss Lawson, ha lehetséges, még ziláltabban, zaklatottabban, mint eddigi találkozásaink során.

– Ó, kedves Mr. Poirot, jó napot! Micsoda zűrzavar . . . bocsásson meg a rendetlenségért . . . minden a feje tetején áll . . . De amióta Bella megérkezett . . .

– Bella?!

– Igen, Bella Tanios. Félórája . . . szegényke tökéletesen kimerült. Igazán nem is tudom, mitévő legyek . . . Ugyanis elhagyta a férjét! Persze nagyon jól tette szegény . . . én igazán megértem . . .

– Mindent elmondott kegyednek?

– Ó, igen . . . illetve pontosabban nem hajlandó semmit sem mondani. Csak azt hajtogatja, hogy elhagyta a férjét, és a világon semmi, de semmi nem bírhatja rá, hogy visszatérjen hozzá! . . . Azok a szegény gyerekek . . . istenkém . . .

– Igen komoly lépés.

– Én is azt mondom! Persze ha angol volna, azt tanácsolnám szegény teremtsenek . . . de hát ugyebár nem angol . . . És szegény asszony annyira . . . annyira retteg! Mit tehetett vele az az ember?! A törökök néha szörnyen kegyetlenek!

– Dr. Tanios görög.

– Persze, persze, hisz az épp az ellenkezője – már úgy értem, rendszerint őket szokták a törökök lemészárolni – vagy azok az örmények? Mindegy, nem is jó rá gondolni. Én azt mondom, nem kellene szegénynek visszatérnie ahhoz az emberhez, mit gondol, Mr. Poirot? De különben sem hajlandó . . . Nem is akarja tudatni a férjével, hogy hol van!

– Ilyen súlyos a helyzet?

– Ó, igen, tudja, a gyerekek miatt. Annyira fél szegény, hogy az az ember vissza akarja vinni őket Szmirnába! Szegényke egészen ki van kelve magából. Tudniillik nincs pénze – egy pennyje sincs. Nem tudja, hová menjen, mit csináljon . . .

– Mikor hagyta el a férjét?

– Tegnap. Az éjszakát egy kis szállodában töltötte, a Paddington-pályaudvar mellett. Azért jött hozzám, mert senki sincs, akihez fordulhatna szegényke.

– És kegyed segít rajta? Igazán nagyon dicséretes.

– Hát tudja, Mr. Poirot, úgy érzem, ez a kötelésségem. Persze roppant nehéz . . . Kicsi a lakásom, nincs hely . . . és ez a rengeteg holmi amúgy is . . .

– Elküldhetné a Zöldlomb-villába.

– Igen, valóban – de arrá talán rájönne a férje. Pillanatnyilag a Wellington Szállóban vettem ki neki szobát. Egyelőre ott száll meg, Mrs. Peters néven.

– Szeretném látni Mrs. Taniost – mondta Poirot. – Tegnap ugyanis felkeresett, én azonban sajnos távol voltam.

– Ó, csakugyan? Nem is említette. Rögtön szólok neki.

Miss Lawson kisietett, és egy-két perc múlva meg is jelent Mrs. Tanios.

Mintha nem is ugyanaz a nő lett volna, akivel két napja találkoztunk. Szeme alatt fekete karikák, arca fakó, de ennél is döbbenetesebb, hogy csak úgy süt belőle a rettegés. Mintha állandóan hallgatózna . . .

Poirot szelíd, megnyugtató hangon beszélt vele. Leültette párnát tett a háta mögé, úgy bánt vele, mint egy nagybeteggel.

– Mostpedig beszéljessünk egy kicsit, madame. Úgy tudom, tegnap felkeresett. Nagyon sajnálom, hogy nem voltam otthon.

– Igen . . . igen, nagyon szerettem volna, ha otthon találom – suttogetta Mrs. Tanios.

– Mondani akart nekem valamit?

– Igen . . . azt gondoltam . . .

– Eh bien, most itt vagyok, szolgálatára.

Mrs. Tanios csak ült, szótlanul, és a gyűrűjét csavargatta.

– Nos, madame?

Lassan, szinte vonakodva, megrázta a fejét. – Nem merem . . . – suttogta. – Ha megtudná . . . valami történne velem!

– Ejnye, madame, ez képtelenség.

– Egyáltalán nem képtelenség. Nem mondaná ezt, ha ismerné őt . . .

– A férjét, madame?

Mrs. Tanios némán bólintott.

– A férje tegnap felkeresett, madame – mondta Poirot.

Szörnyű rémület villant az asszony szemében.

– Csak nem mondta meg neki . . . De nem, hiszen nem tudhatta, hol vagyok. Azt mondta önnek, hogy . . . hogy én . . . megbolondultam ?

– Azt mondta – felelt óvatosan Poirot –, hogy kegyed nagyon ideges.

– Nem, nem, tudom: azt mondta, hogy megbolondultam, vagy hogy a legjobb úton vagyok hozzá. Be akar csukadni hogy ne mondhassam el senkinek!

– Mit, madame?

Mrs. Tanios némán rázta a fejét. Közben szüntelenül csavargatta a gyűrűjét.

– Félek . . . – suttogta.

– De madame, mihelyt nekem elmondja, biztonságban van.

– Honnan tudhatnám? . . . Ó, istenem, de szörnyű ez! Mindenki hisz neki. Végére orvos.

Neki hisznek, nekem nem.

– Bízzék meg bennem, madame.

– Hogy tehetném? . . . Lehetséges, hogy ön is az ő pártján van.

– Én nem vagyok senkinek a pártján, madame. Én az igazság pártján vagyok.

– Mittegyek?. – suttogta Mrs. Tanios. – Olyan szörnyű . . . már évek óta. Miket láttam! És nem szólhattam senkinek, nem tehettem semmit. Hisz ott vannak a gyerekek. Olyan volt az egész, mint egy szünni nem akaró rémálom! És most ez . . . De nem megyek vissza hozzá. Nem engedem, hogy elvegye tőlem a gyerekeket. Elmegyek valahová, ahol nem talál rám.

Minnie Lawson majd segít. Olyan kedves . . . olyan jó hozzánk. – Elhallgatott, gyors pillantást vetett Poirot-ra. – Mit mondott rólam? Hogy téves eszméim vannak?

– Azt mondta, madame, hogy megváltozott a viselkedése.

Mrs. Tanios bólintott. – És azt, hogy téves eszméim vannak. Ugye, ezt mondta?

– Igen, madame, valóban ezt mondta.

– Hát ez az, látja. És ezt mindenki el is fogja hinni. Nekem pedig nincs bizonyítékom – kézzelfogható bizonyítékom.

Poirot hátradőlt a székén. Modora megváltozott. Száraz, tárgyilagos hangon szólalt meg, mintha holmi üzleti ügyről folyna a szó.

– Azzal gyanúsítja a férjét, hogy eltette láb alól Emily Arundell kisasszonyt?

Az asszony habozás nélkül vágta rá:

– Nem gyanúsítom – tudom.

– Akkor kötelessége beszélni, madame.

– Az nem olyan könnyű.

– Hogyan ölte meg?

– Nem tudom pontosan – de megölte.

– Nem tudja, milyen módszert alkalmazott?

– Nem – de akármit is, azon az utolsó vasárnapon tette.

– Amikor lement Market Basingbe?

– Igen, akkor.

– És ön nem tudja, mi volt az?

– Nem.

– Akkor, megbocsát, madame, hogyan lehet ennyire biztos a dologban?
– Azért, mert . . . – Elhallgatott, majd lassan hozzátette: – Mert biztos vagyok benne!
– Pardon, madame, de kegyed valamit eltitkol előttem. Van valami, amit még nem mondott el?
– Van.
– Nos, akkor rajta!
Bella Tanios felszökött.
– Nem! Nem tehetem. A gyerekek . . . Mégiscsak az édesapjuk.
– De madame . . .
– Nem tehetem, ha mondom! – sikoltott Bella. Nyílt az ajtó, Miss Lawson lépett be, fejét izgatottan rázogatva.
– Bejöhetek? Megbeszélték, amit akartak? Bella, édesem, nem inna egy csésze teát? . . .
Vagy talán egy kis levest . . . egy korty konyakot?
– Köszönöm, semmit sem kérek – rázta meg a fejét Mrs. Tanios. Halványan elmosolyodott. – Vissza kell mennem a gyerekekhez. Rájuk bízom, hogy csomagoljanak ki.
– A drága kicsikék! – sóhajtott fel Miss Lawson. – Annyira imádom a gyerekeket!
– Nem is tudom, drága Minnie, mihez kezdenék maga nélkül – fordult hozzá Mrs. Tanios. – Igazán . . . igazán olyan jó hozzánk . . . !
– Ejnye, ejnye, édesem, ne sírjon már. Meglátja, minden jóra fordul. Eljön velem szépen az ügyvédemhez – remek ember, ő majd megmondja, mit kell tennie, ha el akar válni. Manapság igazán egyszerű a válás, hát nem? Jaj istenkém, csengettek! Ki lehet az?
Kisietett a szobából. A hallból hangok hallatszottak. Miss Lawson csakhamar visszatért – ezúttal lábujjhegyen. Hangját suttogóra fogta, izgatottan lehelte a szavakat:
– Jaj istenkém, Bella, a férje az! Igazán nem is tudom . . . Mrs. Tanios egyetlen szökkenéssel a szoba túlsó végében termett, az ajtónál. Miss Lawson hevesen bólogatott.
– Igen, igen, édesem, menjen csak be, onnan kisurranhat amíg őt bevezetem.
– Ne mondja meg, hogy itt vagyok! – suttogta Mrs. Tanios. – Azt se, hogy egyáltalán találkoztunk! – és már ki is surrant.
Poirot és én sietősen követtük. Kis ebédlőben találtuk magunkat. Poirot a hallba nyíló ajtóhoz osont, és résnyire kinyitotta. Intett, hogy kövessük.
– Tiszta a levegő. Miss Lawson bevezette a másik szobába. Kilopakodtunk a hallba, majd halkán kiléptünk a lakásból. Poirot nesztelenül behúzta magunk mögött az ajtót. Mrs. Tanios botladozva futott le a lépcsőn, kétségbeesetten kapaszkodott a korlátba. Poirot gondosan karon fogta.
– Du calme, madame. Izgalomra semmi ok.
– Jöjjenek velem – mondta szánalmasan Mrs. Tanios, amikor az utcára értünk. Azt hittem, menten elájul.
– Természetesen, madame – mondta megnyugtató hangon Poirot. – Elkísérjük.
A Wellington igen egyszerű kis szálloda volt. A hallban Mrs. Tanios leroskadt egy pamlagra, kezét szívére szorította.
– Most pedig, madame – szólalt meg Poirot –, kérem, figyeljen rám. Tegyük fel – ez pusztán feltevés –, hogy én már a tények birtokában vagyok. Tegyük fel, hogy amit kegyed elmondhatna nekem, azt én már kitaláltam – ez sem változtat az elhatározásán?
Bella Tanios ráemelte elgyötört tekintetét.
– Higgyen nekem, madame. Nem akarom kelepcebe csalni, nem akarom kényszeríteni, hogy bármit is elmondjon, ha nem az a szándéka. De ugye . . . szíve szerint elmondaná, amit tud?
– Én . . . Igen, talán . . .
– Jól van. Akkor hadd közöljem: én, Hercule Poirot, tudom, mi az igazság. Ha nem akar, ne higgyen nekem. Vegye ezt el, kérem. – És Mrs. Tanios kezébe nyomott egy vastag borítékot.

– Ebben minden tényt megtalál. Olvassa el, és ha megelégedésére szolgálnak, kérem, hívjon fel. A telefonszámom rajta van a levélpapíron.

Mrs. Tanios szinte vonakodva vette el a borítékot.

– És most még valami – folytatta Poirot. – Azonnal el kell költöznie ebből a szállodából.

– De miért?

– Költözzön át a Coniston-szállóba, az Euston-pályaudvar mellett. És ne mondja meg senkinek, hová megy.

– No de . . . Minnie Lawson nem fogja elárulni a férjemnek, hogy hol vagyok.

– Gondolja?

– Természetesen. Ő szívvel-lélekkel mellettem áll.

– Igen, madame, de a kegyedférje igen okos. Nem lesz nehéz szóra bírnia egy középkorú hölgyet. Életbe vágó – érti, madame? –, életbe vágó, hogy a férje ne tudja, kegyed hol van.

Az asszony némán bólintott. Poirot átnyújtott egy papírlapot. Itt van a cím. Csomagoljon be, hívjon taxit, és menjen át a gyerekekkel minél hamarabb. Érti, madame?

– Értem – bólintott Mrs. Tanios.

– A gyerekekre gondoljon, madame, ne magára. Kegyed szereti a gyermekeit.

Ez hatott. Mrs. Tanios arcába egy kis pír szökött, fejét felvetette. A megfélemlített, elnyűtt asszonyból egycsapásra kihívó, már-már szép nő lett.

Elköszöntünk és távoztunk. De nem mentünk messzire. A szemközti kávéházból figyeltük a szálló bejáratát. Alig öt perc múlva Dr. Tanios bukkant fel az utcán. Fel sem nézett a Wellingtonra. Elment a szálloda előtt, szemmel láthatólag gondolataiba mélyedt, fejét lehajtotta, majd befordult a földalatti vasút állomására.

Tíz perc elteltével Mrs. Tanios a két gyerekkel és a bőröndökkel taxiba ült és elhajtattott.

– Bien – állt fel Poirot. – Mi megtettük a kötelességünket. A többi már az istenek dolga.

Huszonhetedik fejezet

Dr. Donaldson látogatása

Donaldson pontosan két óraker érkezett. Nyugodt és precíz volt, mint mindig.

Nem tudtam eligazodni ezen az emberen. Eleinte jelentéktelen fiatalembernek tartottam.

Vajon mit láthat benne egy ilyen csupa élet teremtés, egy ilyen ragyogóan szép nő, mint Theresa? De lassan felismertem, hogy Donaldson nem elhanyagolható jelenség. Pedáns modora mögött erő rejlik.

– Látogatásom oka a következő – kezdte Donaldson. – Nem értem egészen pontosan, mi az ön helyzete ebben az ügyben, Mr. Poirot.

– Ön ugyebár tudja, mi a foglalkozásom? – kérdezte óvatosan barátom.

– Természetes. Nem titkolom: informálódtam ön felől.

– Ön óvatos, doktor.

– Szeretek meggyőződni a tényekről – mondta száraz hangon Donaldson. – Meg kell mondanom, az önről kapott információm egyöntetű. Eszerint ön igen kiváló a szakmájában, és köztudottan korrekt és becsületes ember. Épp ezért nem látom tisztán a kapcsolatát ezzel az ügygel.

– Pedig igen egyszerű.

- Nem mondhatnám. Először mint életrajzíró mutatkozik be.
 - Megbocsátható család, nem gondolja? Az ember nem hangoztathatja úton-útfélen, hogy detektív – bár olykor ennek is van haszna.
 - Gondolom – mondta fanyarul Donaldson. – Következő lépéseként pedig felkereste Miss Theresa Arundellt, és elhitette vele, hogy a nagynénje végrendeletét ki lehet játszani. Ez természetesen nevetséges – folytatta éles hangon. – Ön is nagyon jól tudja, hogy a végrendelet tökéletesen szabályszerű, érvényes, és semmit sem lehet ellene tenni. Miért igyekezett elhíttetni Theresával, hogy eredményt érhet el? Valószínűleg megvolt rá az oka – amit azonban Theresa pillanatnyilag nem fogott fel.
 - Ön úgy látszik igen jól ismeri Miss Theresa Arundell eszejárását.
 - Sokkal többet tudok Theresáról, mintsem ő maga sejt – mosolyodott el egy pillanatra a fiatal ember. – Semmi kétségem afelől, hogy ő is, Charles is szentül hiszi, hogy sikerült önt holmi kétes ügybe belevonni. Charlesnak egyáltalán nincs erkölcsi érzéke. Theresa is örökölt rossz hajlamokat, és a neveltetése nem volt szerencsés.
 - Úgy beszél a jegyeséről, mintha tengerimalac volna.
 - Nem látom be, miért kellene szemet hunyni a valóság előtt. Szeretem Theresa Arundellt, de saját magáért szeretem, nem holmi képzelt tulajdonságokért.
 - Tudja, doktor, hogy Theresa Arundell vakon szerelmes önbe, és csak azért akar pénzt szerezni, hogy ön megvalósíthassa szakmai ambícióit?
 - Természetesen tudom. De nem engedem, hogy Theresa az én kedvemért kétes ügyletekbe bonyolódjék. Theresa sok tekintetben még éretlen. Én a karrieremet a magam eszközeivel óhajtom elérni. Nem mondom, hogy nagyobb összegű örökség nem lett volna elfogadható. Nagyon is szívesen fogadtam volna. De amit el akarok érni, anélkül is elérem – legfeljebb hosszabb lesz az út.
 - Tehát bízik a tehetségében.
 - Bizonyára elbizakodottságnak hangzik – de így van – mondta nyugodtan Donaldson.
 - Nos, beismerem, hogy csalárd módon sikerült Miss Theresa bizalmába férkőzöm. Hagytam, hogy arra a következtetésre jusson, hogy – mondjuk így – hajlandó vagyok bizonyos mértékig tisztességtelen játékot folytatni – pénzért.
 - Theresa azt hiszi, hogy pénzért mindenki mindenre hajlandó – mondta tárgyilagosan a fiatal orvos.
 - Alighanem a bátyjának is ez a véleménye.
 - Charles valószínűleg meg is tenne mindent pénzért. De visszatérve a szóban forgó ügyre: feltettem magamban a kérdést, vajon miért játszotta ön ezt a szerepet – és csupán egyetlen választ találtam. Nyilvánvalóan azzal gyanúsítja vagy Theresát vagy Charlest, hogy része volt. Arundell kisasszony halálában. Kérem, ne is ellenkezzék. A kihantolást nyilván azért emlegette, hogy lássa, hogyan reagálnak. Valóban eljár a Belügyminisztériumban kihantolási engedélyért?
 - Őszinte leszek: egyelőre nem.
 - Gondoltam – bólintott Donaldson. – Bizonyára fontolóra vette azt a lehetőséget is, hogy Arundell kisasszony halála valóban természetes okok következményének bizonyul.
 - Fontolóra vettem azt a lehetőséget, hogy ilyen színben fog feltűnni.
 - De nincsenek kétségei?
 - A legkevésbé sem. Ha van teszem azt – egy tuberkulózis-esetünk, amelyik tuberkulózisnak látszik, tuberkulózis módjára viselkedik, és ahol a vérvizsgálat pozitív eredménnyel jár – eh bien, ezt ön tuberkulózisnak tekinti, ugyebár?
 - Így látja a dolgot? Értem. Akkor mire vár?
 - A végső bizonyítékra.
- Megszólalt a telefon. Poirot intésére felálltam, és felvettem a kagylót.

– Hastings kapitány? Itt Mrs. Tanios. Megmondaná Mr. Poirotnak, hogy tökéletesen igaza van? Ha holnap délelőtt tíz órakor idejön, megkapja tőlem, amit kíván.

– Értem. Átadom.

Poirot kérdő pillantást vetett rám. Bólintottam. Donaldson-hoz fordult. A modora megváltozott. Pattogó hangon, határozottan beszélt.

– Értsük meg egymást. Ezt az esetet mint gyilkosságot di-agnosztizáltam. Gyilkosságnak látszott, a gyilkosság valamennyi jellegzetes tünetét mutatta – mi több: gyilkosság volt! Efelől a legcsekélyebb kétségem sincs.

– Akkor tehát mi az, ami még kétséges? Mert látom, hogy van még valami kétsége.

– A gyilkos személye félől voltak mind ez ideig kételyeim – de már megszűntek.

– Csakugyan? És most már biztosan tudja?

– Mondjuk talán, hogy holnap határozott bizonyíték lesz a kezemben.

Donaldson felállt.

– Bocsásson meg, hogy elraboltam az idejét.

– Szó sincs róla. Mindennél fontosabb, hogy szót értsünk egymással.

Donaldson doktor kimerően meghajolt, és távozott.

Huszonnyolcadik fejezet

A második áldozat

– Értelmes ember – mondta elgondolkodva Poirot.

– Nem könnyű követni a gondolatmenetét.

– Valóban. Néha olyan, mintha nem is ember volna, hanem gép. De a felfogása – igen gyors. Átadtam Poirot-nak Mrs. Tanios üzenetét. Barátom bólintott.

– Nagyon jó. Minden megfelelően halad. Huszonnégy óra múlva pontosan fogjuk tudni, hányadán állunk.

Másnap reggel néhány perccel kilenc óra után léptem be barátom szobájába. Poirot, szokása szerint, módszeresen bontotta a leveleit.

Megszólalt a telefon, felvettem a kagylót.

– Mr. Poirot? – szólalt meg egy kifulladásos női hang. – Ó, ön az, Hastings kapitány . . . – zihálás, zokogás.

– Miss Lawson? – kérdeztem.

– Igen, igen, jaj istenkém, olyan szörnyűség történt . . . Izgatottan megmarkoltam a kagylót.

– Micsoda?!

– Elköltözött a Wellingtonból . . . mármint Bella. Tegnap estefelé átmentem, és akkor mondták, hogy elköltözött! És még csak nem is szólt! Igazán nagyon különös! Már-már az az érzésem, hogy Tanios doktornak talán mégiscsak igaza lehetett . . . Mindig olyan szépen beszélt a feleségéről, és annyira kétségbe volt esve, és most csakugyan úgy tűnik, hogy végül neki volt igaza!

– De hát mi történt, Miss Lawson? Csupán annyi, hogy Mrs. Tanios elköltözött a szállodából, és nem szólt önnek?

– Ó, dehogyis, dehogyis! Jaj istenkém, nem. Ha csak az volna . . . Habár, mondom, azt is nagyon furcsálltam. Dr. Tanios megmondta, hogy attól fél, a felesége nem egészen . . . nem egészen – hiszen érti, hogy gondolom. Üldöztetési mánia, azt mondta.

– Igen, igen. (Az ördög bújjék ebbe a nőszemélybe!) De mi történt?

– Jaj istenem, de rettenetes! Meghalt álmában. Túl sok altatót vett be! És azok a szegény kis gyerekek! Milyen rémesen szomorú! Amióta meghallottam, egyfolytában csak sírok!

– Kitől hallotta? Legyen szíves mindent elmondani.

A szemem sarkából láttam, hogy Poirot már nem nyitogatja a leveleit. Hallgatta, miket válaszolok Miss Lawsonnak. De nem voltam hajlandó átadni a telefont. Miss Lawson bizvást előlről kezdené a jajveszékelt.

– Telefonáltak. A szállodából. Conistonnak hívják. Azt mondták, szegénykének a táskájában találták meg a nevemet és a címemet. Jaj istenkém, Mr. Poirot – akarom mondani Hastings kapitány – hát nem iszonyú? Azok a szegény, szegény anyátlan gyerekek!

– Ide hallgasson, kérem – rimázkodtam. – Biztos, hogy baleset volt? Nem lehetséges, hogy öngyilkosság?

– Jaj istenkém, micsoda rémes gondolat, Hastings kapitány! Én igazán nem is tudom . . .

Gondolja, hogy lehetséges? Az még sokkal borzalmasabb lenne! Persze csakugyan nagyon lehangolt volt. De hát miért? A pénzzel nem lett volna semmi gond. Én meg akartam osztani vele – igazán! Szegény drága Arundell kisasszonynak is ez lett volna a kívánsága! De hogy önkezével vetett volna véget az életének . . . nem, azt talán mégsem! A szállodában azt gondolják, véletlen volt.

– Mit vett be?

– Valamilyen altatót. Veronált, azt hiszem. Nem, nem is: klorált. Igen, igen, klorált. Jaj, drága Hastings kapitány, mit gondol . . .

Minden teketória nélkül lecsaptam a kagylót. Poirot-hoz fordultam.

– Mrs. Tanios . . .

Barátom felemelte a kezét.

– Igen, igen. Tudom. Meghalt, igaz?

– Igen. Túladagolta az altatót. Klorált.

– Gyerünk, Hastings, azonnal oda kell mennünk.

– Ettől tartott, Poirot?

– Újabb haláltól tartottam, igen.

Poirot-nak komor volt az arca. Az úton Euston felé egyikünk sem szólt. Poirot olykor-olykor a fejét ingatta.

– Gondolja, hogy . . . – szólaltam meg bizonytalanul. – Lehetséges, hogy véletlen baleset volt?

– Nem, Hastings – nem. Nem volt véletlen.

– De hát honnan tudta meg az az ember; hogy hová ment? Poirot nem felelt. Továbbra is csak ingatta a fejét.

A szállodában sikerült bejutnunk az igazgató irodájába. Hamarosan megtudtuk az eset részleteit. Mrs. Peters – mert így nevezte magát – körülbelül fél egykor érkezett meg két gyermekével. Egy óraker megebédelték. Négy óraker egy férfi levelet hozott Mrs. Petersnek. A levelet felküldték a szobájába. Néhány perc múlva a hölgy lejött a két gyerekkel, meg egy bőrönddel. A gyerekek ezután elmentek a látogatóval. Mrs. Peters bement az irodába, és közölte, hogy csak egy szobára lesz szüksége.

Nem látszott különösebben izgatottnak, sem elkeseredettnak; sőt, egészen nyugodt volt. Körülbelül fél nyolckor megvacsorázott, és hamarosan felment a szobájába.

Amikor reggel a szobalány belépett a szobába, holtan találta Mrs. Peterst. Orvost hívtak, aki megállapította, hogy a halál már néhány órája beállt. Az éjjeliszekrényen üres poharat találtak. Nyilvánvalóan látszott, hogy a hölgy altatót szedett, és tévedésből nagyobb adagot vett be a szokásosnál. Az orvos azt mondta, a klorálhidrát meglehetősen bizonytalan hatású gyógyszer. Semmiféle jel nem utal öngyilkosságra. Búcsúlevelet nem találtak. Amikor a hölgy rokonainak nevét, címét keresték, hogy értesíthessék őket, rábukkantak a Miss Lawsonéra, és azonnal felhívták.

Találtak-e leveleket vagy más iratot, tudakolta Poirot. Azt a levelet például, amelyet a férfi hozott, aki a gyerekeket elvitte.

Nem, semmiféle irat nem maradt, de a kandallóban elszenesedett papírfoszlányokat találtak. Poirot elgondolkodva bólintott.

Mrs. Petersnek nem volt látogatója, a szobájába nem ment fel senki – csupán az említett férfi érkezett a szállodába, a gyerekekért. Kérdezősködésemmre megtudtam, hogy középmagas volt, a portás úgy emlékezett, hogy szőke, egyenes tartású, mindennapi külsejű. Nem, szakálla nem volt.

– Nem Tanios – suttoztam Poirot-nak.

– De kedves Hastings! Csakugyan azt hiszi, hogy Mrs. Tanios azért tűnt el a gyerekeivel együtt a férje elől, hogy azután jámborul és engedelmesen neki adja őket? Nem, nem.

– Hát akkor ki volt az a férfi?

– Nyilvánvalóanegy olyan ember, akiben Mrs. Tanios megbízott, vagy akit egy harmadik személy küldött, akiben Mrs. Tanios megbízott.

– És a levelet is az a bizonyos harmadik személy küldte?

– Az.

– Akiben Mrs. Tanios megbízott?

– Nyilvánvalóan.

– És a levél elégett?

– Igen, az volt az utasítás, hogy égesse el.

– Hát az eset összefoglalása, amelyet maga adott neki?

– Az is elégett a többivel. Nem baj.

– Hogyhogy?

– Nem baj – mert minden itt van Hercule Poirot fejében! – Poirot karon fogott. – Jöjjön mon ami. Ne a holtakra legyen most gondunk, hanem az élőkre. Most velük van dolgom.

Huszonkilencedik fejezet

Poirot mindent megmagyaráz

Másnap délelőtt tizenegy órakor heten gyűltünk össze a Zöldlomb-villa szalonjában. Hercule Poirot a kandallónál állt. Theresa Arundell a heverőn ült Charles a heverő karfájára telepedett, és átkarolta húga vállát. Egy mély fotelban ült dr. Tanios; vörös volt a szeme, kabátja ujján fekete karszalagot viselt.

A kerek asztal mellett egy magas hátú széken ült a ház tulajdonosa, Miss Lawson. Kisírt volt a szeme, haja pedig még a szokásosnál is ziláltabb. Dr. Donaldson Poirot-val szemközt foglalt helyet. Kifejezéstelen volt az arca.

Növekvő érdeklődéssel néztem végig az arcokon. Amióta ismerem Poirot-t, sok hasonló jelenetnél stáztáltam. Kis társaságunkban látszólag mindenki nyugodt, az arcokon szenttelen maszk. És hányszor láttam, amint Poirot az egyik arcról letépi a maszkot, és kitűnik, ami alatta van – egy gyilkos arca!

Igen, ezek közül az emberek közül is az egyik – gyilkos. De melyik? . . .

Poirot megköszönte a torkát, és megszólalt.

– Hölgyeim és uraim, azért gyűltünk össze, hogy megvizsgáljuk Emily Arundell ez év május 1-jén bekövetkezett halálának körülményeit. Négy lehetőség van: hogy természetes halállal halt meg; hogy baleset volt a halál oka; hogy öngyilkosság történt; végezetül pedig hogy ismert vagy ismeretlen személy kezétől érte a halál.

Halálakor nem rendeltek el törvényszéki halottszemlét, a halált ugyanis természetes okoknak tulajdonították, és ilyen értelmű halotti bizonyítványt állított ki dr. Grainger is.

Olyan esetekben, amikor a temetés után merül fel gyanú, a szokásos eljárás a holttest kihantolása. Bizonyos okokból nem javasoltam ezt az eljárást. Legfőbb okom, hogy ügyfelem nem óhajtotta volna.

– Ügyfele . . . ? – szakította félbe Poirot előadását dr. Donaldson.

– Ügyfelem, Emily Arundell kisasszony – fordult feléje Poirot. – Az ő megbízásából foglalkozom az ügygel. Neki pedig mindennél fontosabb volt, hogy elkerüljük a botrányt. Poirot ezek után beszámolt a levélről, majd elővette és felolvasta. Elmesélte, mit végzett Market Basingben, és hogyan fedezte fel a baleset előidőzésének körülményeit. Ezek után egy pillanatig hallgatott, majd ismét megköszönte torkát, és így folytatta:

– Most pedig legjobb tudomásom szerint rekonstruálom az esetet. Először is azt kell felidézünk, hogyan gondolkodott Arundell kisasszony. Baleset érte: leesett a lépcsőn, az esés a jelek szerint a kutya labdájának volt tulajdonítható. Ő azonban tudja, hogy nem így történt. Fekszik az ágyban, éles eszével végiggondolja esésének körülményeit, és határozott következtetésre jut. Valaki szándékosan idézte elő a balesetet – valószínűleg gyilkos szándékkal.

Ezek után igyekszik eldönteni, ki lehetett az. A házban hét személy tartózkodott – négy vendég, a társalkodónő, és a két cseléd. A hét közül egy semmiképpen sem gyanúsítható, hiszen Arundell kisasszony halálából semminemű előnye nem származna. A két cselédet sem fogja gyanúba, mind a ketten évek óta állnak a szolgálatában, és tudja, hogy szívből ragaszkodnak hozzá. Négy személy marad tehát; hárman vérségi, egy házassági kapcsolat révén a család tagja. A négy személy mindegyikének – háromnak közvetlenül, egynek közvetve előnyt jelentene Arundell kisasszony halála.

Ügyfelem nehéz helyzetben van. A családi kapcsolat mindennél fontosabb a számára. Nem szeretné kitergetni a családi szennyest. Másrészt viszont a gyilkossági kísérlet tényét nem hajlandó jámbor türelemmel fogadni.

Elhatározásra jut, és levelet ír nekem. Majd további lépést tesz. Ez utóbbi lépésnek véleményem szerint kettős indítéka volt: egyfelől a rokonai iránti harag – külön-külön mindegyiküket gyanúba fogta, és eltökélt szándéka volt alaposan megleckéztetni őket. A második és ésszerűbb indíték: ügyfelem védekezni akart, és rájött, hogy ennek mi a leghatásosabb módja. Mint tudják, írt ügyvédjének, Mr. Purvisnek, és utasította: készítsen a számára új végrendeletet, amelynek kedvezményezettje a házban tartózkodók közül az egyetlen, akinek, ügyfelem meggyőződése szerint, nem lehetett része a baleset előidőzésében. A hozzám intézett levél, valamint Emily Arundell kisasszony további cselekedetei alapján bizonyos vagyok benne, hogy a négy személy iránti határozatlan gyanúja egy személy iránti határozott gyanúra korlátozódott. A levél hangjából világosan kitetszik, hogy Arundell

kisasszony a dolgot mindenáron titokban akarta tartani, mert úgy érezte, a család becsülete forog kockán.

Ha belehelyezkedem ügyfelem Viktória-kori gondolkodásába, azt kell hinnem, hogy a gyanú olyan személyre irányult, aki az ő nevét viseli – még hozzá valószínűleg férfira. Ha Mrs. Taniosra gyanakszik, beérte volna azzal hogy gondoskodik önnön biztonságáról, de itt nem került volna előtérbe a család becsülete. Hasonlóképpen gondolkozhatott volna Theresa Arundell esetében, aki végtére is nő, és nem viszi tovább a család nevét.

Más a helyzet azonban Charles Arundell esetében, aki az Arundell név továbbélésének egyetlen záloga. És Charles esetében ügyfelemnek nyilvánvaló okai voltak. Először is: nem voltak illúziói Charlesszal kapcsolatban, aki egyszer már veszélybe sodorta a család hírnevét. Vagyis: ügyfelem tudta róla, hogy elkövetett már törvénybe ütköző cselekedetet. Csekket hamisított. A kisebb büntől pedig egyenes út vezet a nagyobbhoz. Azonkívül: alig két nappal a baleset előtt meggondolkodtató beszélgetést folytatott Charlesszal. Unokaöccse pénzt kért, ügyfelem megtagadta a kérést, amire Charles – igaz, könnyedén – megjegyezte, hogy nagynénje a legjobb úton halad ahhoz, hogy egy szép napon, úgymond, “kinyírják”.

Ügyfelem erre azt válaszolta, hogy tud magára vigyázni. Amire unokaöccse így felelt: “Ne légy ebben olyan biztos.” És két nap múlva bekövetkezik a csaknem végzetes baleset! Arundell kisasszony napokig fekszik, és közben töpreng. Nem csoda, ha arra a következtetésre jut, hogy Charles Arundell tört az életére.

Ügyfelem, nagy felindulásában, levelet írt nekem. Majd ír az ügyvédnek. A következő kedden, április 21-én, Mr. Purvis elhozza az új végrendeletet, és Arundell kisasszony aláírja.

A következő hétvégén lejön Charles és Theresa Arundell, és Arundell kisasszony nyomban megteszi a biztonsága érdekében szükséges lépéseket. Elmondja Charlesnak, hogy új végrendeletet készített, mi több: meg is mutatja! Véleményem szerint ez egyértelmű. Arundell kisasszony félreérthetetlenül közli a leendő gyilkossal, hogy a gyilkosságból semmi haszna sem lenne!

Valószínűleg azt gondolta, hogy Charles továbbadja az értesülést a húgának. Charles azonban nem tette. Vajon miért? Alighanem azért, mert – büntudatot érzett. Úgy érezte, ő az oka, hogy ez az új végrendelet készült. No de miért érzett büntudatot? Mert csakugyan ő követte el a gyilkossági kísérletet? Vagy mert elcsent egy kisebb pénzösszeget? Hallgatásának a komoly bűn éppúgy oka lehetett, mint a jelentéktelen lopás. De hallgatott, és remélte, hogy nagynénje megenyhül, és megváltoztatja végakarátát.

Ezek után meg kellett állapítanom, vajon helytálló volt-e Emily Arundell kisasszony gyanúja. Akárcsak ő, én is arra a következtetésre jutottam, hogy a gyanú szűk körre korlátozódik – pontosabban hét személyre. Ezek: Charles és Theresa Arundell dr. és Mrs. Tanios, a két cseléd, valamint Miss Lawson. Egy nyolcadik személyt is számításba kellett venni – nevezetesen Donaldson doktort, aki aznap este itt vacsorázott, de én erről csak később értesültem.

Az imént felsorolt hét személyt két kategóriába soroltam. Hat közülük kisebb-nagyobb hasznot húz Arundell kisasszony halálából. Ezek közül tehát bármelyik pusztán nyereségvágyból törhetett Arundell kisasszony életére. A második kategóriába mindössze egy személy tartozik: Miss Lawson. Ő nem nyert volna semmit Arundell kisasszony halálával – ám a baleset következtében később egyedül ő tett szert tekintélyes haszonra! – Vagyis ha Miss Lawson rendezte az állítólagos balesetet . . .

– Én soha olyasmit nem csináltam! – szakította félbe Poirot-t Miss Lawson. – Szégyen-gyalázat! Itt áll, és ilyeneket mond!

– Egy kis türelmet kérek, mademoiselle. Nagyon kérem, ne szakítson félbe.

Miss Lawson sértődötten felvetette fejét.

– De igenis tiltakozom! Szégyen-gyalázat, csak annyit mondhatok!

Poirot zavartalanul folytatta:

– Mint mondom, ha Miss Lawson rendezte a balesetet, neki merőben más oka volt rá – azaz úgy ügyeskedett, hogy Arundell kisasszony természetesen a rokonait fogja gyanúba, és ezáltal esetleg kitagadja őket. Figyelembe kellett vennem ezt a lehetőséget is, és amikor a mellette vagy ellene szóló bizonyítékokat kerestem, egy igen jelentőségteljes tényre bukkantam. Ha Miss Lawson azt akarta volna, hogy Arundell kisasszony a rokonait gyanúsítsa, minden igyekezetével azon lett volna, hogy ügyfelem megtudja: Bob, a kutya, kimaradt éjszakára. Miss Lawson azonban mindent elkövetett, hogy Arundell kisasszony ne értesüljön erről. Ezért tehát arra a következtetésre jutottam, hogy Miss Lawson ártatlan.

– Szívből remélem! – vágta oda Miss Lawson.

– A következőkben Arundell kisasszony halálának problémáját vettem fontolóra. Ha valaki ellen sikertelen gyilkossági kísérletet követnek el, ezt rendszerint újabb kísérlet követi. Jelentőségteljesnek tartottam, hogy Arundell kisasszony két héttel a baleset után meghalt. Vizsgálatba fogtam. Dr. Grainger természetesnek tartotta páciense halálát. Ez kérdésessé tette elméletem helyességét. Az Arundell kisasszony megbetegedését megelőző este eseményeinek vizsgálata során azonban igen jelentős tény került a birtokomba. Julia Tripp kisasszony megemlítette, hogy Arundell kisasszony feje körül fényudvar jelent meg. Testvére is megerősítette ezt az állítást. Lehetséges persze, hogy mindez csupán regényes képzeletük terméke, de nem hiszem, hogy ilyesmi maguktól az eszükbe jutott volna. Amikor kikérdeztem Miss Lawson-t, tőle is érdekes információ birtokába jutottam. Elmesélte, hogy Arundell kisasszony szájából foszforeszkáló szalag eredt, és foszforeszkáló párába vonta a fejét. A jelenséget ugyan a különböző szemtanúk kissé eltérően írták le, ez azonban a tényen nem változtat. Ha lefejtjük az esetről a spiritiszta sallangokat, a következő tény áll rendelkezésünkre: A szóban forgó estén Arundell kisasszony lehelete foszforeszkált! Dr. Donaldson megmoccant.

– Látom, pedzi is már – biccentett feléje Poirot. – Nincs sok foszforeszkáló anyag. Már az első és legközönségesebb ilyen anyagban megtaláltam, amit kerestem. Felolvasok önöknek egy rövid részletet a foszformérgezéssel foglalkozó cikkből.

“A foszformérgezésben szenvedő személy még nem érzi a tüneteket, de lélegzete már foszforeszkál.” Ezt látták Miss Lawson és a Tripp kisasszonyok a sötétben – Arundell kisasszony foszforeszkáló leheletét –, ez volt a “foszforeszkáló dicsfény”. De olvasom tovább. “Amikor a sárgaság fellép, a szervezet már nem csupán a foszfor mérgező hatását szenvedí, hanem mindazon tüneteket, amelyek epeelgtelenség esetén jelentkeznek, és a mérgezésnek ebben a szakaszában nincs jelentékeny különbség a foszformérgezés és bizonyos májbetegségek – például sárgasággal járó heveny májgyulladás – között.”

Látják, micsoda okos terv volt ez? – Arundell kisasszony évek óta szenvedett májbántalmakban. A foszformérgezés tüneteit mindenki a betegség heveny rohamainak tulajdonítja. Nincsen benne semmi új, semmi ijesztő.

A terv nagyon ügyes volt. Foszforhoz nem nehéz hozzájutni – ott a foszforos gyufa, ott a rovarirtó –, és igen kis mennyiségben már halálos.

– Voilá! Természetesen az orvost is megtévesztik a tünetek – annál is inkább, mert nincs szaglóérzéke, márpedig a foszformérgezésnek jellegzetes tünete a lehelet fokhagymaszaga. Az orvos nem gyanakszik – miért is gyanakodna? A beteg halálát nem kísérték gyanús körülmények, amelyeknek alapján gyanút foghatott volna, ilyen nem jutott a tudomására – de az sem lehetetlen, hogy ha hall róla, egyszerűen spiritiszta zagyvaságnak tekinti, és nem tulajdonít neki jelentőséget.

Ezek után bizonyos voltam abban, hogy gyilkosság történt. De ki a gyilkos? A cselédek nem – az ő mentalitásuk kizárja az efféle bűncselekményt. Miss Lawson sem – hiszen aligha fecsegett volna a foszforeszkáló ektoplazmáról, ha valami köze van a tethez. Kiküszöböltem Charles Arundell-t is, mert látta a végrendeletet, és tudta, hogy semmit sem nyerhet nagynénje

halálából. Maradt tehát a húga, Theresa, dr. Tanios, Mrs. Tanios, valamint dr. Donaldson, akiről megtudtam, hogy a baleset estéjén itt vacsorázott.

Ezen a ponton még jóformán semmi egyébhez nem folyamodhattam eligazításért, mint a bűncselekmény lélektanához. Szemügyre vettem a két bűncselekményt: körvonalalaikban igen hasonlatosak. Mind a kettő egyszerű. Ravaszul tervelték ki, és ügyesen hajtották végre. Ehhez kell bizonyos ismeretanyag, de nem sok. A foszformérgezésről könnyen meg lehet tudni mindent, és magát az anyagot, mint mondtam, nem ne-héz megszerezni.

Először a két férfit vettem vizsgálat alá. Mind a kettő orvos, mind a kettő eszes ember. Bármelyiküknek eszébe juthatott a foszfor alkalmazhatósága a jelen esetben. Csakhogy – a kutya labdájának esete nem vallott férfigondolkodásra. A gondolat alighanem női agyban fogant.

Lehetett vajon a tettes Theresa Arundell? Vannak adottságai, amelyek alkalmassá tehetik a bűncselekmény elkövetésére. Merész, gátlástalan, önző. Mindig mindent megkapott, amire vágyott, csakhogy most pénzzavarba került – holott igen sok pénzre volna szüksége mind a maga, mind a szerelmese céljaira. A magatartása is arra vallott: tudja, hogy a nagynénje gyilkosság áldozata lett.

Figyelemre méltó kis szóváltás folyt közte és a bátyja között. Az a gondolatom támadt, hogy kölcsönösen egymást gyanúsítják a bűncselekménnyel. Charles azon igyekezett, hogy azt mondassa Theresával: tudott az új végrendeletről. Miért? Mert ha tud róla, nyilván nem gyanúsítható a gyilkossággal. Theresa viszont láthatólag nem hitte el a bátyjának, hogy nagynénjük megmutatta neki az új végrendeletet! Ügyetlen kísérletnek tartotta az állítását arra, hogy elhárítsa magáról a gyanút.

Felmerült még egy jelentőségteljes dolog. Charles vonakodott kiejteni az “arzen” szót. Később meg is tudtam, hogy hosszasan kérdezgette az öreg kertészt holmi gyomirtó mérgező tulajdonságairól. Nem volt nehéz kitalálni, mi járt az eszében.

– Gondoltam rá – szólalt meg Charles. – De végül is . . . nem volt meg hozzá a kurázsium.

– Pontosan – bólintott Poirot. – Lélektani alkata nem teszi alkalmassá nagyobb bűncselekmények elkövetésére. Lopni, hamisítani – igen, az a legkönnyebb. De ölni – azt már nem! Ahhoz másfajta lelki alkat kell. Megszállottság.

– Theresa Arundell – folytatta előadását Poirot – véleményem szerint kellő lelkierővel bír egy efféle terv megvalósításához. Nála azonban egyéb tényezőket kellett figyelembe vennem. Soha nem érte kudarc, minden vágya teljesült, élte a maga önző, teljes életét. Ez a fajta személyiség nem öl – legfeljebb hirtelen felindulásban. És mégis – szinte bizonyos voltam benne, hogy a gyomirtót a dobozból Theresa Arundell vitte el!

– Elmondom az igazat – szólalt meg hirtelen Theresa. – Gondoltam rá. Ki is vettem egy jó adag gyomirtóadobozból, lenn a melegházban. De nem tudtam megtenni! Úgy szeretek élni – nem tudnám elvenni az életet senkitől . . . Lehet, hogy rossz vagyok, önző vagyok, de képtelen volnék megölni egy élő, lélegző emberi lényt!

– Így van – bólintott Poirot. – Mademoiselle nem olyan rossz, amilyennek mondja magát. Csak fiatal – és gátlástalan. Nos, nem maradt tehát más, csak Mrs. Tanios. Amint megláttam, észrevettem, hogy fél. Láta, hogy rájöttem, és azonnal igyekezett ebből tőkét kovácsolni. Meggyőzően alakította azt az asszonyt, aki félti a férjét. Hamarosan azonban taktikát változtatott. Ügyesen csinálta – de engem nem tévesztett meg. Egy asszony vagy félti a férjét – vagy fél tőle. A kettő együtt nem megy. Mrs. Tanios az utóbbi szerep mellett döntött, és jól is játszott, amikor például kijött hozzám a szálloda halljába, és úgy tett, mintha bizalmasan közölni akarna valamit. Amikor a férje követte – mint ahogy Mrs. Tanios számította –, úgy tett, mintha előtte nem akarna beszélni.

Nyomban láttam, hogy nem fél a férjétől – hanem utálja. És összegezve mindent, rögtön tudtam, hogy itt van pontosan az a fajta jellem, amelyet keresek. Elégedetlen, csalódott asszony. Nem volt szép lány, unalmas életet élt, nem volt hatással azokra a férfiakra, akiket

szeretett volna meghódítani, míg végül attól féltében, hogy vénlány marad, hozzáment valakihez, akit nem szeretett. Kénytelen volt Szmirnában élni, ahol száműzöttnak érezte magát, távol mindattól, amit értékesnek tartott. Azután megszülettek a gyermekei, és szenvedélyes szeretettel vette körül őket.

A férje rajongott érte, ő azonban egyre kevésbé állhatta. A férfi tőzsdei spekulációkba bocsátkozott, és elvesztette a felesége pénzét – amitől az még jobban meggyűlölte.

Szürke életében csak egy fénypont világított: a reménység, hogy Emily néne meghal. Akkor lesz pénze, a maga ura lehet, kívánsága szerint taníttathatja a gyermekeit – márpedig Mrs. Tanios számára a tudás sokat jelentett; végtére is egyetemi tanárnak volt a leánya. Lehetséges, hogy a bűncselekmény gondolata már régebben megfogant az elméjében – amikor még nem is voltak Angliában. Voltak bizonyos kémiai ismeretei – annak idején sokat segített az édesapjának a laboratóriumban. Ismerte Arundell kisasszony betegségének természete-tét, és tudta, hogy a foszfor kiválóan megfelel céljainak.

Amikor azonban eljött Zöldlomb-villába, egyszerűbb módszer kínálkozott. A kutya labdája adta az ötletet – egy szál fonalat vagy zsineget kell csak kifeszíteni a lépcső fölött. Egyszerű és mégis körmönfont ötlet – női agyra vall. Legott neki is látott a megvalósításnak – ám terve dugába dőlt. Valószínűleg nem sejtette, hogy Arundell kisasszony tisztában volt a baleset valódi okával. Az idős hölgy pedig Charlest gyanúsította a merénylettel, Bella iránt nem változott a magatartása. És ekkor ez a zárkózott, boldogtalan, becsvágyó nő némán és eltökélten nekilátott, hogy megvalósítsa eredeti tervét. A mérge elhelyezésére igen alkalmasnak bizonyult az a májkapszula, amelyet Arundell kisasszony étkezések után szokott bevenni. Gyerekjáték volt kinyitni egy kapszulát, eredeti tartalmát eltávolítani, és megtölteni foszforral. A kapszulát ezután visszatette a többi közé – Arundell kisasszony előbb-utóbb lenyeli. Méregre nem fognak gyanakodni, s ha – minden valószínűség ellenére – mégis az eszébe ötlik valakinek ilyesmi, Bella addigra már réges-régen messze jár Market Basingtól.

Ám azért mégis végrehajtott egy óvintézkedést. A gyógyszerárban kétszeres adag klorálhidrátot vásárolt, a receptre odahamisította a férje aláírását. Nincsenek kétségeim afelől, hogy ez mire szolgált – legyen kéznél, ha balul ütne ki valami.

Mint mondom, első pillantásra láttam, hogy Mrs. Tanios az, akit keresek, de semmiféle bizonyíték nem volt a kezemben. Igen óvatosan kellett folytatnom a nyomozást. Ha Mrs. Tanios megsejti, hogy őt gyanúsítom, lehetséges, hogy nem riad vissza egy újabb bűncselekménytől. Mi több: tartottam attól, hogy az újabb bűncselekmény gondolata már megszületett benne. Életének egyetlen célja az volt, hogy megszabaduljon a férjétől.

Az elkövetett gyilkosság keserű csalódást hozott. A pénz, az áhított pénz Miss Lawson ölébe pottyant. Nagy csapás volt, de Mrs. Tanios hamarosan magához tért. Igen értelmesen látott munkához: elhatározta, hogy megdolgozza Miss Lawson lelkiismeretét, amely, gyanítom, már addig is kényelmetlen perceket okozott a gazdájának.

Miss Lawson hirtelen felzokogott. Előkapta a zsebkendőjét, és belesírt.

– Rettenetes volt! – zokogta. – Gonosz voltam, nagyon gonosz. Annyira furdalt a kíváncsiság a végrendelet miatt – mármint hogy Arundell kisasszony miért készített újat. És egyik nap, amikor szegényke lepihent, sikerült kinyitnom az íróasztal fiókját. És akkor megtudtam, hogy mindent rám hagy! Arról persze nem is álmodtam, hogy ennyi lesz. Azt gondoltam, talán egy-kétezer font. De hát, mondtam magamban, miért is ne? Végtére a vérrokonai jóformán feléje sem nézek! Hanem aztán amikor szegénykém olyan nagyon rosszul lett, kérte a végrendeletet. Éreztem . . . tudtam . . . hogy meg akarja semmisíteni . . . És akkor követtem el azt a nagy, nagy go-noszságot! Azt mondtam neki, hogy már visszaküldte Mr. Purvisnek. Mert hiszen szegényke annyira feledékeny volt. Sosem emlékezett rá, hová tette a dolgait. És elhitte. Majd írjak Mr. Purvisnek, azt mondta, hogy hozza vissza. Meg is ígértem, hogy írok . . . Jaj istenkém . . . és aztán egyre rosszabbul lett, és már nem gondolt semmire. És aztán meghalt. És amikor felolvasták a végrendeletet, ott volt az a rengeteg pénz! . . . Szörnyen éreztem

magam. Háromszázhetvenötezer font. Álmomban sem jutott eszembe, hogy ilyen rengeteg, különben igazán nem csináltam volna . . .

Úgy éreztem, mintha elsikkasztottam volna azt a pénzt – és nem tudtam, mitévő legyek. A minap, amikor Bella eljött hozzám, azt mondtam neki, hogy megkapja a felét. Úgy éreztem, akkor megint boldog leszek.

– Látják? – kérdezte Poirot. – Mrs. Tanios már-már elérte a célját. Ezért húzódozott attól, hogy megtámadja a végrendeletet. Megvoltak a tervei, és a világért sem akarta magára haragítani Miss Lawson-t. Természetesen úgy tett, mintha alávetné magát a férje kívánságának, de nem tudta leplezni való érzelmeit.

Célja kettős volt: megszabadulni dr. Taniostól (természetesen úgy, hogy a gyerekeket megtartja), és megszerezni a pénzt. Akkor teljesült volna a vágya: kényelmes, gondtalan életet élni a gyermekeivel, Angliában.

Idővel már nem tudta leplezni a férje iránti utálatát. Mi több: nem is igyekezett leplezni. Szegény ember persze elkeseredett, kétségbeesett. Nem értette a felesége viselkedését. Pedig igen logikus volt: Mrs. Tanios a rettegő feleség szerepét játszotta. Ha pedig én gyanút fogok – márpedig ettől joggal tarthatott –, megpróbálja elhítenni velem, hogy a férje követte el a gyilkosságot. És bármelyik percben bekövetkezhetett a második gyilkosság, amelyet meggyőződésem szerint már régen tervezett. Tudtam, hogy halálos adag klorál van a birtokában. Attól tartottam, igyekszik majd azt a látszatot kelteni, hogy férje a tette miatti lelkiismeret-furdalásában öngyilkosságot követett el.

És még akkor sem volt bizonyítékom ellene! Már-már feladtam a reményt, amikor Miss Lawson elmesélte, hogy húsvét hétfőn éjszaka meglátta Theresa Arundell-t, amint a lépcsőn térdelt. Hamarosan rájöttem, hogy Miss Lawson nem láthatta tisztán Theresát – ahhoz semmi esetre sem, hogy az arcvonásait felismerje. És mégis tökéletesen biztos volt a dolgában. Mert meglátott egy melltűt, és rajta Theresa kezdőbetűit – T. A.

Kérdésemre Theresa Arundell megmutatta a szóban forgó tűt. Ugyanakkor kereken tagadta, hogy a mondott időben ott lett volna a lépcsőn. Először azt hittem, valaki kölcsönvette a tűt, amikor azonban a tükörben megpillantottam, nyomban tisztában voltam a valósággal. Miss Lawson, az éjszaka közepén, egy halványan megvilágított alakot látott, és a fény megvillant a T. A. kezdőbetűkön. Erről jutott arra a következtetésre, hogy a térdelő alak Theresa volt. Csakhogy: ha a tükörben a T. A. kezdőbetűket látta, a valóságos monogram – A. T., hiszen a tükör fordítva mutatja a betűket.

Mrs. Tanios édesanyja Arabella Arundell volt. A “Bella” név nem más, mint Arabella rövidítése. A. T. pedig – Arabella Tanios. Nincsen benne semmi különös, hogy Mrs. Taniosnak is van egy hasonló melltűje. Karácsonykor még újdonság volt a tű, tavaszra már mindenki ilyet hordott. – És volt alkalmam megfigyelni, hogy Mrs. Tanios szívesen utánozta az unokatestvére öltözködését – már amennyire korlátozott anyagi eszközeitől telt.

Az esetet bizonyítottnak láttam.

De mit tegyek? Szerezsek belügyminisztériumi engedélyt a holttest kihantolására?

Bebizonyíthatnám, hogy Arundell kisasszony foszformérgezés áldozata lett – bár efelől volt egy kis kétségem. A halottat már két hónapja eltemették, és tudomásom szerint előfordultak foszformérgezéses esetek, ahol a boncolás nem tudta teljes biznnyossággal kimutatni a mérgezésre utaló jeleket. S még ha ez esetben sikerülne is, vajon hogyan tudom bebizonyítani, hogy Mrs. Taniosnak foszfor volt a birtokában? Nehezen, vagy sehogy, hiszen minden biznnyal külföldön tett rá szert.

Ekkor azonban Mrs. Tanios döntő lépésre szánta magát. Elhagyta férjét, és Miss Lawsonhoz folyamodott segítségért. Ugyanakkor félreismerhetetlenül a férjét vádolta gyilkossággal;

Úgy éreztem, ha nem teszek valamit, dr. Taniós lesz a következő áldozat. Elszigeteltem kettejüket egymástól, azzal az ürüggyel, hogy az asszony biztonsága ezt kívánja. Ez ellen

aligha tiltakozhatott. Voltaképpen dr. Tanios biztonságát tartottam szem előtt. És akkor . . . akkor . . .

Poirot elhallgatott. Igen sápadt volt az arca.

– Ez azonban csak egy átmeneti megoldás volt. Biztosítanom kellett azt is, hogy a gyilkos többet ne is gyilkolhasson. Gondoskodnom kellett az ártatlanok védelméről.

Leírtam tehát, hogyan rekonstruáltam az ügyet, és az iratot átadtam Mrs. Taniosnak.

Csend támadt a szobában.

– Ó, Istenem! – kiáltott fel dr. Tanios. – Hát ezért ölte meg magát!

– Nem így a legjobb? – kérdezte halkán Poirot. – Ő így gondolta. A gyerekek miatt . . .

Dr. Tanios kezébe temette arcát. Poirot odalépett hozzá, és a vállára tette a kezét.

– Így kellett lennie. Nem történhetett másképp. Sorra jött volna a többi halál . . . Először az öné – azután, majdnem biztosan a Miss Lawsoné. Nem lett volna megállás.

– Azt akarta . . . – szólalt meg reszkető hangon Tanios – egyik este azt akarta, hogy vegyek be altatót . . . Volt valami az arcában – eldobtam a tablettákat. Akkor ötlött fel bennem, hogy megbomlott az agya . . .

– Maradjon meg ebben a hitében. Részben igaz is. A szó jogi értelmében azonban nem.

Tisztában volt cselekedetei súlyával . . .

– Sokkal különb volt nálam – sóhajtott Tanios. – Nem voltam méltó hozzá.

Sajátos sírfelirat egy asszonynak, aki bevallotta, hogy gyilkolt!

Harmincadik fejezet

Végszó

Kevés elmondanivalóm maradt.

Theresa hamarosan hozzáment a doktorhoz. Gyakran találkoztunk – megkedveltem Donaldsont, becsülöm világos gondolkodását, erős jellemét, emberségét. Modora most is szakasztott olyan száraz és precíz, Theresa gyakran kineveti. Theresa egyébként elképesztően boldog mellette, és semmi sem annyira fontos a számára, mint a férje karrierje. Donaldson nevét máris ismerik tudományos körökben, és szaktekintélynek számít a belső elválasztású mirigyek működése terén.

Miss Lawsonsot, heveny lelkiismeretfurdalás-rohamában, erőszakkal kellett visszatartani attól, hogy minden pennytől megfossa magát. Mr. Purvis végül megszövegezett egy megállapodást, amelynek értelmében Arundell kisasszony vagyona egyenlő arányban megoszlik Miss Lawson, az Arundell testvérek, valamint a két Tanios gyerek között. Charles egy év alatt nyakára hágott a részének. Ha jól tudom, jelenleg Brit-Kolumbiában él. Még két kis epizód.

– Ravasz fickó! – bökött ernyőjével egy szép napon Poirot bordái közé Peabody kisasszony, amikor kiléptünk a Zöldlomb-villa kapuján. – Szépen eltussolt mindent! Nincs kihantolás, minden a legnagyobb rendben van!

– Semmi kétség sincs afelől, hogy Arundell kisasszony sárgasággal járó heveny májgyulladásban halt meg – mondta szelíden Poirot.

– Roppant megnyugtató – bólított Peabody kisasszony. – Hallom, Bella Tanios túlságosan sok altatót vett be.

- Valóban. Nagyon szomorú.
- Szánalmas teremtés volt – mindig az után ácsingózott, amit nem kaphatott meg. Sokan megzavarodnak ilyenkor. Volt egy konyhalányom valamikor. Ugyanez az eset. Csúf kis jószág. Nehezen viselte. Névtelen leveteket kezdett irkálni. Fura, hogy némelyeknek miféle hóbortjai támadnak. Hát igen. Alighanem így a legjobb.
- Reméljük, madame.
- Hanem azt meg kell hagyni – szólt távozóban Peabody kisasszony –, hogy maga remekül eltussolta az egészet. Remekül. És eltotyogott.
- Panaszos – Vuff! – hangzott a hátam mögül.
- Megfordultam, és kinyitottam a kaput. – Gyere, öreg fiú!
- Bob kiszökkent az utcára. Szájában hozta a labdáját.
- Ezt hagyd szépen otthon. Sétálni megyünk.
- Bob felsóhajtott, sarkon fordult, és a kapu túloldalára pottyantotta a labdát. Aztán felnézett rám:
- Ha te mondod, gazdi, akkor biztosan úgy van jól! – Mélyet lélegeztem.
- Szavamra, Poirot, nagyszerű, hogy megint van egy kutyám!
- Hadizsákmány – bólintott Poirot. – De hadd emlékeztessenem, barátom, hogy a kutyát Miss Lawson nekem adta, nem magának.
- Lehetséges – mondtam nagyvonalúan. – Csakhogy, Poirot, maga nem ért a kutyákhoz. Semmi érzéke a kutyapszichológiához! Bob meg én pedig nagyszerűen megértjük egymást, igaz, öreg fiú?
- Vuff – felelte mély érzéssel Bob.